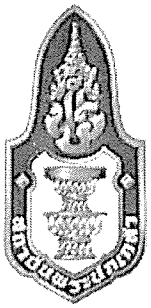

กรณีศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

นายคมกฤษ สายตา

รายงานวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 9
สถาบันพระปกเกล้า
พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

กรณีศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

โดย

นายคมกฤษ สายตา รหัสประจำตัว 59-09-004

สถาบันพระปกเกล้า

รายงานวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง กรณีศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

อาจารย์ที่ปรึกษา : .....

(อาจารย์วิทวัส ชัยภาคภูมิ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : .....

(อาจารย์กิตติมา บุนนาค)

อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 9

.....

(ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย)

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

ชื่อผู้จัดทำ : นายคมกฤษ สายตา นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภา รุ่นที่ 9 เลขที่ 04

ชื่อหัวข้อเอสาร : กรณีศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์วิทวัส ชัยภาคภูมิ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์กิตติมา บุนนาค

จากการศึกษาวิเคราะห์และสรุปคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในสมัยนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร (ปี 2544 – 2547) และรัฐธรรมนูญแห่ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในสมัยนายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ปี 2551 – 2554) ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และศาลหรือองค์กรอิสระเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 142 (2) (3) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ซึ่งที่มติประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

ผู้ศึกษา ได้ศึกษาค้นคว้าหลักเกณฑ์ความหมายร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนี้

1) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร

2) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

3) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้

4) เงินตรา

เพื่อนำหลักเกณฑ์มาประกอบการศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะดังกล่าวข้างต้น จึงพบว่า

1. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติมีสาระสำคัญเป็นผลให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณในการเพื่อการบริหารงานอันเป็นภาระหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไปและเพื่อจัดให้มีสวัสดิการและบริการอันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศโดยส่วนรวม

2. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติมีสาระสำคัญมีผลทำให้กระทำหรือกิจกรรมของรัฐหรือเอกชนทุกชนิดที่มีผลให้รัฐมีรายรับหรือผลประโยชน์ไม่ว่าในรูปใดไม่สามารถจัดเก็บรายได้ซึ่งจะส่งผลต่องบประมาณรายรับของแผ่นดิน

3. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติมีสาระสำคัญโดยมีผลกำหนดให้โอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง เงินงบประมาณ ของหน่วยงานของรัฐ

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ดังนี้

1. เพื่อไม่ให้มีปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐสภากับองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ควรมีระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินเพื่อให้มีหลักเกณฑ์การพิจารณาอย่างชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้นเป็นไป เพื่อไม่ให้มีปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐสภากับองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

2. เพื่อเป็นแนวทางและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินจะทำให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อสภาผู้แทนราษฎรมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ควรจัดทำคู่มือการยกร่างและการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินให้กับสมาชิกสภาแทนราษฎร และผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้บัญญัติไว้ตามมาตรา 133 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

สำหรับการจัดทำเอกสารวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง “กรณีศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ” ครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอาจารย์วิทวัส ชัยภาคภูมิ รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์กิตติมา บุนนาค เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ได้ให้คำแนะนำแนวทางการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจนประสบความสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีนั้น

นายคมกฤษ สายตา
นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า
หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภา รุ่นที่ 9 เลขที่ 04

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	**ก**
กิตติกรรมประกาศ	**ค**
สารบัญ	**ง**
สารบัญตาราง	**ซ**
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	4
1.3 ประเด็นการศึกษา	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 วิธีการศึกษา	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ความหมายของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน	7
1. การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลงแก้ไข ผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร	7
2. การจัดสรร รับ รักษาหรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน	11
3. การกู้เงิน การค้ำประกัน การใช้เงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ	19
4. เงินตรา	23
2.2 ความหมาย แนวคิดและหลักการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน	26
1. ความหมายการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ	25
2. แนวคิดการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 การประชุมเพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณีสงสัยร่างพระราชบัญญัติใดเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่	**35**
3.1 กรณีเหตุที่มีการประชุม	35
3.2 หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการประชุม	37
บทที่ 4 วิเคราะห์และสรุปคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ	**41**
4.1 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	42
- ร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. ….. (นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)	
4.2 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143	44
1) ร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	44
2) ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... (นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	46
4.3 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และศาลหรือองค์กรอิสระเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 142 (2) (3))	50
1) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	50

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 57
(คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ)
และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ....
(นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
4.4 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญ 63
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 144
- ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จำนวน 4 ฉบับ
โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ
(นายจุติ ไกรฤกษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(นางวรศุลี สุวรรณปริสุทธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(นายอำนวย คลังผา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(นายนิยม วรปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บทที่ 5 บทสรุปและข้อแสนอแนะ **66**
5.1 บทสรุป 66
5.2 ข้อเสนอแนะ 80

บรรณานุกรม **82**

ภาคผนวก **85**
1.ร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์ 86
กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. ....
(นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2 ร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) 89

3.ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. 101
(นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

4. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 111
(คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นผู้เสนอ)

5. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 143
(นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

6. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 171
(คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ)

7. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 211
(นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

8. ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 251
(คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว) จำนวน 4 ฉบับ
โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ
(นายจุติ ไกรฤกษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(นางวรศุลี สุวรรณปริสุทธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(นายอำนวย คลังผา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(นายนิยม วรปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ประวัติผู้ศึกษา **253**

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง

ตารางที่ 1 สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ 67

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 และมาตรา 171 ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นการประชุมพิจารณาวินิจฉัยและให้ความเห็นกรณีที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ ต่อมาได้มีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยังคงหลักการเดิมไว้เช่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ตามบทบาทหน้าที่การประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้การประชุมร่วมกันฯ ทำหน้าที่เป็นผู้วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่มีสองกรณี

กรณีที่หนึ่ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 ความว่า ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน หมายความถึง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่อไปนี้

1) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร

2) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

3) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้

4) เงินตรา

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินที่จะต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากรณีตามวรรคสองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว

มติของที่ประชุมตามวรรคสองให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด"

กรณีที่สอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 144 ความว่า ร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอและในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติมและประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งระงับการพิจารณาไว้ก่อน และภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ในกรณีที่ประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่งวินิจฉัยว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรองให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

การดำเนินการที่ผ่านมา ในสมัยนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร (ระหว่างปี 2544-2547) ได้มีการใช้อำนาจที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ตามมาตรา 169 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยที่ประชุมร่วมกันฯ ได้มีคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. ....(นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้เป็นเสนอ) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

และต่อมาในสมัยนายชัย ชิดชอบ เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร (ระหว่างปี 2551 – 2554) ได้มีการใช้อำนาจที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ พิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังนี้

1. คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 จำนวน 6 ฉบับ คือ

(1) ร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(2) ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้สินอย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... (นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(3) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นผู้เสนอ)

(4) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(5) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ)

(6) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะเป็นผู้เสนอ)

2. คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 144 จำนวน 5 ฉบับ

(1) ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายจุติ ไกรฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(2) ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นางวรศุลี สุวรรณปริสุทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(3) ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(4) ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอำนวย คลังผา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(5) ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

จะเห็นได้ว่าคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินดังกล่าวข้างต้นเป็นโดยที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะได้มีคำวินิจฉัยไว้นั้น ซึ่งมีประเด็นสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่มีกรณีสงสัยว่าเป็นบทบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน กอปร์กับยังไม่ได้มีกรณีศึกษาวิเคราะห์ คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ในวงงานรัฐสภานี้เลย

อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560[1] มาตรา 134 และมาตรา 135 ได้บัญญัติให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการ

---

[1] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก ๖ เมษายน ๒๕๖๐

สามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะมีอำนาจวินิจฉัยกรณีสงสัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินอีกด้วย

ดังนั้น ผู้ศึกษา (นายคมกฤษ สายตา) ซึ่งเป็นนิติกรประจำกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งรับผิดชอบในการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะทางด้านวิชาการและกฎหมายเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินให้กับที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงได้ศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะข้างต้นเพื่อรวบรวมไว้เป็นข้อมูลประเด็นความเห็นทางด้านกฎหมายที่สำคัญของกระบวนการนิติบัญญัติที่สามารถอ้างอิงได้ในวงงานรัฐสภาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.2.1.เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักเกณฑ์ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

1.2.2 เพื่อศึกษาประเด็นแนวคิดและหลักเกณฑ์คำวินิจฉัยของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

1.3 ประเด็นการศึกษา

ศึกษา วิเคราะห์คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 และมาตรา 144 ว่าลักษณะเป็นเช่นไร

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษา วิเคราะห์คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 ในสมัยนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ปี 2544-2547) และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 และมาตรา 144 ในสมัยนายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ปี 2551-2553) มีรายละ เอียดดังนี้

1.4.1 คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 คือ ร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. ....(นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้เป็นเสนอ)

1.4.2 คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 จำนวน 6 ฉบับ คือ

(1) ร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(2) ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้สินอย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... (นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(3) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นผู้เสนอ)

(4) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(5) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ)

(6) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะเป็นผู้เสนอ)

1.4.3 คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 144 จำนวน 5 ฉบับ

(1) ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายจุติ ไกรฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(2) ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นางวรศุลี สุวรรณปริสุทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(3) ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(4) ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอำนวย คลังผา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

5) ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยเอกสาร (Document Research) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจาก เอกสารปฐมภูมิ (Primary Document) เช่น บันทึกการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ตั่งแต่ปี 2554 – 2557 เอกสารทุติยภูมิ (Secondary Document) เช่น บทความทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และตำราทางวิชาการต่างๆ โดยนำเอกสารดังกล่าวมาวิเคราะห์ ประกอบกับการเคยได้เฝ้าติดตาม (Observation) วิธีการดำเนินงานของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เนื่องจากผู้ศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนิติกรรองรับภารกิจให้กับหน่วยงานดังกล่าว

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ศึกษาได้คาดหวังไว้ว่าหากสามารถศึกษาแนวคิดและหลักเกณฑ์ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน และศึกษาประเด็นแนวคิดและหลักเกณฑ์คำวินิจฉัยของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงแล้วจะเกิดผลกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้ คือ

1.6.1 มีแนวคิดและหลักเกณฑ์ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ไว้ศึกษาอ้างอิงในการเสนอความเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินในกระบวนการนิติบัญญัติ

1.6.2 มีประเด็นทางกฎหมายของคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ไว้ให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ได้อ้างอิงในการมีคำวินิจฉัยพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 134 และมาตรา 135 ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป

บทที่ 2
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

การศึกษาความหมายของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ต้องอาศัยความเห็นทางด้านวิชาการและกฎหมาย จากนักวิชาการ นักนิติศาสตร์, นักเศรษฐศาสตร์, นักการเมือง และนักบริหาร ร่วมกันตีความและให้ความเห็นอันอาจเป็นที่ยอมรับที่สุดได้ และค้นคว้าจากวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง แต่ก็คงจะต้องอาศัยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการวินิจฉัยหาความหมายต่าง ๆ จากถ้อยคำที่บัญญัติไว้ ประกอบกับต้องอาศัยหลักการในเรื่องการคลังและงบประมาณแผ่นดิน เป็นบรรทัดฐานและแนวทางการวินิจฉัยได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญไทยอย่างแท้จริง

สำหรับความหมายของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ซึ่งได้บัญญัติความหมายไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 133 ได้กำหนดหลักการไว้เช่นเดียวกัน ดังนี้

"ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน หมายถึง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่งดังต่อไปนี้

1. การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร

2. การจัดสรร รับ รักษาหรือ จ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

3. การกู้เงิน การค้ำประกัน การใช้เงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ

4. เงินตรา

สำหรับความหมายของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินดังกล่าว คณะผู้จัดทำได้ศึกษาและค้นคว้าจากงานวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน สรุปได้ดังนี้

1. การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลงแก้ไข ผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร คำว่าภาษี หมายถึง เงินหรือสิ่งของที่รัฐบาลบังคับเก็บจากประชาชนเพื่อนำไปใช้จ่าย

ในกิจการอันเป็นหน้าที่ของรัฐบาล ทั้งนี้การจัดเก็บอากรของรัฐบาลจะต้องได้รับการพิจารณาและอนุมัติโดยสภา "No Taxation without Representation"[1]

การจัดเก็บภาษีนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มรายได้ของรัฐและเพื่อควบคุมเศรษฐกิจของประเทศไม่ว่าการบริโภคและการจัดสรรรายได้ของประชาชน หรือเพื่อนโยบายการคลังตลอดจนเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดรายได้ประชาชาติ[2] ซึ่งภาษีที่จัดเก็บนั้นแบ่งได้ 5 ประเภทด้วยกันดังนี้

1) แบ่งประเภทตามระบบภาษี โดยถือเอาความสามารถก่อนการผลักภาษีเป็นหลัก ภาษีอากร ประเภทผลักภาระภาษีโดยยาก ถือว่าเป็นภาษีทางตรง ส่วนภาษีอากรประเภทผลักภาระภาษีได้โดยง่าย ถือว่าเป็นภาษีทางอ้อม

- ประเภทภาษีทางตรง ได้แก่ ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก ภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้ของนิติบุคคล

- ประเภทภาษีทางอ้อม ได้แก่ ภาษีจากการบริโภค การผลิต การจำหน่าย ภาษีการค้า ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร

2) แบ่งประเภทตามฐานภาษี อาจแยกออกได้ 3 ประเภท

- ภาษีเงินจากทรัพย์สิน ได้แก่ ภาษีที่ดิน ภาษีมรดก ภาษีการให้ ค่าประเมินพิเศษ

- ภาษีเก็บจากรายได้ ได้แก่ ภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดา และนิติบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล เก็บจากเงินเดือน ค่าจ้าง กำไร

- ภาษีเก็บจากการบริโภค ได้แก่ ภาษีรายจ่าย ภาษีการค้า ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร

3) แบ่งประเภทภาษีตามชื่อและสิ่งของนำมาประเมินภาษี (objects) เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีรถยนต์ ภาษีน้ำมัน ภาษียางรถยนต์ เป็นต้น

4) แบ่งประเภทภาษีตามหน่วยราชการจัดเก็บ แบ่งประเภทเป็น

- ภาษีที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากร ได้แก่ ภาษีเงินได้ ภาษีการค้า

- ภาษีที่จัดเก็บโดยสรรพสามิต ได้แก่ภาษี สุรา บุหรี่ เครื่องดื่ม

- ภาษีที่จัดเก็บโดยกรมศุลกากร ได้แก่ ภาษีจากสินค้าขาเข้าและภาษีจากสินค้าขาออก

---

[1] ขจร สาธุพันธุ์, (2513). การภาษีอากร. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , หน้า 1.

[2] เรื่องเดียวกัน, หน้า 6.

5) แบ่งประเภทภาษีตามอัตราภาษีที่จัดเก็บ เป็นต้นว่า แบ่งภาษีอากรประเภทสินค้าฟุ่มเฟือย และประเภทสินค้าจำเป็น วัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ตามประมวลรัษฎากรเดิม มุ่งหมายเป็นกฎหมายที่ใช้เป็นเครื่องมือเก็บภาษีในส่วนที่เป็นเงินได้และการประกอบการค้า แต่จำต้องมีภาษีอื่นรวมอยู่ด้วยเช่น ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ในระยะแรก แต่ต่อมาภาษี 2 ประเภท หลังได้ถูกยกเลิกและโอนไปจัดเก็บโดยกฎหมายอื่นแทน นอกจากนี้แล้วภาษีบางประเภทที่มีฐานเป็นรายรับอันเนื่องจากการผลิตสินค้าบางชนิดซึ่งมีลักษณะ เป็นโภคภัณฑ์ (commodity) ก็จะถูกโอนไปจัดเก็บโดยกฎหมายอื่นแทนด้วย ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ในการขยายฐาน เพราะถือว่ารายได้เป็นฐานภาษีที่ใหญ่และมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดเก็บภาษีอากรทั้งหมด เพราะเป็นการจัดเก็บภาษีทางตรง และเมื่อระบบเศรษฐกิจพัฒนาไปถึงจุดหนึ่งแล้ว รายได้หลักของประเทศส่วนใหญ่จะมาจากภาษีทางตรง ดังเช่น ประเทศที่พัฒนาแล้วทั่ว ๆ ไป[3]

1.1 การตั้งภาษีอากรขึ้น หมายถึง การที่รัฐบัญญัติ หรือกำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีขึ้นใหม่ซึ่งไม่เคยจัดเก็บมาก่อน เช่น การตั้งภาษีเดินทางไปต่างประเทศ เป็นต้น และจากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดว่า "บุคคลมีหน้าที่เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ"[4] ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องบัญญัติกฎหมายในอันที่จะจัดเก็บภาษีอากรจากประชาชนโดยผ่านความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภา ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการพิจารณาอนุมัติกฎหมายภาษีอากรตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้ การตั้งภาษีอากรจึงต้องอาศัยอำนาจของกฎหมายในการจัดตั้ง หรือจัดเก็บซึ่งอาจเป็นกฎหมายออกโดยตรงจากรัฐสภา เช่น ประมวลรัษฎากรพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 หรือพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรเป็นต้น หรือ อาจออกเป็นพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ดังนั้นการตั้งภาษีอากรขึ้นจึงหมายถึง การกำหนดมีการจัดเก็บภาษีอากรจากประชาชนตามประเภท หรือกิจการโดยผ่านกระบวนการนิติบัญญัติที่ประเทศนั้น ๆ

1.2 การยกเลิกภาษีอากร (tax Revocation) หมายถึง การงดเว้นหรือไม่จัดเก็บภาษีอากรที่เดิมที่ได้มีการกำหนดให้จัดเก็บภาษีอากรขึ้น โดยอาจพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุผลที่นำมาจัดเก็บนั้นล้าสมัย หรือทำรายได้ลดลงหรือแทบไม่ทำรายได้เลยหรืออาจขัดกับหลักความเป็นธรรมในการแบ่งภาระภาษีอากร เช่น ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติรัชชูปการ พุทธศักราช 2468 พระราชบัญญัติลักษณะเก็บค่านา รศ.119

---

[3] อักขราทร จุฬารัตน์. (2530).ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักกฎหมายการบริหารราชการไทย . กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,หน้า 374.

[4] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550), มาตรา 73.

1.3 การลดภาษีอากร (Tax Reduction) หมายถึง การจัดเก็บภาษีอากรในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราเดิมที่เคยจัดเก็บ วิธีนี้ใช้ในกรณีการแบ่งภาระภาษีอากรไว้เดิมให้เป็นธรรมเท่าที่ควร หรือสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเมืองเปลี่ยนแปลงไปทำให้ภาระภาษีอากรของประชาชนเปลี่ยนไปก็ตาม รัฐบาลสามารถปรับปรุงแก้ไขภาระภาษีให้เหมาะสมทั้งที่เกี่ยวกับภาระภาษีหนักเกินไป และความไม่เป็นธรรมในการแบ่งภาระภาษีอากรแก่ประชาชนโดยการเพิ่มหรือลดภาษีอากรซึ่งเป็นการจัดสรรภาระภาษีใหม่ (Redistribution of Tax Burden) การลดภาระภาษีทำได้โดยการกำหนดประเภทภาษีและอัตราภาษีอากรให้น้อยลงกว่าเดิม ปัญหาในการตัดสินใจเกี่ยวกับลดภาระภาษีมีอยู่ว่า จะลดภาษีให้กับประชาชนทุกคนหรือลดเฉพาะประชาชนบางคน การทำมาหากินทั้งหมดหรือบางส่วน นอกจากนั้นปัญหาว่าจะลดอัตราภาษีหรือจำนวนเงินภาษีลงเป็นจำนวนเท่าใดจึงจะเกิดความเป็นธรรมสูงสุด ประชาชนส่วนใหญ่มักจะเห็นว่า "ภาษีเดิมเป็นภาษีที่ดี ส่วนภาษีใหม่เป็นภาษีที่เลว" (Old Tax is a good tax, New tax is a bad tax)[5] การพิจารณาลดภาษีอากรที่เหมาะสมนั้นจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบหลายทางประกอบกัน

1.4. การเปลี่ยนแปลงแก้ไขภาษีอากร หมายถึง แต่เดิมการจัดเก็บภาษีอากรนั้นได้กำหนดไว้อย่างหนึ่ง ต่อมาทำให้แตกต่างไปจากเดิมโดยเอาสิ่งอื่นเข้ามาแทนที่ในทางที่ดีขึ้น ซึ่งออกจะมีความหมายกว้างมาก เมื่อภาษีอากรที่สอดคล้องกับความสามารถในอดีตอาจไม่เหมาะสมกับความสามารถในปัจจุบัน เพราะสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงแก้ไขภาวะภาษีอากรก็ต้องทำขึ้น

1.5. การผ่อนภาษีอากร (Tax CONCESSION) หมายถึง แต่เดิมการจัดเก็บภาษีอากรนั้นเป็นอย่างไร ได้ทำให้แบ่งเบาภาระลงจากหนักเป็นเบา วิธีการนี้นิยมกำหนดให้พิจารณาในรายละเอียดเฉพาะภาษีอากรบางประเภท ตามดุลยพินิจของผู้บริหารว่าสมควรและจำเป็นชั่วคราวเหตุผลในการผ่อนผันภาระภาษีอากรส่วนใหญ่จะพิจารณาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับปัญหาเงินฝืด ซึ่งทำให้การดำเนินการลดสภาพคล่องตัวลง การผ่อนผันภาษีอากรอาจเป็นการพิจารณายืดระยะเวลาในการผ่อนส่งชำระภาษีอากร หรือวิธีการอื่น ๆ ใดก็ย่อมได้

1.6 การวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษี หรืออากร หมายถึง การกำหนดแนวทางดำเนินการ หรือปฏิบัติการโดยใช้อำนาจบังคับสั่งให้ทำหรือปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ แม้ว่าจะเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือวิธีการก็อาจมีผลกระทบถึงรายได้ในการจัดเก็บภาษีอากร จึงนับว่ามีส่วนสัมพันธ์กับภาษีอากร

---

[5] ขจร สาธุพันธ์.(2513). การภาษีอากร.กรุงเทพมหานคร:ภาควิชารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 50.

ส่วนอากร หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่รัฐบาลเรียกเก็บจากสิ่งที่เกิดจากธรรมชาติหรือสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อการค้า เช่น อากรแสตมป์ แสตมป์ยาสูบ แสตมป์สุรา แสตมป์ยานัตถุ์ อากรมหรสพ อากรรังนก อากรประมง เป็นต้น ในกรณีรัฐจัดให้มีการจดทะเบียนและขออนุญาตโดยเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมเป็นผลประโยชน์ตอบแทนนั้น โดยทั่วไปถือว่าค่าขอจดทะเบียนและขออนุญาตเป็นเงินที่ผู้ได้รับบริการจากรัฐโดยตรงเป็นชำระให้ฐานจำนวนที่พอคุ้มกับค่าบริการที่รัฐจัดให้โดยมิได้หวังผลกำไร ส่วนภาษีอากรนั้นเป็นเงินที่รัฐบังคับให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องให้รัฐโดยผู้เสียภาษีไม่ให้รับประโยชน์อย่างใดตอบแทนเป็นพิเศษโดยเฉพาะในทางวิชาการ จึงมีการเห็นว่าธรรมเนียมที่ทางการบังคับเก็บในสัดส่วนที่สูงกว่าบริการที่ได้รับ หรือที่ทางการบังคับโดยมุ่งประโยชน์เป็นรายได้แล้ว ควรถือได้ว่าส่วนหนึ่งของค่าธรรมเนียมเหล่านี้เป็นเงินภาษีอากร เพียงแต่นำมาอาศัยจัดเก็บในรูปแบบของเงินค่าธรรมเนียม เพื่อให้ง่ายแก่การจัดเก็บและสามารถเพิ่มลดได้สะดวกเท่านั้น

สำหรับค่าภาคหลวง คือ ค่าธรรมเนียมหรือผลประโยชน์ที่รัฐเก็บจากการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงไม้ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นภาษีทรัพยากรธรรมชาติอย่างหนึ่ง ตัวอย่างพระราชบัญญัติประเภทนี้ เช่น พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2518

2. การจัดสรร รับ รักษาหรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

2.1. การจัดสรร ซึ่งตามพจนานุกรม หมายถึง การจัดแบ่งส่วนไว้โดยเฉพาะในการใช้จ่ายเพื่อประโยชน์โดยเจาะจง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรในปัจจุบันหรือในอนาคต คือ หากร่างพระราชบัญญัติใดมีบัญญัติที่ทำให้รัฐจะต้องจัดสรรเงินแผ่นดิน ให้ถือว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

"ส่วนความหมายที่แคบลงของคำว่าจัดสรร"[6] ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง "แบ่งส่วนไว้โดยเฉพาะ" และเมื่อใช้กับการเงิน ก็เป็นสิ่งที่เข้าใจกันว่า เป็นการกำหนดรายจ่ายเงินและกำหนดจำนวนเงินที่พึงจ่ายตามรายการนั้น เช่น การจัดสรรเงินกำไรสุทธิของบริษัททำการค้าก็เป็นการกำหนดว่ากำไรสุทธินั้นให้จ่ายเป็นเงินสำรองเท่านั้น ๆ บาท และเป็นโบนัสเท่านั้น ๆ บาท เป็นต้น การจัดสรรเงินแผ่นดิน ก็เป็นการกำหนดรายการจ่ายและจำนวนเงินที่พึงจ่ายตามรายการ

---

[6] กมล สุปรียสุนทร.(2534). ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 48.

ที่กำหนดกล่าวคือ ร่างพระราชบัญญัติที่จะถือว่าเป็นการจัดสรรจะต้องมีข้อความที่กำหนดรายละเอียดพอสมควร เช่น จ่ายเงินจากหน่วยงานใด มีระยะเวลานานเท่าใด ซึ่งตัวอย่างร่างพระราชบัญญัติประเภทนี้ เช่น พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี เป็นต้นไป

นอกจากนี้ การตีความในความหมายของคำว่า จัดสรรอย่างกว้างหรือตีความแบบขยายความ จากการสัมภาษณ์ของอดีตประธานสภาผู้แทนราษฎร พบว่า "การวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินเป็นการวินิจฉัยเบื้องต้น หากร่างพระราชบัญญัตินั้นมีผลเพียงให้รัฐต้องจัดสรรไม่ว่ารัฐจะต้องจัดสรรเงินจากส่วนใด หรือต้องให้องค์กรใดจัดสรรก็ตาม หากกระทบกับเงินแผ่นดินแล้วถือว่าเป็นเงินทั้งสิ้น[7]

2.2 การรับเงินแผ่นดิน หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมของรัฐหรือเอกชนทุกชนิด ที่มีผลให้รัฐมีรายรับหรือผลประโยชน์ไม่ว่าในรูปใด ๆ ซึ่งรายได้ของรัฐนั้นจากหลายแหล่งด้วยกัน เนื่องจากรัฐบาลมีภาระเงินในการใช้จ่ายเงินมาก จึงจำเป็นต้องหารายได้ เพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริหารประเทศแต่การหารายได้ของรัฐบาลนั้น อาจแตกต่างไปจากการหารายได้ของเอกชน กล่าวคือ รัฐมิได้แสวงหาผลกำไรมากมาย แต่จัดหาเพียงเท่าความจำเป็นตามภาระของรายจ่ายเท่านั้น ซึ่งเหล่านี้เป็นเรื่องนโยบายการเงิน การคลังของแผ่นดินว่าจะกำหนดรูปแบบอย่างไร หรือควรหาจากแหล่งเงินได้ใด สำหรับรายได้ที่รัฐได้รับนั้นมีรายได้จากแหล่งใดนั้น การจัดระบบแยกแยะการจัดเก็บตามงบประมาณประจำปีของแผ่นดิน ซึ่งแบ่งรายได้ของแผ่นดินไว้ ดังนี้ (1) งบภาษีอากร (2) งบการขายสิ่งของและบริการ (3) งบรัฐพาณิชย์และ (4) งบรายได้อื่น

2.2.1. รายได้จากภาษีอากร ตามหลักงบประมาณแบ่งอากรเป็น

1) ภาษีเงินได้ (Revenues) ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal income tax) และภาษีเงินได้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (Cooperation income tax)

2) ภาษีการขายทั่วไป (general Sales Taxes) ได้แก่ ภาษีการค้า (Business tax) และอากรแสตมป์(Stamp Duty)

3) ภาษีการขายเฉพาะ (Specific Sales tax) ได้แก่ ภาษีโภคภัณฑ์ภายใน (Internal Consumption Taxes) และภาษีทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources Taxes)

4) ภาษีสินค้าเข้า - ออก (Import-Export Duties) ได้แก่ ภาษีขาออก (Export Duties) ภาษีขาเข้า (Import Duties), ค่าพรีเมี่ยมข้าว (Rice Premium) ค่าพรีเมี่ยมน้ำตาล (Sugar Premium) และค่าธรรมเนียมในการนำทองคำเข้า (Gold Importation Premium)

---

[7] กมล สุปรียสุนทร.(2534). ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อ้างถึง (20 กุมภาพันธ์ 2534). สัมภาษณ์ นายอุทัย พิมพ์ใจชน, อดีตประธานสภาผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม, หน้า 41.

5) ภาษีลักษณะการอนุญาต (Fees and Permits) ได้แก่ ค่าใบอนุญาตวิทยุ (Radio Licensing fees), ค่าใบอนุญาตจำหน่ายและประมูลสุรา (Liquor Licensing fess), ค่าใบอนุญาตอื่นด้านสรรพสามิต (Other Excise Licensing Fess), ค่าใบอนุญาตด้านป่าไม้ (Forestry Licensing), ค่าใบอนุญาตยาง (Rubber Expert concessions), ค่าใบอนุญาตต่างด้าว (Alien Registration Fees) เป็นต้น

6) ภาษีลักษณะอื่น (Others) ได้แก่ เงินช่วยราชการไพ่ (Surcharge on Playing Cards), รายได้จากกิจการผูกขาดอื่น (Income From other Monopolies), เงินช่วยราชการในการนำทองคำเข้า (Surcharge on gold Import) เป็นต้น

2.2.2 งบการขายสิ่งของและบริการ (Sale of Goods and Services) ได้แก่

1) ค่าขายอสังหาริมทรัพย์ (Sale of Immovable Property) เช่น ค่าขายอสังหาริมทรัพย์ทั่วไป (Sale of General Immovable Property) และ ค่าขายที่ดินและอาคารพัสดุ (Sales of Immovable property)

2) ค่าขายผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ (Sale of Natural Resources) เช่น ค่าขายน้ำมันฝาง (Income From Fang Refincry) ค่าขายไม้ (Sale of wood) และ ค่าขายพืชผลและพันธุ์สัตว์ (Sales of Agriculture Produce and Animal Breding Stocks)

3) ค่าขายหลักทรัพย์ (Sales of Securlities)

4) ค่าขายหนังสือราชการ (Sales of Official Documents)

5) ค่าขายสิ่งของอื่น (Sales of other goods)

6) ค่าบริการ (Services) ได้แก่ ค่าธรรมเนียม (Frees) และค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด (Miscellaneous Fees)

7) ค่าเช่า (Rentals) ได้แก่ ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ (Rentals From Innovable Property) และค่าเช่าเบ็ดเตล็ด (Miscellaneouse Rents)

2.2.3. รายได้จาก "รัฐพาณิชย์" หรือ "รัฐวิสาหกิจ" (Government Enterpriese) หมายถึง รายได้จากการประกอบการธุรกิจต่าง ๆ ที่รัฐเป็นเจ้าของเองหรือเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกินกว่าร้อยละ 50 กองทุน สำหรับความหมาย ในพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พุทธศักราช 2518 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 4 ว่า "ถ้ารัฐเป็นเจ้าของโดยทางอ้อมแล้วจะต้องมีทุนถึงสองในสาม การเป็นเจ้าของหรือมีส่วนร่วมในกิจการต่างๆ ทำให้รัฐมีอำนาจในการควบคุมนโยบายในการบริหารธุรกิจนั้น และได้กำไรหรือเงินปันผลเป็นรายได้แก่รัฐ" จึงนับได้ว่ารัฐวิสาหกิจเป็นแหล่งรายได้สำคัญ ฉะนั้นการออกพระราชบัญญัติใด ๆ อันจะกระทบรายได้เหล่านี้รัฐก็ต้องพิจารณาด้วยสำหรับแหล่งเงินได้จากธนาคารแห่งประเทศไทย (IMCOME FROM THE BANK OF THAILAND)

1) เงินส่วนแบ่งจากธนาคารแห่งประเทศไทย (INCOME FROM THE BANK OF THAILAND)

2) รายได้จากองค์การของรัฐสาขาบริการสาธารณูปโภค INCOME FROM STATE ENTERPRICE-PUBLIC UTILITY)

3) รายได้จากองค์การของรัฐสาขาคมนาคม INCOME FROM STATE ENTERPRISES-COMMUNICATIONS)

4) รายได้จากองค์การของรัฐสาขาอุตสาหกรรม (INCOME FROM STSTE ENTERPRISE-INDUSTRY)

5) รายได้จากองค์การของรัฐสาขาเกษตรกรรม (INCOME FROM STATE ENTERPRISES-AGRICULTURE)

6) รายได้จากองค์การของรัฐสาขาพาณิชยกรรมและบริการ (INCOME FROM STATE ENTERPRISES COMMERCE ANS SERVICE)

7) เงินปันผล (DIVIDENDS)

8) รายได้จากโรงงานยาสูบ (THAILAND TOBACCO MONPOLY)

9) รายได้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (THE GOVERNMENT LOTTERY BUREAU OF THAILAND)

2.2.4. งบรายได้อื่น (Other Revenuse) ประกอบด้วย

1) แสตมป์ฤชาอากรและค่าปรับ (COUT FEES AND FINES) ในส่วนค่าปรับ (FINES) ได้แก่ ค่าปรับสุรา (LIQUOR FINES) ค่าปรับภาษีอากร (CUSTOMS AND REVENUES FINES)ค่าปรับเปรียบเทียบคดี (POLICE FINES) และค่าปรับอื่น (OTHER FINES)

2) เงินรับคืน (REFUNDS) ได้แก่

(1) เงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน (UNSPENT APPROPRIATION FROM THE PREVIOUS YEAR)

(2) เงินรับคืนจากสินทรัพย์พาณิชย์ (RETURNS CCRUED FROM COMMERCIAL ASSETS)

(3) เงินกู้รับคืน (LOAN REPAYMENT)

(4) เงินเยนพิเศษ (SPECIAL YEN)

(5) เงินชดเชยค่าเสียหายจากการละเมิด

(6) เงินชดใช้การผิดสัญญาการศึกษาดูงาน

(7) เงินรับคืน

3) รายได้เบ็ดเตล็ด (MISCELLANEOUS REFUNDS)

(1) ดอกเบี้ยเงินกู้ (LONE INTERESTS)

(2) เงินรับจากการผลิตเหรียญกษาปณ์ (COINAGE RECEIPT)

(3) รายได้จากการขายข้าวให้รัฐบาลต่างประเทศ(PROCEEDS FROM SALE OF RICE ON GOVERNMENT-TO-GOVERNMENT BASIS)

(4) รายได้เบ็ดเตล็ดอื่น (OTHER MISCELLANEOUS REVENUES)

ส่วนกฎหมายรายได้อื่น ที่ออกมารองรับการเรื่องเก็บรายได้ของรัฐบาลนอกเหนือจากประมวลรัษฎากร ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยภาษีทรัพยากรธรรมชาติ,กฎหมายว่าด้วยภาษีลักษณะอนุญาต, กฎหมายว่าด้วยค่าธรรมเนียม, กฎหมายว่าด้วยค่าปรับ,กฎหมายและระเบียบว่าด้วยค่าเช่า เงินรับคืน รายได้เบ็ดเตล็ด ภาษีลักษณะอื่น และระเบียบว่าด้วยการนำรายได้ส่งรัฐของรัฐวิสาหกิจ ในการพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินนั้น ที่เป็นปัญหาได้แก่การจะตีความว่าค่าธรรมเนียมหรือค่าปรับอย่างใดเป็นการเงินหรือไม่ จึงขอแยกพิจารณา ดังนี้

1. กฎหมายว่าด้วยค่าธรรมเนียม ซึ่งค่าธรรมเนียมที่รัฐเรียกเก็บมีวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ก็เพื่อเป็นค่าตอบแทนสำหรับบริการที่รัฐจัดให้ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นค่าบริการโดยมีลักษณะและอัตราแตกต่างกันตามประเภทของบริหารที่รัฐจัดให้ ฉะนั้นหากจะยึดตามหลัก “ค่าบริการ” แล้ว อาจแยกค่าธรรมเนียมออกได้ 2 ประเภทคือ ค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเฉพาะ และค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมส่วนใหญ่มิใช่เป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐยกเว้นบางรายการ เช่น ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนการค้า ค่าธรรมเนียมการขนส่งทางบกและค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล

2. กฎหมายว่าด้วยค่าปรับ ซึ่งค่าปรับเป็นเงินที่เรียกเก็บกรณีที่มีการทำผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะกำหนดไว้ในบทลงโทษของกฎหมายแต่ละฉบับเจตนาก็เพื่อลงโทษผู้ฝ่าฝืนซึ่งอาจเรียกเก็บเป็นเงินหรือลงโทษในรูปแบบอื่น โดยที่ค่าปรับมีหลายประเภทแตกต่างกันตามลักษณะของความผิดที่ระบุไว้ในบทลงโทษของกฎหมายแต่ละฉบับ บางประเภทโทษขั้นต่ำและไม่ค่อยมีความสำคัญต่อเงินรายได้ ฉะนั้นจะขอสรุปเฉพาะค่าปรับที่มีความสำคัญ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) แสตมป์ฤชากรหรือค่าธรรมเนียมและค่าปรับศาลแบ่งออกเป็นค่าธรรมเนียมคดีแพ่งและคดีอาญา และค่าปรับในคดีอาญา สำหรับค่าธรรมเนียมคดีแพ่งและคดีอาญา จัดเก็บโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 4 และ 5 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 7) พุทธศักราช 2521 และค่าปรับในคดีอาญานั้นจัดเก็บโดยอาศัยบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพระราชบัญญัติอื่นที่กำหนดให้จัดเก็บ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงยุติธรรม เป็นผู้ดำเนินการ

2) ค่าปรับสุรา เป็นค่าปรับตามสัญญาที่ผู้รับอนุญาตทำและขายส่งสุราได้ทำไว้กับกรมสรรพสามิต โดยมีค่าปรับดังนี้ ถ้าเป็นภาษีต่ำกว่าโควต้านำสุราที่กำหนด จะต้องเสียค่าปรับเท่ากับ 1.10 ของภาษีสุราชนิดสุราขาวแรงแอลกอฮอล์ 28 ดีกรี ตามจำนวนสุราที่ต่ำกว่าที่กำหนดนั้น กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง เป็นผู้ดำเนินการ

3) ค่าปรับเปรียบเทียบคดี กรณีสุรา เครื่องดื่ม ไพ่ ยาสูบ โดยอาศัยกฎหมายแต่ละฉบับของดังกล่าว กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง เป็นผู้ดำเนินการ

4) ค่าปรับศุลกากร จัดเก็บโดยพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 สำหรับการเลี่ยงพิธีการศุลกากร กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง เป็นผู้ดำเนินการ

5) ค่าปรับภาษีอากร จัดเก็บโดยบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร สำหรับค่าปรับเปรียบเทียบคดี ภาษีเงินได้ ภาษีการค้า อากรแสตมป์ อากรรังนก ฯลฯ กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง เป็นผู้ดำเนินการ

6) ค่าปรับตามพระราชบัญญัติจราจร จัดเก็บโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 อัตราการปรับไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าหน้าที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินการ

7) ค่าปรับเปรียบเทียบคดีในลักษณะที่แตกต่างกันตามความผิดนั้นมีหลายประเภทซึ่ง ได้แก่ ค่าปรับเปรียบเทียบคดีเกี่ยวกับความผิดการขนส่งทางบก ค่าปรับเปรียบเทียบคดีเกี่ยวกับความผิดใบอนุญาตให้มีวิทยุคมนาคม ค่าปรับเปรียบเทียบคดีเกี่ยวกับความผิดด้านพาณิชย์นาวี ค่าปรับเปรียบเทียบคดีเกี่ยวกับความผิดด้านคดีอาญา และค่าปรับเปรียบเทียบเกี่ยวกับความผิดด้านแรงงาน

8) ค่าปรับอื่น ประกอบด้วยประเภทต่าง ๆ และจัดเก็บทุกกระทรวงและเกือบทุกกระทรวง มีตั้งแต่รายการย่อยจนถึงรายการใหญ่ เช่น กรณีค่าปรับอื่นที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดเก็บ เป็นค่าปรับผิดสัญญารับจ้างหรือซื้อขาย และผิดสัญญาค้ำประกันผู้ต้องหา หรือกรณีค่าปรับอื่นที่กรมการปกครองจัดเก็บเป็นค่าปรับความผิดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร์ พุทธศักราช 2499 และจัดตามสัญญาต่าง ๆ ที่กระทำขึ้นโดยอาศัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น

ส่วนค่าปรับในแง่เศรษฐศาสตร์โดยอาศัยเรื่องงบประมาณเป็นหลักในการตีความฝ่ายที่เห็นว่าค่าปรับ เมื่อถือเป็นรายได้ของแผ่นดินจึงมีผลในการจัดทำงบประมาณโดยเฉพาะในการจัดสรรตามหลักวิธีการงบประมาณแผ่นดินปัจจุบัน ดังนั้น ร่างกฎหมายในเรื่องดังกล่าวจึงถือเป็นร่างกฎหมายเกี่ยวด้วยการเงิน ตัวอย่างจะเห็นได้ว่ารายได้แผ่นดินทั่วราชอาณาจักร (Government Revenues) ซึ่งเป็นการแบ่งรายได้แยกตามหน่วยงานแทบทุกหน่วยงานมีงบค่าปรับ (Other Fines) อยู่เสมอ ค่าปรับนั้นแม้มีเจตนารมณ์การลงโทษผู้กระทำผิด

ก็ตามแต่ เมื่อเงินค่าปรับนั้นทำให้รัฐมีรายได้โดยนำส่งรัฐตามวิธีการงบประมาณและมีผลในการจัดสรรงบประมาณ ประกอบกับมีพระราชบัญญัติฉบับหนึ่ง คือ พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พุทธศักราช 2491 ซึ่งกำหนดการนำรายได้จากค่าปรับส่งรัฐ หรือเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งได้กำหนดไว้ชัดเจนในแง่ประเภทรายได้ และรายรับโดยมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้ว่า บรรดาเงินทั้งปวงที่นำมาชำระให้แก่รัฐบาล ไม่ว่าเป็นภาษีอากร ค่าธรรมเนียมค่าปรับเงินกู้หรือเงินอื่นใดหัวหน้าส่วนราชการที่ได้เก็บหรือรับเงินนั้นมีหน้าที่ควบคุมให้ส่งเข้าบัญชี เงินคงคลังบัญชีที่ 1 หรือส่งคลังจังหวัด หรือคลังอำเภอ ตามกำหนดเวลาและข้อบังคับที่รัฐมนตรี กำหนดโดยไม่หักเงินไว้เพื่อการใด ๆ เลย ดังนั้น แม้รัฐธรรมนูญจะมิได้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ตามข้อกล่าวอ้าง หากแต่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งออกโดยอำนาจกฎหมายรัฐธรรมนูญนั่นเอง จึงน่าจะถือได้ว่าค่าปรับเป็นรายได้ส่วนหนึ่งของแผ่นดิน ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติค่าปรับจึงเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศออสเตรเลียนั้นได้บัญญัติว่า “หากกฎหมายที่เสนอขึ้นนั้น เพียงแต่ว่ามีบทบัญญัติสำหรับการตั้งหรือการจัดสรรค่าปรับ หรือการลงโทษเป็นเงินอย่างอื่น หรือสำหรับการเรียกเก็บหรือการชำระหรือการจัดสรรค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาต หรือค่าธรรมเนียมสำหรับค่าบริการตามกฎหมายที่เสนอขึ้นนั้น” ไม่ให้ถือว่าเป็นการจัดสรรรายได้ (ของรัฐบาล) หรือเงินหรือการตั้งภาษี[8]

จะเห็นได้ว่าร่างพระราชบัญญัติใดที่มีข้อความหรือส่วนใดส่วนหนึ่งกล่าวถึงค่าปรับ ซึ่งจะถือว่าเป็นร่างกฎหมายเกี่ยวด้วยการเงินนั้น ในหลักการหรือสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจะต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าปรับอันกระทบต่อเงินได้ของแผ่นดินโดยตรงแล้วก็น่าจะถือได้ว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน หากแต่พระราชบัญญัติใดโดยหลักการหรือสาระสำคัญมิได้มีบทบัญญัติหรือข้อความใดเกี่ยวกับค่าปรับอันมีผลกระทบต่อเงินได้ของแผ่นดินแล้ว เพียงแต่ได้แนบบัญชีท้ายร่างพระราชบัญญัติให้มีค่าปรับแล้วก็ไม่น่าจะถือว่าร่างนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน[9]

2.3 การรักษา[10] รัฐย่อมจะต้องมีทรัพย์สินเงินทองของแผ่นดินการรักษาในที่นี้จึงหมายถึง การดูแลป้องกันการเงินของแผ่นดินที่มีอยู่เอาไว้ไม่ให้สูญหาย

---

[8] กมล สุปรียสุนทร.(2534). ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 63.

[9] เรื่องเดียวกัน, หน้า 63 .

[10] เรื่องเดียวกัน, หน้า 64 .

2.4 การจ่าย รัฐมีภาระหน้าที่อยู่มากมาย รายจ่ายของรัฐนั้นก็จะเกิดขึ้นตามการบริหารงานในภาระหน้าที่เหล่านั้น ซึ่งพอจะจำแนกตามลักษณะงานไม่ว่าจะต้องจ่ายในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สาธารณสุข สาธารณูปการ การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน การบริหารทั่วไป การชำระหนี้เงินกู้ เป็นต้นไป ในการใช้จ่ายเงินของแผ่นดินจะต้องกระทำโดยมีกฎหมายรองรับ เช่น พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พุทธศักราช 2491 มาตรา 12 กำหนดไว้ว่า การจ่ายเงินเป็นทุนหรือทุนหมุนเวียนเพื่อการใด ๆ ให้กระทำได้แต่กฎหมาย พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช 2497 กำหนดให้มีการจ่ายเงินค่าตอบแทนแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

2.5 จ่ายเงินแผ่นดิน ซึ่งอาจเรียกว่ารายจ่ายรัฐบาล หรือรายจ่ายสาธารณะ หมายถึงรายจ่ายที่รัฐบาลได้ใช้ไป เพื่อการบริหารงานอันเป็นภาระหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไปและเพื่อจัดให้มีสวัสดิการและบริการอันเป็นประโยชน์แก่ประชาชน และประเทศโดยส่วนรวม ทั้งนี้การจ่ายเงินแผ่นดินจะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พุทธศักราช 2502

2.6. การโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ในเรื่องดังกล่าวตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พุทธศักราช 2502 มาตรา 16 บัญญัติว่า "รายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ดี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ดี จะโอนหรือนำไปใช้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจอื่นมิได้ เว้นแต่จะได้ตราพระราชบัญญัติ" สำหรับในทางปฏิบัติจะถือว่าการโอนงบประมาณรายจ่ายเหล่านี้ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน รายจ่ายที่กำหนดไว้ในรายการใด สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือตามพระราชบัญญัติโอนเงินงบประมาณรายจ่ายจะโอนหรือนำไปใช้ในการอื่นมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ แต่ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ จะอนุญาตมิได้ในกรณีที่เป็นผลให้เพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับ หรือเป็นงานหรือโครงการใหม่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในกรณีจำเป็นผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อนุมัติโดยนายกรัฐมนตรี จะโอนรายจ่ายงบกลางรายการใดรายการหนึ่งไปเพิ่มรายการอื่น ๆ ในงบเดียวกันก็ได้

การใช้จ่ายสำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่กำหนดไว้ในแต่ละรายการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ดี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ดีให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การโอนงบประมาณรายจ่ายแผ่นดินที่จะถือว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินนั้นจะต้องเป็นการโอนงบประมาณระหว่างหน่วยราชการไปยังอีกหน่วยราชการหนึ่งหรือหน่วยงานราชการ ไปยังหน่วยงานรัฐวิสาหกิจหรือเป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายแผ่นดินระหว่างหน่วยงานรัฐวิสาหกิจไปยังหน่วยงานราชการหรือเป็นการโอน

ระหว่างหน่วยงานรัฐวิสาหกิจด้วยกันเอง เนื่องจากการโอนงบประมาณรายจ่ายระหว่างหน่วยงานดังกล่าว กฎหมายบัญญัติให้ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ส่วนราชการโอนงบประมาณรายจ่ายภายในหน่วยงานนั้น ๆ หาใช่เป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายในความหมายของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินไม่ เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจกระทำได้อยู่แล้ว

สำหรับตัวอย่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินที่ถือว่าเป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินซึ่งผ่านการพิจารณาของรัฐสภาและประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว ได้แก่

-.พระราชบัญญัติโอนกิจการโรงเรียนประชาบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดและโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2523

- พระราชบัญญัติโอนกิจการในส่วนที่เกี่ยวกับท่าเรือพาณิชย์สัตหีบของกองทัพเรือ กองบัญชาการทหารสูงสุดกระทรวงกลาโหม และของสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงคมนาคม ไม่เป็นของท่าเรือแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2526 เป็นต้น

3. การกู้เงิน การค้ำประกัน การใช้เงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ

บทบัญญัติในเรื่องนี้เป็นการก่อหนี้ของรัฐบาลที่มีผลทำให้เกิดภาระดอกเบี้ยและการชำระคืนต้นเงินกู้ที่ต้องจ่ายชดใช้ให้แก่ผู้ให้กู้ในอนาคต อันเป็นภาระต่องบประมาณแผ่นดินทำให้รัฐบาลในอนาคตจะต้องเจียดรายได้ส่วนหนึ่งให้เพื่อการชำระหนี้

3.1 การกู้เงิน โดยทั่วไปในประเทศที่กำลังพัฒนา รัฐบาลมีภาระที่ต้องลงทุนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ฐานะทางเศรษฐกิจยังไม่กว้างขวางพอโอกาสที่จะจัดเก็บภาษีหรือหารายได้ของรัฐบาลก็มีอยู่จำกัด ในขณะเดียวกันความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายมีมากขึ้นทุก ๆ ปี ฉะนั้นโอกาสที่งบประมาณประจำปีของรัฐบาลประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องขาดดุลจึงมีมาก ความจำเป็นที่ต้องมีกฎหมายเปิดโอกาสให้รัฐบาลกู้เงินไม่ว่าจากในประเทศหรือต่างประเทศจึงมิอาจหลีกเลี่ยงได้ และเป็นความจำเป็นในกระบวนการงบประมาณไม่ว่าวิธีการงบประมาณแบบไหนหรือของประเทศใด สำหรับแหล่งเงินกู้ รัฐบาลไทยได้กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ คือ แหล่งเงินกู้ภายในประเทศ, แหล่งเงินกู้จากต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) แหล่งเงินกู้ภายในประเทศ การกู้ภายในประเทศของรัฐบาลกระทำโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 หมวด 2 ลักษณะของงบประมาณ มาตรา 9 และตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2517 มาตรา 9 ทวิ ซึ่งได้กำหนดอำนาจไว้ ดังนี้

"มาตรา 9 ในการเสนองบประมาณนั้น ถ้าประมาณการรายรับประเภทรายได้ตามอำนาจกฎหมายที่มีอยู่แล้ว เป็นจำนวนต่ำกว่างบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้นที่ขอตั้ง ให้แถลงวิธีหาเงินจำนวนที่ขาดดุลต่อรัฐสภา แต่ถ้าเป็นจำนวนสูงกว่าก็ให้แถลงวิธีที่จะจัดการกับส่วนที่เกินดุลในทางที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง"

"มาตรา 9 ทวิ เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมใช้บังคับแล้ว หรือเมื่อมีกรณีที่ต้องใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงแล้วไปพลางก่อน ตามมาตรา 16 ถ้ารายจ่ายสูงกว่ารายได้ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินได้ตามความจำเป็น แต่กรณีจะเป็นประการใดก็ตาม การกู้เงินตามมาตรานี้ในปีหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกิน

(1) ร้อยละยี่สิบของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้ว แล้วแต่กรณีกับอีก

(2) ร้อยละแปดสิบของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนต้นเงินกู้

การกู้เงินตามอำนาจข้างต้นจะใช้วิธีออกตั๋วเงินคลัง พันธบัตร ตราสารอื่นหรือทำสัญญากู้เงินก็ได้

การออกตั๋วเงินคลังให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยตั๋วเงินคลัง แต่การออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นหรือการทำสัญญาเงินกู้ ต้องได้รับอนุญาตจากคณะรัฐมนตรีก่อน

การออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นให้กระทรวงการคลังประกาศจำนวนเงินที่จะกู้ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลากู้ เงื่อนไขและวิธีการต่าง ๆ ในการออกพันธบัตรหรือตราสารนั้น ในกรณีทำสัญญากู้ ให้กระทรวงการคลังประกาศจำนวนเงินที่ให้กู้ ผู้ให้กู้ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลากู้ และตราสารสำคัญอื่น ๆในสัญญากู้นั้น"

มาตรา 9 ที่อ้างถึงข้างต้น จะเห็นได้ว่าอำนาจของรัฐบาลที่จะกู้ได้ก็คือ กรณีที่รายจ่ายสูงกว่ารายได้ และรายได้นั้นหมายถึง รายได้ตามอำนาจกฎหมายที่มีอยู่ นั่นคือรายได้ที่มาจากการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่าง ๆ กล่าวโดยสรุปก็คือ หากประมาณการรายรับประเภทรายได้ต่ำกว่ารายจ่ายแล้ว รัฐบาลมีอำนาจกู้เงินเพื่อนำมาชดเชยได้

สำหรับตามมาตรา 9 ทวิ นั้นเป็นการกำหนดวงเงินที่รัฐบาลสามารถกู้ได้ โดยกำหนดไว้ 2 กรณีคือ ตาม 1) ร้อยละยี่สิบ ของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี นั่นคือหากงบประมาณรายจ่ายประจำปีตั้งไว้ 200,000 ล้านบาท ก็สามารถกู้ได้ไม่เกิน 40,000 ล้านบาท และสามารถกู้ได้อีก ตาม 2) ร้อยละแปดสิบ ของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนเงินกู้ ตัวอย่างเดิมหากงบประมาณรายจ่ายประจำปี 200,000 ล้านบาท ส่วนหนึ่งคือ 50,000 ล้านบาท เป็น

งบที่ตั้งขึ้นเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้ ก็สามารถกู้ได้ตาม 2) อีก 40,000 ล้านบาท รวมกับยอดที่สามารถกู้ได้ตาม 1) ก็จะเท่ากับ 80,000 ล้านบาท แต่ในทางปฏิบัติไม่เคยมีการกู้เงินตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเลย

อนึ่ง การกู้เงินภายในประเทศดังกล่าวข้างต้นนั้นไม่รวมถึงการกู้เงินภายในประเทศของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ เนื่องจากตามกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานรัฐวิสาหกิจได้ให้อำนาจรัฐวิสาหกิจกู้เงินภายในประเทศ โดยไม่จำต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณแต่ประการใด

2) แหล่งเงินกู้จากต่างประเทศ สำหรับการกู้เงินจากต่างประเทศ ตามทางปฏิบัติที่แล้ว ๆ มาเป็นการกู้มาใช้ตามโครงการต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับต่าง ๆ และเงินกู้ดังกล่าวเป็นเงินกู้ที่อยู่นอกงบประมาณประจำปี ไม่ปรากฏเป็นรายรับของรัฐบาลในพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีกระทรวงการคลังเป็นผู้ดำเนินการกู้โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เพื่อนำไปลงทุนในโครงการต่าง ๆ ที่แต่ละกรม กระทรวงเสนอโดยผ่านความเห็นชอบของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้โดยพิจารณาความเหมาะสมของโครงการ ความเป็นไปได้ ผลตอบแทน ฯลฯ

ปัจจุบันการกู้เงินจากต่างประเทศทำได้โดยอาศัยกฎหมาย 2 ฉบับ คือ กฎหมายที่ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และอีกฉบับหนึ่งให้อำนาจในการกู้เพื่อการจัดซื้ออุทโธปกรณ์ ทั้งที่มีวงเงินกำหนดที่แน่นอนและที่เป็นการซื้อในรูปแบบสินเชื่อโดยมียอดวงเงินเป็นร้อยละของงบประมาณรายจ่ายประจำปี กฎหมายฉบับแรกนั้นเรียกว่า"พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. 2519" ซึ่งถือเป็นกฎหมายฉบับเดียวที่ให้อำนาจในการกู้เงินจากต่างประเทศมาใช้ตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ เดิมก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติฉบับนี้ การกู้เงินจากต่างประเทศกระทำโดยอาศัย ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 53 ลงวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2515 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 53 ลงวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2515 พ.ศ. 2519 ให้อำนาจรัฐบาลกู้เงินจากธนาคารระหว่างประเทศหรือธนาคารโลกเพื่อการบูรณะและวิวัฒนาการธนาคารพัฒนาเอเชีย สมาคมพัฒนาการระหว่างประเทศ และรัฐบาลต่างประเทศหรือแหล่งเงินกู้ของเอกชนในต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่เนื่องจากกฎหมายดังกล่าว ได้สิ้นสุดลงในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2519 ในขณะที่ความจำเป็นด้านการกู้เงินจากต่างประเทศ เพื่อนำมาลงทุนในโครงการต่าง ๆ ยังคงมีอยู่ จึงทำให้มีการเสนอ "ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. 2519" ต่อสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินทำหน้าที่นิติบัญญัติ และมีการประกาศใช้เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519 เป็นต้นไป สำหรับกฎหมายฉบับหลังนั้นแยกออกเป็น 2 ฉบับคือ

1) พระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อป้องกันประเทศ พ.ศ. 2519

2) พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากรัฐบาลต่างประเทศเพื่อจัดซื้อยุทโธปกรณ์ทางทหาร พ.ศ. 2524

โดยวัตถุประสงค์ในการตรากฎหมายตามพระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อป้องกันประเทศ พ.ศ. 2519 ข้างต้น มีดังนี้

(1) เพื่อปรับปรุงสมรรถนะทางด้านยุทโธปกรณ์ของกองทัพไทย

(2) การจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์บางส่วนจะต้องจัดหาจากต่างประเทศและชำระด้วยเงินตราต่างประเทศ

(3) มีความจำเป็นเร่งด่วนในการใช้เงินเป็นจำนวนค่อนข้างมาก

ดังนั้น จึงได้ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อการดังกล่าวนั้น ให้นำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ที่กระทรวงการคลังและกระทรวงกลาโหมร่วมกันกำหนด โดยไม่ต้องนำส่งคลัง สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงื่อนไข ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย การจัดการและวิธีการทุกอย่างเกี่ยวกับการกู้เงินแต่ละคราวให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

สำหรับกฎหมายตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากรัฐบาลต่างประเทศ เพื่อจัดซื้อยุทโธปกรณ์ทางทหาร พ.ศ. 2524 นั้น มีวัตถุประสงค์นอกเหนือไปจากพระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อป้องกันประเทศ พ.ศ. 2519 ก็เพื่อแก้ปัญหาในการจัดซื้อยุทโธปกรณ์ในกรณีที่การขายเป็นการให้สินเชื่อตามโครงการขายยุทโธปกรณ์ทางการทหาร ซึ่งมีเป็นประจำทุกปี ฉะนั้นสาระของกฎหมายฉบับนี้จึงคล้าย ๆ กับฉบับแรกในส่วนที่เป็นสถาบันการเงินในต่างประเทศ แต่มีเงื่อนไขในการกู้เงินเป็นรายปี กล่าวคือปีหนึ่ง ๆ มูลค่าของการกู้เงินเมื่อรวมกับการกู้เงินตามกฎหมายฉบับแรก จะต้องไม่เกินร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น

ทั้งนี้ การกู้เงินใน 2 กรณีดังกล่าวนี้ ไม่ถือว่าเป็นเงินกู้ที่อยู่ในงบประมาณรายรับของแผ่นดิน[11]

3.2 การค้ำประกัน (Guarantee) เนื่องจากรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจมีความจำเป็นที่จะต้องลงทุนในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ เป็นจำนวนมาก เงินลงทุนทั้งในส่วนของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจมีอยู่อย่างจำกัด จึงมีการเปิดโอกาสให้มีการกู้เงินโดยมอบหมายให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การของรัฐต่าง ๆ มีอำนาจในการกู้เงินเพื่อนำมาใช้จ่ายในส่วนของตนได้ แต่การกู้เงินจำเป็นต้องมีการค้ำประกัน ซึ่งอาจมีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขของผู้ให้กู้ที่กำหนดให้รัฐบาลเป็น

---

[11] เอกสารการสอนชุดวิชาการคลังและงบประมาณ หน่วยที่ 2-8 .(2535). สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, หน้า 351.

ผู้ให้การค้ำประกัน ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายที่ให้อำนาจผู้ที่รัฐบาลมอบหมายให้ทำการค้ำประกัน ซึ่งได้แก่ กระทรวงการคลังเป็นผู้ให้การค้ำประกัน

กฎหมายกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้ำประกันฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้แก่"พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้ำประกัน พุทธศักราช 2510" โดยมีการแก้ไขคือ"พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังฯ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2519" และประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 17 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2520 เงื่อนไขการค้ำประกัน กำหนดไว้ดังนี้

กระทรวงการคลังจะก่อหนี้ผูกพันด้วยการค้ำประกันเป็นจำนวนเงินรวมกันทั้งสิ้น ในขณะที่ก่อหนี้ผูกพัน เกินกว่าจำนวนดังต่อไปนี้มิได้

1) ในกรณีที่ลูกหนี้เป็นบริษัทจำกัดที่เป็นรัฐวิสาหกิจหกเท่าของเงินกองทุนของบริษัทจำกัดนั้น

2) ในกรณีที่ลูกหนี้เป็นสถาบันการเงินสี่เท่าของเงินกองทุนของสถาบันการเงินนั้น

3) การก่อหนี้ผูกพันตาม 1) และหรือ 2) ในปีงบประมาณหนึ่ง ๆ ต้องเป็นจำนวนไม่เกินร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่าย ตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณนั้น ๆ

ความใน 3) มิให้ใช้บังคับแก่การค้ำประกันในการต่ออายุสัญญาหรือแก้ไขสัญญาค้ำประกัน โดยไม่แก้ไขจำนวนเงินค้ำประกันเพิ่มขึ้นจากเดิม

3.3. การใช้เงินกู้ ซึ่งเป็นธรรมดาที่จะต้องมีการใช้เงินกู้หรือใช้หนี้คืนเมื่อได้มีการกู้ยืม หรือก่อหนี้ขึ้น ซึ่งตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อการกู้ยืมเงิน ว่าเจ้าของงบประมาณจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันตนได้ก็แต่เฉพาะตามที่กฎหมายระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้จ่ายได้ หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง และการใช้เงินกู้ก็คงต้องอาศัยหลักเกณฑ์เดียวกันกล่าวคือ การจะใช้เงินกู้ได้ก็คงต้องอาศัยกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่งหรือมติคณะรัฐมนตรี และกระทรวงการคลังอนุญาตให้เสียก่อนจึงจะกระทำได้

4. เงินตรา

โดยที่เงินตราเป็นเครื่องมือสำคัญในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคและการบริการ มีราคาแน่นอนเป็นหน่วยเงินตราซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในการซื้อขายและชำระหนี้ ลักษณะดังกล่าวทำให้เงินตราสามารถทำหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม การที่เงินตราทำหน้าที่บกพร่อง มีค่าหรืออำนาจซื้อไม่คงที่แน่นอนไม่ว่าเป็นไปในทางเพิ่มขึ้นหรือลดลงเงินตราก็จะขาดความเชื่อถือลง สมาชิกในสังคมก็จะหันไปยึดถือเอาทรัพย์สินอย่าง

อื่น หรือเงินตราต่างประเทศสกุลหลักแทน และในที่สุดก็จะก่อให้เกิดปัญหาในทางเศรษฐกิจและสังคม

ระบบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินเป็นกลไกอย่างหนึ่งในการปรับดุลการชำระเงิน เป็นกลไกในการรักษาเสถียรภาพแห่งค่าของเงินตรา เป็นกลไกในการป้องกันการนำเข้า และส่งออกซึ่งเงินทุน รวมทั้งการรวบรวมเงินตราต่างประเทศไว้ในแหล่งกลางเพื่อการปันส่วนเงินตราต่างประเทศ กลไกดังกล่าวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศ แต่ในขณะเดียวกันก็จำกัดตัดทอนเสรีภาพในการประกอบการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นบรรดาประเทศต่าง ๆ จึงร่วมมือกันสร้างข้อตกลงกองทุนการเงินระหว่างประเทศขึ้น จำกัดห้ามการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พร้อมกับสร้างสิทธิพิเศษถอนเงินขึ้นมาทำหน้าที่เป็นเงินตราระหว่างประเทศใช้สำหรับการขาดดุลการชำระเงินเพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเงินและสร้างระเบียบทางการเงินระหว่างประเทศขึ้น แต่ทว่าระบบของกองทุนการเงินดังกล่าวนี้ ก็มิได้ช่วยขจัดปัญหาการเงินระหว่างประเทศลงได้โดยเด็ดขาด กองทุนการเงินระหว่างประเทศจึงยังคงกำหนดยกเว้นให้บรรดาประเทศสมาชิกทำการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้ต่อไป

สำหรับในประเทศไทยปัจจุบันมีพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2485 ใช้บังคับจำกัดการนำเข้าและส่งออกซึ่งเงินตรา เพื่อปรับดุลการชำระเงินตราต่างประเทศไว้ในแหล่งกลางเพื่อการปันส่วนเงินตราต่างประเทศ

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2485 ที่ใช้บังคับดังกล่าวได้กำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังควบคุมและกำกับเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินและกระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินไว้อย่างกว้าง ๆ หลายฉบับด้วยกัน โดยมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทย และเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ธนาคารพาณิชย์ บริษัทรับอนุญาต บุคคลรับอนุญาตและตัวแทนซื้อเงินเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินอีกขั้นหนึ่งและในการดำเนินการดังกล่าวธนาคารแห่งประเทศไทยและเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินยังได้ออกประกาศคำสั่งกำหนดระเบียบพิธีการให้เป็นไปตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินอีกด้วย และเงินคือสิ่งใดก็ตามที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วและใช้กันโดยทั่วไปใช้ชำระหนี้ในขณะใดขณะหนึ่งและสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง

ในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2485 มาตรา 3

"เงินตรา" หมายความว่า เงินที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในประเทศไทย"

ในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 มาตรา 6

"เงินตรา ได้แก่ เหรียญกษาปณ์และธนบัตร"

ในระบบเงินตราของประเทศไทย เหรียญกษาปณ์เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายโดยไม่เกินจำนวนที่กำหนดโดยกฎกระทรวงและธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายโดยไม่จำกัด ซึ่งเรียกว่า "เงินตามกฎหมาย" จุดมุ่งหมายในการทำเงินให้เป็นเงินตามกฎหมายก็เพื่อที่จะให้เงินนั้นหมุนเวียนได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

กระทรวงการคลังมีอำนาจในการจัดทำและนำออกใช้ซึ่งเหรียญกษาปณ์สำหรับชนิด ราคาโลหะ อัตราเบี้ยโลหะ น้ำหนัก ขนาด ลวดลาย และลักษณะอื่น ๆ (ถ้ามี) ของเหรียญกษาปณ์ รวมทั้งอัตราเผื่อเหลือเผื่อขาด ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจจัดทำ จัดการ และนำออกใช้ซึ่งธนบัตรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศ ชนิด ราคา สี ขนาด และลักษณะอื่น ๆ ของธนบัตรที่จะออกใช้ในราชกิจจานุเบกษา

ในส่วนพระราชบัญญัติเกี่ยวกับเงินตรา ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พุทธศักราช 2482 พระราชบัญญัติเงินตราในภาวะฉุกเฉิน พุทธศักราช 2484 พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2485 พระราชบัญญัติระบบเงินตราชั่วคราว พุทธศักราช 2489 และพระราชบัญญัติจัดสรรทุนสำรองเงินตราเกินจำนวนธนบัตรออกใช้ พุทธศักราช 2498 เป็นต้น

2.2 ความหมาย แนวคิดและหลักการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

1. ความหมายของการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญ ของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

การประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ[12] หมายถึง การประชุมขององค์กรย่อยในสภาผู้แทนราษฎรในรูปแบบการประชุมกลุ่ม (Group) ประกอบด้วยประธานคณะกรรมาธิการสามัญสังกัดพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล และประธานคณะกรรมาธิการสามัญสังกัดพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่สนับสนุนให้การตรากฎหมายในกระบวนการทางนิติบัญญัติมีความ

---

[12] คณะกรรมการดำเนินการในการบริหารจัดการด้านการประชุมในกระบวนการนิติบัญญัติอย่างมืออาชีพ.(2554) คู่มือมาตรฐานความเป็นมืออาชีพบริหารจัดการด้านการประชุมของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (เอกสารเผยแพร่: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 27 มกราคม 2554), หน้า 64.

รอบคอบ ถูกต้องสมบูรณ์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งกำหนดให้มีองค์กรย่อยในสภาผู้แทนราษฎรที่เรียกว่าที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ โดยมีอำนาจหน้าที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การประชุมวินิจฉัยว่าร่างร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่

จากความหมายการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ข้างต้นจะเห็นได้ว่าการประชุมดังกล่าวมีองค์ประกอบ 2 ส่วน ดังนี้ คือ ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

1) ประธานสภาผู้แทนราษฎร

โดยที่มาของผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้น กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีประธานสภาหนึ่งคนและรองประธานสภาหนึ่งคนหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมติของสภาผู้แทนราษฎร[13] การเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้นสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ โดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียวก็ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้ามีการเสนอชื่อหลายชื่อ ต้องมีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ ซึ่งในการประชุมเพื่อเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มีอาวุโสสูงสุดในที่ประชุมจะเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และเมื่อที่ประชุมได้ทำการเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็จะทำการเลือกรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรมีมติให้มีรองประธานสภาผู้แทนราษฎรสองคน จะต้องทำการเลือกรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงทำการเลือกรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง โดยต้องดำเนินการเลือกเช่นเดียวกับการเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎร[14]

ในทางปฏิบัติภายหลังจากเลือกตั้งทั่วไปแล้ว พรรคการเมืองใดได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนสูงสุดในสภาผู้แทนราษฎรซึ่งตามธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติเป็นสิทธิของพรรคการเมืองนั้นที่สามารถเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรถือว่าพรรคการเมืองให้ความสำคัญอย่างมากเนื่องจากประธานสภาผู้แทนราษฎร

---

[13] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550) . มาตรา 124.

[14] ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551. (2551) .ข้อ 5 - 6.

จะเป็นผู้นำความกราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์และลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามมติของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร[15] ซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นบุคคลที่พรรคการเมืองเชื่อถือและไว้วางใจอย่างมาก เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้เลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต้องแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีโดยเร็วเพื่อนำความขึ้นกราบทูลเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงโปรดเกล้าฯ เมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแต่งตั้งแล้ว เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบด้วย[16] ประธานสภาผู้แทนราษฎร จะทำหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมส่วนรองประธานสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่ตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมายและปฏิบัติหน้าที่เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้[17] ข้อจำกัดของการดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในระหว่างการดำรงตำแหน่งนั้น จะเป็นกรรมการบริหารหรือดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองขณะเดียวกันมิได้[18]

2) ประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

ประธานคณะกรรมาธิการสามัญ หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สภาผู้แทนราษฎร แต่งตั้งเป็นกรรมาธิการสามัญซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมคณะกรรมาธิการสามัญให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมาธิการสามัญ โดยที่มาของตำแหน่งประธานคณะกรรมาธิการสามัญนั้น ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย[19] กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งเป็นคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้วรายงานต่อสภา ในทางปฏิบัติประธานสภาผู้แทนราษฎร จะทำหนังสือเชิญหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีสมาชิกของ

---

[15] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.(2555). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, มาตรา 171.

[16] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.(2551). ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551, ข้อ 7.

[17] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.(2555). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, มาตรา 125.

[18] เรื่องเดียวกัน, มาตรา 124 วรรค 6.

[19] เรื่องเดียวกัน, มาตรา 135.

พรรคเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาผู้แทนราษฎรมาประชุมตกลงจัดสรรและกำหนดตำแหน่งประธานคณะกรรมาธิการสามัญแต่ละคณะระหว่างพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านด้วยการนำอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ลายมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาลดหลั่นลงไป เพื่อกำหนดสัดส่วนประธานคณะกรรมาธิการสามัญระหว่างพรรคการเมืองต่าง ๆ ด้วยตามหลักเสียงข้างมาก - น้อยในระบอบประชาธิปไตย ส่วนใหญ่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลจะเลือกดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมาธิการสามัญที่มีบทบาทอำนาจหน้าที่สำคัญในการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล เช่น ประธานคณะกรรมาธิการการปกครอง ประธานคณะกรรมาธิการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ เป็นต้น[20]

การตั้งคณะกรรมาธิการสามัญแต่ละคณะนั้นต้องดำเนินการในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้ไม่เกินจำนวนกรรมาธิการ การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนเลือกคณะกรรมาธิการนั้น ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมาธิการเท่ากับจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกแต่ถ้ามีการเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ[21] ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรกำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจตั้งคณะกรรมาธิการสามัญจำนวนสามสิบห้าคณะ คณะละสิบห้าคน[22] ดังนั้น จึงมีประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ประกอบด้วย

(1) ประธานคณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
(2) ประธานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
(3) ประธานคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรตามรัฐธรรมนูญ รัฐวิสาหกิจ องค์การ มหาชนและกองทุน
(4) ประธานคณะกรรมาธิการกิจการชายแดนไทย
(5) ประธานคณะกรรมาธิการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
(6) ประธานคณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ

---

[20] วิรัตน์ เนยสูงเนิน.(2550). ปัญหากฎหมายของที่ประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ,วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, หน้า 75.

[21] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.(2551). ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551, ข้อ 83.

[22] เรื่องเดียวกัน, ข้อ 82.

(7) ประธานคณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์

(8) ประธานคณะกรรมาธิการการคมนาคม

(9) ประธานคณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งรัฐ

(10) ประธานคณะกรรมาธิการการคุ้มครองผู้บริโภค

(11) ประธานคณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน

(12) ประธานคณะกรรมาธิการการต่างประเทศ

(13) ประธานคณะกรรมาธิการการตำรวจ

(14) ประธานคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ

(15) ประธานคณะกรรมาธิการการทหาร

(16) ประธานคณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวและกีฬา

(17) ประธานคณะกรรมาธิการการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(18) ประธานคณะกรรมาธิการการปกครอง

(19) ประธานคณะกรรมาธิการการปกครองส่วนท้องถิ่น

(20) ประธานคณะกรรมาธิการการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและยาเสพติด

(21) ประธานคณะกรรมาธิการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย

(22) ประธานคณะกรรมาธิการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

(23) ประธานคณะกรรมาธิการการพลังงาน

(24) ประธานคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน

(25) ประธานคณะกรรมาธิการการพัฒนาเศรษฐกิจ

(26) ประธานคณะกรรมาธิการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา

(27) ประธานคณะกรรมาธิการการแรงงาน

(28) ประธานคณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(29) ประธานคณะกรรมาธิการส่งเสริมราคาผลิตผลเกษตรกรรม

(30) ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

(31) ประธานคณะกรรมาธิการการศึกษา

(32) ประธานคณะกรรมาธิการการสวัสดิการสังคม

(33) ประธานคณะกรรมาธิการการสาธารณสุข

(34) ประธานคณะกรรมาธิการการสื่อสารและโทรคมนาคม

(35) ประธานคณะกรรมาธิการการอุตสาหกรรม

การประชุมคณะกรรมาธิการสามัญครั้งแรก เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้กำหนดนัดประชุมคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อให้คณะกรรมาธิการสามัญแต่ละคณะเลือกตั้งตำแหน่งต่างๆ ได้แก่ ประธานคณะกรรมาธิการ รองประธานคณะกรรมาธิการ เลขานุการคณะกรรมาธิการ โฆษกคณะกรรมาธิการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นของคณะกรรมาธิการในคณะนั้น[23]

ในทางปฏิบัติเมื่อคณะกรรมาธิการสามัญแต่ละคณะได้ดำเนินการเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ เสร็จแล้ว ประธานคณะกรรมาธิการสามัญแต่ละคณะจะแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งภายหลังจากประธานสภาผู้แทนราษฎรมีมติตั้งคณะกรรมาธิการแล้ว ถ้าตำแหน่งกรรมาธิการว่างลงก็จะแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งกรรมาธิการแทนกรรมาธิการ ที่ว่าง[24]

โดยประธานคณะกรรมาธิการสามัญ ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมาธิการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่ถ้าประธานคณะกรรมาธิการไม่มีหรือมีแต่ไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมาธิการเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนถ้ามีรองประธานคณะกรรมาธิการหลายคนให้รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้ารองประธานคณะกรรมาธิการคนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานคณะกรรมาธิการลำดับถัดไปเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมาธิการ[25]

2. แนวคิดของการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

แนวคิดของการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ซึ่งศึกษาได้จากเจตนารมณ์การตั้งองค์กรผู้วินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

---

[23] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.(2551). ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551, ข้อ 85.

[24] เรื่องเดียวกัน, ข้อ 100.

[25] เรื่องเดียวกัน, ข้อ 86.

อนึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้เปลี่ยนแปลงลดอำนาจหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่สามารถวินิจฉัยกรณีสงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้มีองค์กรผู้วินิจฉัยกลั่นกรองเนื้อหาสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเฉพาะกรณีสงสัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีเท่านั้นเพราะนายกรัฐมนตรีเท่านั้นเพราะนายกรัฐมนตรีจะรู้ว่าสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศมีเงินหรือไม่มีเงิน จึงจำเป็นต้องมีองค์กรตรวจสอบเนื้อหาสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยยังคงหลักการเดิมเหมือนกับรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่าน ๆ มาโดยไม่เปิดช่องให้เสนอกันได้ง่าย ๆ โดยพร่ำเพรื่อจนกฎหมายเต็มสภา รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีองค์กรผู้ใช้อำนาจวินิจฉัย ในรูปแบบการประชุมร่วมกันระหว่างประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ[26]

โดยจากการศึกษารายงานการประชุมคณะกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้มีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้อภิปรายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ โดยกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้อภิปรายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญในประเด็นการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ มีกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญได้อภิปรายสนับสนุนให้เหตุผล ดังนี้

กมล ทองธรรมชาติ (กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ) “การเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะกระทำได้เมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ว่าพรรคใดอยากเสนอก็สามารถขอลายเซ็นสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคอื่นที่เห็นพ้องด้วยกับกฎหมายนั้นมาสนับสนุนได้ ... แต่หากว่าท่านกรรมาธิการกลัวว่าจะมีเรื่องนี้เข้ามามากมายเหมือนในอดีต ให้มีคณะกรรมาธิการ คือ กรรมาธิการ เวย์ แอนด์ มีนส์ (Way and Means) แปลว่า ให้เป็นกรรมาธิการกลั่นกรองร่างกฎหมายที่จะเข้ามามากมายอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะเสนอเข้าสู่สภาก็ได้อันนี้เป็นเรื่องที่น่าจะทำได้... [27]

---

[26] วิรัตน์ เนยสูงเนิน, (2550). เรื่องเดิม, หน้า 66.

[27] กมล ทองธรรมชาติ.(2540). รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 20, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า 3 – 4.

เกษม ศิริสัมพันธ์ (กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ) " ผมสรุปว่า ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินถึงแม้จะเปิดโอกาสให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคการเมืองเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงาน เขาก็มีสิทธิทำได้ก็เป็นหน้าที่ของสภาที่จะวินิจฉัยดูว่าร่างนั้นมีความเหมาะสมหรือเป็นไปได้อย่างไร ..." [28]

คณิน บุญสุวรรณ (กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ) " ที่เราพูดกันถึงเรื่อง เวย์ แอนด์ มีนส์ คณะกรรมาธิการพิเศษความจริงมีอยู่แล้ว ที่ว่าให้เป็นอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรร่วมกับประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ แต่ว่าบทบาทนั้นก็จำกัดเพียงแค่วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินเท่านั้น แต่ถ้าจะให้ก้าวส่งไปถึงขนาดไปวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติทั้งหมด ผมคิดว่าไม่จำเป็น ..." [29]

ในส่วนกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ที่ไม่เห็นด้วยเพียงคนเดียวได้อภิปรายทักท้วงตั้งข้อสังเกตให้เหตุผล ดังนี้

เกษม ศิริสัมพันธ์ (กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ) ได้อธิปรายว่า "ที่ท่านอภิปรายว่าผมต้องการ เวย์ แอนด์ มีนส์ ผมไม่ต้องการนั่นผมอธิบายของอเมริกันและท่านจะทำอย่างไรนั้น ผมเข้าใจมาตลอดว่าผู้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ซึ่งผมมีส่วนนี้อยู่ ต้องการให้มีรัฐบาลที่เข้มแข็ง มีคณะรัฐมนตรีที่เข้มแข็งถ้าตัดข้อ 3 ออก รัฐบาลไม่มีความเข้มแข็งใครจะตั้งหน่วยงานอะไรก็ตั้งได้ทำอะไรก็ทำได้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งหน่วยงานนั้นให้อำนาจ ทางฝ่ายบริหารที่จะคล่องตัวในการปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน แต่ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเสนอตั้งซึ่งเป็นอำนาจนิติบัญญัติผมขอแถลงว่าผมไม่ต้องการ เวย์ แอนด์ มีนส์ ผมยกตัวอย่างของอเมริกัน ถ้ากฎหมายรกสภาผู้แทนราษฎรจะจัดการแก้ไขอย่างไรผมไม่ทราบ ผมไม่มีสติปัญญาที่จะไปแก้ไขแต่นั้นเป็นเรื่องของอเมริกันเขา ผมไม่ได้บอกให้เอามาใช้ในเมืองไทย ผมเรียนให้ทราบไว้อย่างนั้นเพราะฉะนั้นท่านประธานครับจะเอากันอย่างไรผมก็บอกแล้วผมไม่ขัดข้องแต่ขอให้มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานว่า ผมได้ทักท้วงแล้วเป็นอันว่าต้องทำอันนี้เพื่อเป็นการจัดสรรอำนาจให้เพื่อให้สอดคล้องกับการแยกหน้าที่เท่าที่ผมฟังแล้วผมฟังวิทยุก็อย่างนั้นนี่เป็นราคาที่เราต้องเสีย กระผมอยากประทานเสนอเท่านี้และไม่ติดใจและจะไม่อภิปรายอีก" [30]

---

[28] เกษม ศิริสัมพันธ์.(2540).รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 20, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า 4.

[29] คณิน บุญสุวรรณ, (2540).รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 20, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า 11.

[30] เกษม ศิริสัมพันธ์. (2540). รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 20 กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า 4.

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 สภาร่างรัฐธรรมนูญไม่มีการแก้ไขสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจึงไม่มีการอภิปราย รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญคนที่หนึ่ง (เสรี สุวรรณภานนท์) ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม จึงขอมติในที่ประชุมให้ผ่านการเห็นชอบ[31] ดังนั้น จึงถือว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยังคงหลักการเดิมโดยให้เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

จากการได้ศึกษาแนวคิดของการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ซึ่งได้ศึกษาจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งสองฉบับนี้ กล่าวได้ว่า ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ กำหนดให้เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยเฉพาะว่าร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอในขั้นตอนการเสนอในกรณีสงสัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ และตรวจสอบในขั้นตอนการพิจารณาเป็นรายมาตราในวาระที่สองของสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอและในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติมและประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่

จากการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารวิชาการและกฎหมายดังกล่าวข้างต้นแล้วทำให้ทราบถึงความหมายของถ้อยคำของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 และมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความหมาย แนวคิดและหลักการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ จึงนำมาใช้เป็นข้อมูลการอ้างอิงทางวิชาการประกอบการการศึกษาวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของ

---

[31] เสรี สุวรรณภานนท์. (2550). รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 31/2550 (เป็นพิเศษ), กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า 285 – 286.

ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะประเด็นทางกฎหมายได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

สำหรับเนื้อหาในบทที่ 3 ต่อไปจะได้ศึกษา ค้นคว้าการถึงกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณีสงสัยร่างพระราชบัญญัติใดเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งมีหลักการเดียวกัน เพื่อให้ทราบกระบวนการตามกฎหมายที่กำหนดไว้มีลักษณะเช่นใด

บทที่ 3
การประชุมเพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณีสงสัยร่างพระราชบัญญัติใด เกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่

การศึกษาอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ศึกษากรณีเหตุที่กำหนดให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ วินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินที่จะต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี และหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมดังกล่าว ดังนี้

3.1 กรณีเหตุที่มีการประชุม

ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่การประชุมร่วมกันประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ มีสองกรณีดังนี้ คือ

กรณีที่หนึ่ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 ความว่า "ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน หมายความถึง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่อไปนี้

1. การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร

2. การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

3. การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้

4. เงินตรา

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินที่จะต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากรณีตามวรรคสอง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว

มติของที่ประชุมตามวรรคสองให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด"

ทั้งนี้ กรณีที่ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ มาตรา 142 (2) หรือ (3) หรือ (4) ที่ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้วเห็นว่า มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องแจ้งให้ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นทราบ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 ข้อ 111 หากผู้เสนอไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎรภายในเจ็ดวันนับแต่วันส่งคำแจ้ง ให้ถือว่าไม่เป็นกรณีสงสัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 143 ก็ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรองต่อไปแต่ถ้าผู้เสนอได้คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าเป็นกรณีสงสัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินที่จะต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ตามมาตรา 143 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย และประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 143 วรรคสาม และมติของที่ประชุมร่วมกัน ฯ ดังกล่าวให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 143 วรรคสี่

กรณีที่สอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 144 ความว่า “ร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอและในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติมและประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งระงับการพิจารณาไว้ก่อน และภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ในกรณีที่ประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่งวินิจฉัยว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรอง ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน”

3.2 หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการประชุม

ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัยให้แล้วเสร็จ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 กำหนดให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งมีกระบวนการดำเนินการประชุมที่สำคัญ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการก่อนการประชุม ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนที่เสนอใหม่ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะเลขานุการของที่ประชุมจะส่งหนังสือนัดประชุม และระเบียบวาระการประชุมพร้อมกับแนบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติที่จะพิจารณาวินิจฉัยให้ประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะศึกษาก่อนล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่กรณีที่เห็นว่า จำเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้

2. ขั้นตอนการดำเนินการประชุม เมื่อมีการประชุม โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรจะแจ้งบทบาทอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะในฐานะเป็นองค์กรผู้วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในขั้นตอนนี้มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่ดำเนินการ คือ องค์ประชุม การอภิปราย และการลงมติ

1) องค์ประชุม ในวันเวลานัดประชุมเมื่อประธานคณะกรรมาธิการสามัญมาลงชื่อไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของประธานคณะกรรมาธิการสามัญ ทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎรจึงถือว่าครบองค์ประชุม

2) การอภิปราย ประธานสภาผู้แทนราษฎร จะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เสนอ ชี้แจงเหตุผลสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ จากนั้นประธานคณะกรรมาธิการสามัญจะอภิปรายสลับกันแสดงความคิดเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ โดยประธานคณะกรรมาธิการสามัญคนใดประสงค์จะอภิปรายต้องยกมือขึ้นพ้นศีรษะ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานในที่ประชุมเท่านั้น

3) การลงมติ ออกเสียงลงคะแนนว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติใดเป็นหรือไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ซึ่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 กำหนดวิธีการลงมติแบ่งได้เป็น 2 วิธีการ

วิธีการที่หนึ่ง การออกเสียงลงคะแนนโดยเปิดเผย มีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานกำหนด เช่น เครื่องบันทึกออกเสียงอัตโนมัติ หากเครื่องออกเสียงลงคะแนนขัดข้อง ให้เปลี่ยนเป็นวิธีการตามที่ประธานกำหนด

(2) เรียกชื่อประธานคณะกรรมาธิการสามัญตามลำดับอักษร ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนดซึ่งการออกเสียงลงคะแนนตามวิธีการนี้ประธานจะเชิญประธานคณะกรรมาธิการสามัญไม่น้อยกว่าหกคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน

โดยปกติการออกเสียงลงคะแนนโดยเปิดเผยนั้นจะใช้วิธีปฏิบัติโดยเครื่องออกเสียงอัตโนมัติก่อน แต่จะใช้วิธีการเรียกชื่อประธานคณะกรรมาธิการสามัญตามลำดับอักษรก็ต่อเมื่อประธานคณะกรรมาธิการสามัญเสนอญัตติและที่ประชุมอนุมัติหรือมีการขอให้นับคะแนนออกเสียงใหม่

วิธีการที่สอง การออกเสียงลงคะแนนลับจะกระทำได้ในกรณีที่ประธานคณะกรรมาธิการสามัญเสนอญัตติและมีประธานคณะกรรมาธิการสามัญรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนลับ มีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย / และผู้ไม่เห็นด้วยเขียนเครื่องหมาย X ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย O

(2) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณีการนับคะแนนเสียงใหม่ เมื่อมีการออกเสียงลงคะแนนใหม่โดยใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานกำหนดแล้ว ถ้ามีประธานคณะกรรมาธิการสามัญร้องขอให้มีการนับใหม่และมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ก็ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่และให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเป็นรายบุคคลตามวิธีที่ประธานกำหนด เว้นแต่คะแนนเสียงต่างกันเกินกว่ายี่สิบห้าคะแนนจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ไม่ได้ทั้งนี้เมื่อได้มีการออกเสียงลงคะแนน โดยการเรียกชื่อประธานคณะกรรมาธิการสามัญตามลำดับอักษรแล้วจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกไม่ได้

3) ขั้นตอนการดำเนินการหลังการประชุม เมื่อที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติเป็นหรือไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินแล้ว มีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

1.การปฏิบัติตามมติที่ประชุมกรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 ประธานสภาผู้แทนราษฎร จะแจ้งเป็นหนังสือส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาให้คำรับรองเมื่อนายกรัฐมนตรีให้คำรับรองแล้วประธานสภาผู้แทนราษฎรก็จะบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

2. การปฏิบัติตามมติที่ประชุม กรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 144 ประธานสภาผู้แทนราษฎร จะแจ้งเป็นหนังสือส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาให้คำรับรอง เมื่อนายกรัฐมนตรีให้คำรับรองแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรก็จะแจ้งต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาในวาระที่สองต่อไป ถ้าหากนายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรอง ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพื่อไม่ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

(2) กรณีที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

1. การปฏิบัติตามมติที่ประชุมกรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 ประธานสภาผู้แทนราษฎร จะแจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เสนอทราบคำวินิจฉัยและบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

2. การปฏิบัติตามมติที่ประชุมกรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 144 ประธานสภาผู้แทนราษฎร จะแจ้งต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อดำเนินการในวาระที่สองต่อไป

สำหรับเนื้อหาในบทที่ 4 จะได้ดำเนินการ ศึกษา ค้นคว้ารวบรวมและวิเคราะห์สาระสำคัญของคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในสมัยนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร(ปี 2544 – 2547) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช2550 ในสมัยนายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ปี 2551 – 2554) มีดังนี้

1. การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 จำนวน 1 ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. .... (นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

2. การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 รวมจำนวน 6 ฉบับ คือ

2.1 ร่างพระราชบัญญัติซึ่งเสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอ (ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 142 (2)) จำนวน 2 ฉบับ คือ

(1) ร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(2) ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... (นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

2.2 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและศาลหรือองค์กรอิสระ เฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 142 (2) (3)) จำนวน 4 ฉบับ คือ

(1) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นผู้เสนอ)

(2) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(3) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ)

(4) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

3. การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 144 คือ ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จำนวน 5 ฉบับ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ (นายจุติ ไกรฤกษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นางวรศุลี สุวรรณปริสุทธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นายอำนวย คลังผา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นายนิยม วรปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บทที่ 4
วิเคราะห์และสรุปคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

การวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ที่มีขึ้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในสมัยนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร(ปี 2544 – 2547) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในสมัยนายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ปี 2551 – 2554) มีดังนี้

4.1 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

- ร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. .... (นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

4.2 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143

1) ร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

2) ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... (นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

4.3 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และศาลหรือองค์กรอิสระเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 142 (2) (3)

1) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

2) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

4.4 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 144

- ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จำนวน 4 ฉบับ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ (นายจุติ ไกรฤกษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)(นางวรศุลี สุวรรณปริสุทธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)(นายอำนวย คลังผา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นายนิยม วรปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ต่อไปผู้ศึกษาได้สรุปคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ดังนี้

4.1 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

- ร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. .... (นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย จังหวัดลพบุรี ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. ....[1] พร้อมทั้งหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎร ต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ด้วยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. ... มีดังนี้

1. หลักการ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์

---

[1] ดูภาคผนวก 1

2. เหตุผล เนื่องจากนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ในจังหวัดลพบุรี และจังหวัดอื่น ๆ ได้มีกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้การดำเนินงานของนิคมสหกรณ์นี้ และการนำประโยชน์ในที่ดินของสมาชิกนิคมใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ สมควรให้มีการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ทั้งหมด เพื่อให้การดำเนินงานของนิคมสหกรณ์ และการทำประโยชน์ในที่ดินของสหกรณ์นิคมเป็นไปด้วยดี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

3. สรุปสาระสำคัญ

3.1 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ป่าไม้เขต เป็นประธานกรรมการ นายอำเภอท้องที่หรือผู้แทน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือผู้แทน และประธานสภาตำบลหรือองค์การส่วนตำบล แล้วแต่กรณี เป็นกรรมการ (มาตรา 4)

3.2 ให้ป่าไม้จังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ และป่าไม้อำเภอเป็นกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา 4 วรรคสอง)

3.3 เมื่อรัฐมนตรีเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้กรมที่ดินดำเนินการออกโฉนดที่ดิน หรือ น.ส. 3ก. ตามแผนที่ที่มีการร้องขอให้แก่ผู้ครอบครองหรือหน่วยงานนั้นโดยไม่ชักช้า (มาตรา 4 วรรคสาม)

3.4 ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 5)

(1) เสนอให้เพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ทุกแปลงต่อรัฐมนตรี

(2) พิจารณาและดำเนินการจัดทำแผนที่ดินในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ให้แก่ผู้ครอบครองทำประโยชน์เป็นปึกแผ่นมั่นคงแล้ว

(3) ดำเนินการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

3.5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6)

ต่อมารองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง (นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล) ปฏิบัติราชการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร ในขณะนั้น ได้พิจารณาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ซึ่งนายนิยม วรปัญญา คัดค้านว่าไม่ใช่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544 ข้อ 112 และข้อ 113 กรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ[2] พิจารณาวินิจฉัยและมีมติเอกฉันท์ว่า ร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 (2) โดยมีเหตุผล ดังนี้

1. ตามร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. .... (มาตรา 4) บัญญัติให้กรมที่ดินดำเนินการออกโฉนดที่ดิน หรือ น.ส. 3ก. แก่ผู้ครอบครองหรือหน่วยงานที่ร้องขอ เมื่อรัฐมนตรีเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เป็นผลให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณในการจัดทำเอกสารสิทธิ์ ในขณะที่ผู้ครอบครองที่ดินต้องเสียค่าธรรมเนียมในการออกเอกสารสิทธิ์ด้วย

2. ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลทำให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ไม่สามารถจัดเก็บรายได้ในส่วนที่รัฐนำที่ดินให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในรูปสหกรณ์ ซึ่งจะส่งผลต่องบประมาณรายรับของแผ่นดิน

4.2 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143

1) ร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน จังหวัดขอนแก่น กับคณะ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. ....[3] พร้อมทั้งหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎร ต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ด้วยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... มีดังนี้

1. หลักการ ให้มีกฎหมายว่าด้วยกาสิโน

2. เหตุผล โดยที่ในปัจจุบันการลักลอบเล่นการพนันและการเปิดสถานการพนันผิดกฎหมายได้แพร่ขยายออกไปในวงกว้างของสังคมไทย แม้จะมีกฎหมายว่าด้วยการพนันควบคุมการเล่นการพนันอยู่ แต่ก็มีการลักลอบเล่นการพนันเป็นปกติโดยมิได้เกรงกลัวต่อกฎหมาย

---

[2] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.บันทึกการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 3/2546 วันอังคารที่ 11 มิถุนายน 2546.

[3] ดูภาคผนวก 2

เสมือนว่ามิได้มีกฎหมายควบคุมอยู่เลย ประกอบกับยังมีคนไทยจำนวนมากเดินทางไปเล่นการพนันในต่างประเทศ เป็นสิ่งที่รัฐต้องตระหนักว่าไม่ว่าการพนันจะถูกหรือผิดกฎหมายก็ไม่ได้ทำให้คนเล่นการพนันและสถานการพนันลดลง ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการลักลอบเล่นการพนัน ลดจำนวนของสถานการพนัน และลดปัญหาอื่นอันเกิดจากการพนัน จึงสมควรให้มีสถานการพนันที่ถูกกฎหมาย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

3. สรุปสาระสำคัญ

3.1 การประกอบกิจการกาสิโนต้องได้รับอนุญาตและเสียค่าขอใบอนุญาตให้กับคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโน ซึ่งการขออนุญาตให้กระทำโดยวิธีการประมูล ทั้งนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 6) ใบอนุญาตประกอบกาสิโนให้ใช้ได้สองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต (มาตรา 9) มีผลให้รัฐมีรายรับจากการประมูลจากค่าใบอนุญาต

3.2 การกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโนขึ้นในกรมการปกครองรับผิดชอบงานธุรการ จึงเป็นการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ในกรมการปกครองมีผลให้ต้องโอนงบประมาณภารกิจ และเจ้าหน้าที่ของกรมการปกครองมาดำเนินการในสำนักงานคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโน ดังนั้น อาจจะต้องมีการกำหนดอัตรากำลังเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น ทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณของแผ่นดินมาดำเนินการ

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้แจ้งให้ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎรมาภายใน 7 วัน ให้ถือว่าไม่มีกรณีเป็นที่สงสัย จะได้ส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรองต่อไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 ข้อ 111 ต่อมานายปัญญา ศรีปัญญา ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎรว่า ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ด้วยเหตุผลดังนี้

1. ข้อเท็จจริงในการร่างพระราชบัญญัตินี้ข้าพเจ้ามีเจตนาที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้โดยไม่ให้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินโดยได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของสำนักการประชุมทราบแล้ว

2. สำนักงานคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโนไม่ได้ใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน เพราะไม่ได้เพิ่มอัตรากำลัง ซึ่งในร่างดังกล่าวนี้ได้ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นเลขาธิการคณะกรรมการ โดยตำแหน่ง และให้กรมการปกครองทำหน้าที่เป็นสำนักงานคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโน

3. สำหรับเหตุผลที่ว่าการประกอบกิจการกาสิโนต้องได้รับอนุญาตและเสียค่าขอใบอนุญาตนั้นขอเรียนว่าคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโนในร่างนี้ไม่ได้กำหนดให้เสียค่าขอใบอนุญาต และในส่วนของปัญหาการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ของการจัดตั้งสถานกาสิโนนั้น ผู้เสนอไม่ต้องการให้มีการจัดเก็บภาษี ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อมีการจัดตั้งสถานกาสิโนแล้วประชาชนในพื้นที่ จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพอยู่แล้ว อีกทั้งรัฐสามารถเก็บภาษีตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้ว เช่น ร้านอาหาร โรงแรม เป็นต้น และหากจะให้มีการเก็บภาษีก็เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะเก็บภาษีเพิ่มขึ้นหรืออาจให้ท้องถิ่นจัดเก็บก็ได้ ซึ่งเป็นกฎหมายคนละฉบับกับร่างพระราชบัญญัตินี้

ดังนั้น การที่ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎร จึงเกิดกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเกี่ยวด้วยการเงิน ที่จะต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ประธานสภาผู้แทนราษฎร จึงนัดประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 143 (2) ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 ข้อ 111

ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ[4] ได้พิจารณาวินิจฉัยว่า การให้มีกฎหมายว่าด้วยสถานกาสิโนโดยให้ขออนุญาตจัดตั้งสถานกาสิโนในประเทศได้ ซึ่งมีรายรับจากค่าใบอนุญาต และให้มีสำนักงานคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโนขึ้นในกรมการปกครองมีผลทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณแผ่นดินมาดำเนินการ ซึ่งเข้าลักษณะเกี่ยวด้วยการเงิน

ดังนั้น ที่ประชุมจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 (2)

2) ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... (นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร กับคณะ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม

---

[4] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. บันทึกการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 1/2551,วันพุธที่ 9 กรกฎาคม 2551.

พ.ศ. .... [5] พร้อมทั้งหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎร มีดังนี้

1. หลักการ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม

2. เหตุผล โดยที่ในการติดตามทวงถามหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลในปัจจุบันมีการกระทำที่ไม่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อลูกหนี้หรือผู้บริโภค รวมถึงการสร้างความรำคาญให้แก่บุคคลที่สามที่ไม่ใช่ลูกหนี้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนโดยรวมเป็นจำนวนมาก เท่าที่ผ่านมาการติดตามทวงถามหนี้จะใช้วิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้วาจาและภาษาที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างรุนแรง การคุกคามโดยใช้กำลังหรือทำให้เสียชื่อเสียง รวมถึงการให้ข้อมูลเท็จเพื่อให้ลูกหนี้ และผู้อื่นเข้าใจผิด นอกจากนี้ ยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและสร้างมาตรฐานในการติดตามทวงถามหนี้ที่เหมาะสมและเป็นธรรม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ลูกหนี้หรือผู้บริโภคและบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องโดยรวม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

3. สรุปสาระสำคัญ

(1) การประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ จะกระทำได้ต่อเมื่อได้จดทะเบียนการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้

(2) กำหนดกฎเกณฑ์ในการติดตามทวงถามหนี้ เช่น

- ต้องแจ้งชื่อ นามสกุล ชื่อหน่วยงาน และแสดงเจตนาให้ผู้บริโภคได้รับทราบอย่างถูกต้องและเหมาะสม และจำนวนหนี้ที่ผู้บริโภคเป็นหนี้

- ต้องไม่ปฏิบัติหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติที่เป็นการละเมิดและคุกคาม การข่มขู่ การใช้ความรุนแรงหรือการกระทำอื่นใดที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย ชื่อเสียง และทรัพย์สิน ไม่ใช้วาจาหรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่น ถากถาง เสียดสี มิให้ใช้ข้อมูล หรือข้อความที่เป็นเท็จ หรืออาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดที่เกี่ยวข้องกับการติดตามทวงถามหนี้ หรือติดตามทวงถามหนี้ทางโทรศัพท์วันละหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันควรเพื่อก่อให้เกิดความรำคาญ

- การติดต่อกับบุคคลที่สามนอกเหนือจากผู้บริโภคให้ได้มาซึ่งข้อมูล สถานที่ติดต่อผู้บริโภค ต้องเป็นบุคคลที่ผู้บริโภคได้ให้ความยินยอม และมิให้ใช้ภาษา สัญลักษณ์ หรือชื่อทางธุรกิจของผู้ติดตามหนี้บนซองจดหมายหรือในหนังสือ หรือในสื่ออื่นที่จะใช้ในการติดต่อสอบถามผู้อื่นที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ว่าเป็นการติดต่อมาเพื่อการติดตามทวงถามหนี้ของผู้บริโภค

---

[5] ดูภาคผนวก 3

- การติดตามทวงถามหนี้หลายบัญชีในคราวเดียวกัน และผู้บริโภคได้ชำระหนี้บางส่วน ให้ผู้ติดตามหนี้แจ้งจำนวนหรือสัดส่วนของเงินที่จะแบ่งชำระในแต่ละบัญชีให้ผู้บริโภคได้ทราบ เว้นแต่ผู้บริโภคมีข้อโต้แย้งหรือได้กำหนดวิธีการชำระหนี้ไว้เป็นอย่างอื่น

(3) กำหนดให้มีการกำกับดูแลผู้ติดตามหนี้ โดยคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน นายกสภาทนายความ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคนเป็นกรรมการ

(4) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้และมีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการติดตามทวงถามหนี้ ดังนี้ รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภค กำกับการทำงานของผู้ติดตามทวงถามหนี้ ประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ดำเนินคดีการละเมิดสิทธิผู้บริโภค ให้คำปรึกษาในการปรับโครงสร้างหนี้ รับคำขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ และปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

(5) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ติดตามหนี้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำอันเป็นความผิด หรือมีหลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อตรวจสอบได้ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี และปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

(6) กำหนดบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามในกรณีการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ การไม่ปฏิบัติตามวิธีการในการติดตามทวงถามหนี้ของผู้บริโภค หรือบุคคลอื่นใดนอกจากผู้บริโภค และการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติในการส่งเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียน หรือเรียกบุคคลมาชี้แจง

(7) ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งให้ถือว่าสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

(8) ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสามคนและคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... เห็นว่า

1. การตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการติดตามทวงหนี้และทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการอีก 7 ประการ นั้น เป็นการเพิ่มภารกิจตามร่างกฎหมายขึ้นใหม่

2. ไม่เคยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้มาก่อน การมอบหมายให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมีหน้าที่ประจำอยู่แล้ว และได้มีการกำหนดหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเพิ่มขึ้นอีก 8 ประการเป็นภาระที่เพิ่มมากขึ้นเพราะต้องดูแลการติดตามทวงถามหนี้ภายในประเทศไทยทั้งหมดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เพิ่มขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องการเพิ่มบุคลากรรองรับการดำเนินการดังกล่าว ด้วยเหตุผลนี้ ทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้เพิ่มอัตรากำลังที่เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้แจ้งให้ผู้เสนอทราบหากผู้เสนอพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎรมาภายใน 7 วัน ให้ถือว่าไม่มีกรณีเป็นที่สงสัย จะได้ส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรองต่อไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 ข้อ 111 ต่อมานายกรณ์ จาติกวณิช ผู้เสนอ ได้คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎรว่าไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ด้วยเหตุผลดังนี้

1. เจตนารมณ์ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มิได้ต้องการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อรองรับงานและภาระหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้นของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อที่ตั้งขึ้น

2. คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อที่ตั้งขึ้นนี้ไม่มีค่าตอบแทน

ดังนั้น การที่ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎร จึงเกิดกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเกี่ยวด้วยการเงินที่จะต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงนัดประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 143 (2) ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 ข้อ 111

ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ[6] ได้พิจารณาวินิจฉัยการให้มีกฎหมายว่าด้วยการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม โดยกำหนดให้ตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อ โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการ และดูแลการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ เป็นภาระหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้นจากงานประจำที่มีอยู่ อาจต้องเพิ่มบุคลากรเพื่อรองรับงานดังกล่าว ทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณแผ่นดินมาเพื่อดำเนินการ ซึ่งเข้าลักษณะเกี่ยวด้วยเงิน

ดังนั้น ที่ประชุมจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าร่างพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้สินอย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 (2)

4.3 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และศาลหรือองค์กรอิสระเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 142 (2) (3)

1) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....[7] พร้อมทั้งหลักการและเหตุผล ของร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎร มีดังนี้

1. หลักการ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

---

[6] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. บันทึกการประชุมคณะกรรมการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 3/2551 วันอังคารที่ 16 กันยายน 2551.

[7] ดูภาคผนวก 4

(1) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” “ผู้บริหารระดับสูง” “ผู้อำนวยการกอง” และคำว่า “พนักงานไต่สวน” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)

(2) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ ป.ป.ช. การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงการดำเนินการในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 11 มาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 และมาตรา 17)

(3) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามรัฐธรรมนูญในการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการขอให้เพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น และกำหนดให้การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ใช้ระบบไต่สวน (เพิ่มมาตรา 25/1 มาตรา 26 วรรคสองและวรรคสาม มาตรา28/1 มาตรา 28/2 มาตรา 44/1 มาตรา 44/2 มาตรา 45/1 มาตรา 58/1 มาตรา 73/1 มาตรา 81/1 มาตรา 87/1 มาตรา 89/1 มาตรา 89/2 มาตรา มาตรา 89/3 มาตรา 89/4 มาตรา 97 วรรคสาม มาตรา 98/1 และมาตรา 98/2 และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 23 วรรคหนึ่ง มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 31 มาตรา 43 มาตรา 45 มาตรา 46(1) มาตรา 51(3) มาตรา 53 มาตรา 58 มาตรา 59 วรรคหนึ่ง มาตรา 61 วรรคหนึ่ง มาตรา 63 มาตรา 64 วรรคหนึ่ง มาตรา 66 มาตรา 75 มาตรา 76 มาตรา 77 มาตรา 81(2) และวรรคสาม มาตรา 84 มาตรา 86 (3) มาตรา 87 และมาตรา 96 และแก้ไขชื่อของหมวด 6 และหมวด 8 รวมทั้งเพิ่มบทกำหนดโทษให้ครอบคลุมการกระทำความผิดสำหรับความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐมาตรา 123/1

(4) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งอื่น และในกรณีที่บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งอื่น แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องพ้นจากตำแหน่งรวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (เพิ่มมาตรา 37/1 มาตรา 37/2 และมาตรา 38 วรรคสาม และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 39(6) มาตรา 41 มาตรา 41 และมาตรา 42)

(5) กำหนดมิให้มีการนับระยะเวลาที่ผู้กระทำความผิดหลบหนีในระหว่างถูกดำเนินคดีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ (เพิ่มมาตรา 74/1 และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 98)

(6) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจดำเนินคดีในความผิดตามหมวด 9 การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (เพิ่มมาตรา 113/1)

(7) กำหนดให้มีการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (เพิ่มหมวด 9/1 การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา 113/2 มาตรา 113/3 มาตรา 113/4 มาตรา 113/5 และมาตรา 113/6)

(8) กำหนดให้เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด (เพิ่มหมวด 9/2 กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มาตรา 113/7 มาตรา 113/8 มาตรา 113/9 มาตรา 113/11 มาตรา 113/11 มาตรา 113/12 มาตรา 113/13 มาตรา 113/14มาตรา 113/15 มาตรา 113/16 มาตรา 113/17 มาตรา 113/18)

(9) กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนของการบริหารสำนักงาน ป.ป.ช. (เพิ่มมาตรา 117 (12) และ (13) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 114 มาตรา 111 มาตรา 111/1 และมาตรา 111

(11) ยกเลิกมาตรา 113 และมาตรา 124

2. เหตุผล โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 312 บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับต่อไปโดยให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยพระราชบัญญัติที่ได้ประกาศใช้บังคับในระหว่างวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 มีผลใช้บังคับเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้และให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้และโดยที่รัฐธรรมนูญมาตรา 251 (3) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วยทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐขึ้นใหม่ประกอบรัฐธรรมนูญยังได้เปลี่ยนแปลงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในหลายประการไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสรรหาคณะกรรมการ ป.ป.ช.

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นต้น จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการโดยเฉพาะการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นอกจากนี้ยังได้มี นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดพัทลุง กับคณะ เป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....[8] พร้อมทั้งหลักการและเหตุผลต่อสภาผู้แทนราษฎร มีดังนี้

1. หลักการ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

(1) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” และคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” และเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” “ผู้อำนวยการกอง” “พนักงานไต่สวน” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)

(2) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ว่าด้วยองค์ประกอบ การสรรหา คุณสมบัติ การไม่มีลักษณะต้องห้ามและคุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อของกรรมการและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 11 มาตรา 14 และมาตรา 16)

(3) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 15)

(4) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และขั้นตอนการสอบสวนและไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 23 วรรคหนึ่ง มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 31 มาตรา 43 มาตรา 45 มาตรา 46 (1) มาตรา 51(3) มาตรา 53 มาตรา 66 วรรคสาม มาตรา 75 มาตรา 76 มาตรา 77 มาตรา81 วรรคสาม มาตรา 84 มาตรา86 (2) มาตรา87 มาตรา 96 มาตรา 98 และเพิ่มมาตรา 25/1 วรรคสอง และวรรคสามของมาตรา 26 มาตรา28/1 มาตรา 44/1 มาตรา 45/1

---

[8] ดูภาคผนวก 5

วรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา 66 มาตรา 73/1 มาตรา 74/1 มาตรา 81/1 มาตรา 87/1 มาตรา 89/2 มาตรา 89/3 มาตรา 89/4 มาตรา 97 วรรคสาม มาตรา 98/1 มาตรา 92/2 และมาตรา 113/1

(5) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อของหมวด 6 และหมวด 8 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

(6) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกจากตำแหน่ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 58 มาตรา 59 วรรคหนึ่ง มาตรา 61 วรรคหนึ่ง มาตรา 63 มาตรา 64 วรรคหนึ่งและเพิ่มมาตรา 58/1)

(7) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดย (เพิ่มหมวด 9/1 และเพิ่มมาตรา 113/2 มาตรา 113/3 มาตรา 113/4 มาตรา 113/5 และมาตรา 113/6

(8) กำหนดวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งอื่นซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว กรณีบุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งอื่น และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 32 วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา 33 วรรคสอง มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 41 มาตรา 41 มาตรา 42 และเพิ่มวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา 33 มาตรา 37/1 มาตรา 37/2 และมาตรา 38 วรรคสาม)

(9) กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีฐานะเป็นนิติบุคคลและแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนการบริหารสำนักงาน ป.ป.ช. (เพิ่มมาตรา 117 (12) และ (13) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 114 และมาตรา 111)

(11) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 17 และมาตรา 111)

(11) กำหนดโทษในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ (เพิ่มมาตรา 123/1)

2. เหตุผล โดยที่ปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนและวินิจฉัยกรณีมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งเจ้าหน้าที่ในการยุติธรรมในทุกตำแหน่งและทุกระดับ ทำให้มีปริมาณงานและมีเรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกรณีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับกลางและระดับล่าง ส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไม่สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นสมควรกำหนดมาตรการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐอื่นที่มี

หน้าที่ในลักษณะเดียวกันรับไปดำเนินการแทนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่งหรือบางระดับภายใต้การกำกับของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ประกอบกับสมควรที่จะปรับปรุงหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้นเพื่อให้กระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะเป็นผู้เสนอ) ดังกล่าวมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน สรุปได้ดังนี้ คือ

1. การกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งได้เองโดยเทียบเคียงกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

2. การกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตประจำจังหวัด

ต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะประธานรัฐสภา ได้ส่งเรื่องร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่องค์กรอิสระตามองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ) ว่าจะต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีก่อนหรือไม่ ไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อโปรดพิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 214 ว่าการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 139 (3) ของรัฐธรรมนูญฯ ที่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินจะต้องนำบทบัญญัติในหมวด 6 ส่วนที่ 7 การตราพระราชบัญญัติมาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรจะต้องส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่าเป็นร่างที่เกี่ยวด้วยการเงินให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ตามมาตรา 142 ประกอบมาตรา 141 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญฯ หรือไม่ ต่อมาประธานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีหนังสือแจ้งว่าศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องของประธานรัฐสภาไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 214 เนื่องจากการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะยังไม่มีการวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวเป็น

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินจึงไม่มีปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐสภากับองค์กรตามรัฐธรรมนูญ[9]

อีกทั้ง คณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ 2 ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว นายกรัฐมนตรีจึงไม่อาจพิจารณาให้คำรับรองตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 143 ได้จึงเห็นสมควรให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ หากที่ประชุมร่วมกันฯ เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเกี่ยวด้วยการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวนั้นไปให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาให้คำรับรองต่อไป ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้นำเรื่องนี้หารือต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 21 เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 2 เมษายน 2552 และที่ประชุมได้เห็นชอบตามข้อหารือดังกล่าว

อนึ่ง การที่ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้มอบให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง (นายสามารถ แก้วมีชัย) ดำเนินการนัดประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เพื่อวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่

ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ[10] ได้พิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

---

[9] สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (2551). คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 41/2551.

[10] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. บันทึกการประชุมคณะกรรมการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 1/2552 วันพุธที่ 8 เมษายน 2552.

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทั้งสองฉบับแล้ว เห็นว่ามีสาระสำคัญเข้าลักษณะร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน คือ เป็นการกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งได้เองโดยเทียบเคียงกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตประจำจังหวัด ซึ่งหากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลบังคับใช้แล้วจะต้องกำหนดอัตรากำลังของหน่วยงานซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณฯมารองรับ จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินที่จะต้องส่งให้นายกรัฐมนตรีให้คำรับรอง ดังนั้น ที่ประชุมจึงได้มีมติเป็นเอกฉันท์ว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมาตรา143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 ที่จะต้องส่งให้นายกรัฐมนตรีมีคำรับรอง ตามมาตรา 141 วรรคสอง ประกอบมาตรา 142 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

2) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ปฏิบัติหน้าที่แทน ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ได้มีหนังสือกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ....[11] พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นการดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่บทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 312 มีดังนี้

1. หลักการ ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินการแผ่นดิน

2. เหตุผล โดยที่มาตรา 252 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้การตรวจเงินแผ่นดินกระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง และให้การกำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

---

[11] ดูภาคผนวก 6

และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งมาตรา 2553 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังที่เป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยการดำเนินการที่เกี่ยวกับวินัยทางการเงิน การคลัง การงบประมาณ และให้คดีที่พิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังในเรื่องดังกล่าวเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง รวมทั้งให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง โดยมาตรา 254 บัญญัติให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา 311 วรรคสอง บัญญัติว่าในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งมาตรา 312 วรรคสาม บัญญัติให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นอกจากนี้ยังได้มี นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง พรรคประชาธิปัตย์ และคณะ เป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ....[12] พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลต่อสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

1. หลักการ ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

2. เหตุผล โดยที่มาตรา 252 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้การตรวจเงินแผ่นดินกระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง การกำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

---

[12] ดูภาคผนวก 7

ทั้งนี้ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ดังกล่าวมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน สรุปได้ดังนี้ คือ

1. การกำหนดให้มีคณะกรรมการวินัยภูมิภาค โดยคณะกรรมการวินัยภูมิภาคได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์

2. การกำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เทียบเคียงกับบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม

เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายชัย ชิดชอบ) พิจารณาแล้วเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน จึงมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีหนังสือแจ้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่าเนื่องจากมีเนื้อหาเป็นการเพิ่มภาระให้แก่รัฐที่ต้องจัดสรรงบประมาณมาดำเนินการ ตลอดจนให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน จึงเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 143 (2) และเปิดโอกาสให้คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎร ภายใน 7 วัน เพื่อดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 ข้อ 111

ต่อมาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ได้มีหนังสือชี้แจงว่าในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... นั้น ต้องดำเนินการตามมาตรา 139 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 ที่บัญญัติให้ประธานองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้เอง โดยไม่ต้องนำบทบัญญัติในหมวด 6 ส่วนที่ 7 เรื่องการตราพระราชบัญญัติทั่วไปมาบังคับใช้แต่อย่างใด ซึ่งแตกต่างกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาตรา 141 ที่บัญญัติให้นำหมวด 6 ส่วนที่ 7 ในมาตรา 146 จนถึงมาตรา 153 เรื่องการตราพระราชบัญญัติทั่วไปมาบังคับใช้ ดังนั้น ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ....หากให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาให้คำรับรองตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญอาจขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้รับทราบถึงเหตุผลการโต้แย้งของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว ได้สั่งการให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีหนังสือแจ้งไปยังผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่า คำวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงิน

แผ่นดิน พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินและให้ส่งนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรองนั้น ถือเป็นเด็ดขาดสำหรับการทำหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบถึงสิทธิที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 214 ประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายชัย ชิดชอบ) จึงได้นัดประชุมคณะกรรมการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ....กรณีดังกล่าวข้างต้น ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นว่ากรณีการใช้อำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวและความเห็นแตกต่างกัน ถือเป็นข้อโต้แย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐสภากับองค์กรตามรัฐธรรมนูญขึ้นแล้ว ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 214 และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ดังนั้น ประธานสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะประธานรัฐสภาได้ส่งเรื่องดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อโปรดพิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 214 ว่าการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 139 (3) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 ที่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินจะต้องนำบทบัญญัติในหมวด 6 ส่วนที่ 7 การตราพระราชบัญญัติมาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยประธานสภาผู้แทนราษฎร ต้องส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่าเป็นร่างที่เกี่ยวด้วยการเงินให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ตามมาตรา 142 ประกอบมาตรา 141 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 หรือไม่

และต่อมาประธานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีหนังสือแจ้งว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องของประธานรัฐสภา ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 214 เนื่องจากการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะยังไม่มีการวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน จึงไม่มีปัญหาขัดแย้ง ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้มอบให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่หนึ่ง (นายสามารถ แก้วมีชัย) ดำเนินการนัดประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เพื่อวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีสาระสำคัญลักษณะทำนองเดียวกัน เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน

หรือไม่ ตามมาตรา 143 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 ต่อไป โดยประเด็นการวินิจฉัยกรณีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ) ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาวินิจฉัยว่าการกำหนดให้มีคณะกรรมการวินัยภูมิภาค โดยคณะกรรมการวินัยภูมิภาคได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ และการให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เทียบเคียงกับบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม จากกรณีทั้งสองดังกล่าวเป็นการเพิ่มภาระให้แก่รัฐที่จะต้องจัดสรรงบประมาณการดำเนินการ ตลอดจนให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ไปเป็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน จึงเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551

กรณีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาวินิจฉัยว่า โดยการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2552 กำหนดให้มีคณะกรรมการวินัยภูมิภาค และให้กรรมการวินัยภูมิภาคได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามอัตราที่คณะการกำหนด (มาตรา 45) และกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งโดยเทียบเคียงกับบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม (มาตรา 69) มีผลทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณของแผ่นดินมาดำเนินการ รวมทั้งกำหนดให้โอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง เงินงบประมาณไปเป็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา 116) เป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551

ดังนั้น การที่ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น ประธานสภาผู้แทนราษฎร จึงนำเสนอต่อที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร

และประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เพื่อวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่

ที่ประชุมคณะกรรมการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ[13] ได้พิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ดังนี้ คือ

1. กรณีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ) ซึ่งอยู่ในขั้นตอนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งให้นายกรัฐมนตรีรับรองนั้น เนื่องจากกรณีนี้ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มิได้โต้แย้งว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ แต่เป็นการโต้แย้งในเรื่องวิธีปฏิบัติ ดังนั้น จึงเห็นว่าที่ประชุมไม่จำเป็นต้องนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มาพิจารณาซึ่งที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบด้วย

2. กรณีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมคณะกรรมการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะได้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว และมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นพ้องตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้วินิจฉัยไว้ว่าการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2552 กำหนดให้มีคณะกรรมการวินัยภูมิภาค และให้กรรมการวินัยภูมิภาคได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 45) และกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งโดยเทียบเคียงกับบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม (มาตรา 69) มีผลทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณของแผ่นดินมาดำเนินการ รวมทั้งกำหนดให้โอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง เงินงบประมาณไปเป็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา 116) เป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 และเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินที่จะต้องส่งให้

---

[13] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. บันทึกการประชุมคณะกรรมการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 1/2552 วันพุธที่ 8 เมษายน 2552.

นายกรัฐมนตรีมีคำรับรอง ตามมาตรา 141 วรรคสอง ประกอบมาตรา 142 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

4.4 การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 144

- ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จำนวน 4 ฉบับโดย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ (นายจุติ ไกรฤกษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นางวรศุลี สุวรรณปริสุทธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นายอำนวย คลังผา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นายนิยม วรปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นายจุติ ไกรฤกษ์ กับคณะ) (นางวรศุลี สุวรรณปริสุทธิ์ กับคณะ) (นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ กับคณะ) (นายอำนวย คลังผา กับคณะ) (นายนิยม วรปัญญา กับคณะ) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นพิจารณา ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 31 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 21 พฤษภาคม 2552 ที่ประชุมได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว[14] โดยในร่างเดิมในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างฯ ที่เกี่ยวด้วยการเงิน แต่เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาและมีการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวมีผลให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณมาดำเนินการในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ดังนี้

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (5) ของมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(5) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุน และอนุมัติการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุตามมาตรา 21 (2)"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความใน (11) ของมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(11) การจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม"

---

[14] ดูภาคผนวก 8

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความใน (2) ของมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(2) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุน และอนุมัติการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด"

อนึ่ง ประธานในที่ประชุม (นายสามารถ แก้วมีชัย รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) จึงเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 จึงได้ให้ระงับการพิจารณาไว้ก่อนและส่งเรื่องให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อพิจารณา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 144 ประกอบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 ข้อ 126 ดังนั้น ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงได้มีบัญชานัดประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่

ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ[15] ได้พิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... มาตรา 5 (2) ความว่า "พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุน และอนุมัติการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด" มีผลทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณมาดำเนินการในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ถือว่าเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ดังนั้น ที่ประชุมมีจึงมติเป็นเอกฉันท์ว่าร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 ตามมาตรา 143 (2)

สำหรับเนื้อหาในบทที่ 5 ต่อไปผู้ศึกษาจะได้สรุปผลการวิเคราะห์คำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ดังกล่าวข้างต้นว่ามีแนวคิดและหลักเกณฑ์ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน และประเด็นแนวคิดและหลักเกณฑ์คำวินิจฉัยของ

---

[15] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. บันทึกการประชุมคณะกรรมการการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 2/2552 วันศุกร์ที่ 29 พฤษภาคม 2552.

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะอย่างไรบ้าง อีกทั้งข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ 5
บทสรุปและข้อแสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 และมาตรา 171 ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นการประชุมพิจารณาวินิจฉัยและให้ความเห็นกรณีที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ ต่อมาได้มีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยังคงหลักการเดิมไว้เช่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ศึกษาแนวคิดและหลักเกณฑ์ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดไว้ตามมาตรา 143 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดไว้ตามมาตรา 134 ว่า ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน หมายความถึง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่อไปนี้

1) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร

2) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

3) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้

4) เงินตรา

จากการศึกษาวิเคราะห์และสรุปคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในสมัยนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร(ปี 2544 – 2547) และรัฐธรรมนูญแห่ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในสมัยนายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ปี 2551 – 2554) ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และศาลหรือองค์กรอิสระเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและ

กฎหมายที่ประธานศาลและองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 142 (2) (3) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้วเห็นว่า มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องแจ้งให้ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นทราบ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 ข้อ 111 หากผู้เสนอไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎรภายในเจ็ดวันนับแต่วันส่งคำแจ้ง ให้ถือว่าไม่เป็นกรณีสงสัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 143 ก็ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรองต่อไปแต่ถ้าผู้เสนอได้คัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าเป็นกรณีสงสัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินที่จะต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ตามมาตรา 143 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย และประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์

ร่างพระราชบัญญัติ	สรุปสาระสำคัญ	คำวินิจฉัย	บทวิเคราะห์
1. ร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. .... (นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	- การกำหนดให้กรมที่ดินดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือน.ส.3ก. แก่ผู้ครอบครองหรือหน่วยงานที่ร้องขอ เมื่อรัฐมนตรีเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว	- กฎหมายเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน เนื่องจาก 1. เป็นผลให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณในการจัดทำเอกสารสิทธิ์ในขณะที่ผู้ครอบครองที่ดินต้องเสีย	- เป็นการจ่ายเงินแผ่นดิน และการรับเงินแผ่นดิน จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 (2)

ร่างพระราชบัญญัติ	สรุปสาระสำคัญ	คำวินิจฉัย	บทวิเคราะห์
		ค่าธรรมเนียมในการออกเอกสารสิทธิ์ด้วย 2. มีผลทำให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ไม่สามารถจัดเก็บรายได้ในส่วนที่รัฐนำที่ดินให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในรูปสหกรณ์ ซึ่งจะส่งผลต่องบประมาณรายรับของแผ่นดิน	**หลักเกณฑ์** - การจ่ายเงินแผ่นดิน ซึ่งอาจเรียกว่ารายจ่ายหรือรายจ่ายสาธารณะ หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลได้ใช้ไป เพื่อการบริหารงานอันเป็นภาระหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไปและเพื่อจัดให้มีสวัสดิการและบริการอันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศโดยส่วนรวม
2. ร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1. การกำหนดให้คณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโน ไม่ได้ใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน เพราะไม่ได้เพิ่มอัตรากำลัง ซึ่งในร่างดังกล่าวนี้ได้ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นเลขาธิการคณะกรรมการ โดยตำแหน่ง และให้กรมการปกครองทำหน้าที่เป็นสำนักงานคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโน 2.ในส่วนของปัญหาการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ของการจัดตั้งสถานกาสิโนนั้น ผู้เสนอไม่ต้องการให้มีการจัดเก็บภาษี ทั้งนี้เนื่องจาก	- กฎหมายว่าด้วยสถานกาสิโน นั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เพราะว่า 1.การให้ขออนุญาตจัดตั้งสถานกาสิโนในประเทศได้ ซึ่งมีรายรับจากค่าใบอนุญาต 2.การให้มีสำนักงานคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโนขึ้นในกรมการปกครอง มีผลทำให้รัฐต้องจัดสรร	- เป็นการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน และการรับเงินแผ่นดิน จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 **หลักเกณฑ์** - การจัดสรร หมายถึง ร่างพระราชบัญญัติทุกเรื่องที่มีข้อความถึงการจัดสรรเงินแผ่นดิน

ร่างพระราชบัญญัติ	สรุปสาระสำคัญ	คำวินิจฉัย	บทวิเคราะห์
	เมื่อมีการจัดตั้งสถานกาสิโนแล้วประชาชนในพื้นที่ จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพอยู่แล้ว อีกทั้งรัฐสามารถเก็บภาษีตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้วเช่น ร้านอาหาร โรงแรม เป็นต้น และหากจะให้มีการเก็บภาษีก็เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะเก็บภาษีเพิ่มขึ้นหรืออาจให้ท้องถิ่นจัดเก็บก็ได้ ซึ่งเป็นกฎหมายคนละฉบับกับร่างพระราชบัญญัตินี้	งบประมาณแผ่นดินมาดำเนินการ	ไม่ว่าจะต้องจัดสรรเมื่อใด ปัจจุบันหรือในอนาคต และไม่ว่าจะต้องอาศัยกฎหมายอื่นให้อำนาจหรือไม่ก็ตาม -การรับเงินแผ่นดิน หมายถึง การกระทำหรือกิจรรมของรัฐหรือเอกชนทุกชนิดที่มีผลให้รัฐมีรายรับหรือผลประโยชน์ไม่ว่าในรูปใด
3. ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... (นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1. การตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการติดตามทวงหนี้ และทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการอีก 7 ประการ นั้นเป็นการเพิ่มภารกิจตามร่างกฎหมายขึ้นใหม่ 2. ไม่เคยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้มาก่อน การมอบหมายให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมีหน้าที่ประจำอยู่แล้ว และได้มีการกำหนดหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเพิ่มขึ้นอีก 8 ประการ	-ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เนื่องจากการกำหนดให้ตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อ โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการ และดูแลการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ เป็นภาระหน้าที่ที่	-เป็นการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) **หลักเกณฑ์** -การจัดสรร หมายถึง ร่างพระราชบัญญัติทุกเรื่องที่มีข้อความถึงการจัดสรรเงินแผ่นดิน ไม่ว่าจะต้องจัดสรรเมื่อใด ปัจจุบันหรือในอนาคต และไม่ว่าจะต้องอาศัยกฎหมายอื่นให้อำนาจ

ร่างพระราชบัญญัติ	สรุปสาระสำคัญ	คำวินิจฉัย	บทวิเคราะห์
	เป็นภาระที่เพิ่มมากขึ้นเพราะต้องดูแลการติดตามทวงถามหนี้ภายในประเทศไทยทั้งหมดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เพิ่มขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องการเพิ่มบุคลากรรองรับการดำเนินการดังกล่าว ด้วยเหตุผลนี้ ทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้เพิ่มอัตรากำลังที่เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	เพิ่มมากขึ้นจากงานประจำที่มีอยู่ อาจต้องเพิ่มบุคลากรเพื่อรองรับงานดังกล่าว ทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณแผ่นดินมาเพื่อดำเนินการ	หรือไม่ก็ตาม
4. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นผู้เสนอ) (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ)	- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทั้ง 2 ฉบับ มีสาระสำคัญคล้ายคลึงกัน คือ 1. การกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งได้เองโดยเทียบเคียงกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 2. การกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและ	- หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลบังคับใช้แล้ว จะต้องกำหนดอัตรากำลังของหน่วยงานซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณฯ มารองรับ จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินที่จะต้องส่งให้นายกรัฐมนตรีให้คำรับรอง	- เป็นการจัดสรรการงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) **หลักเกณฑ์** - การจัดสรร หมายถึง ร่างพระราชบัญญัติทุกเรื่องที่มีข้อความถึงการจัดสรรเงินแผ่นดิน ไม่ว่าจะต้องจัดสรรเมื่อใด ปัจจุบันหรือในอนาคต และไม่ว่าจะต้อง

ร่างพระราชบัญญัติ	สรุปสาระสำคัญ	คำวินิจฉัย	บทวิเคราะห์
	ปราบปรามทุจริตประจำจังหวัด		อาศัยกฎหมายอื่นให้อำนาจหรือไม่ก็ตาม
5. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ)	1. การกำหนดให้มีคณะกรรมการวินัยภูมิภาค โดยคณะกรรมการวินัยภูมิภาคได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ 2. การกำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เทียบเคียงกับบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม	- เนื่องจากกรณีนี้ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มิได้โต้แย้งว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 143 แต่เป็นการโต้แย้งในเรื่องวิธีปฏิบัติ ดังนั้นจึงเห็นว่าที่ประชุมไม่จำเป็นต้องนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มาพิจารณา	-ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 142 (2) (3) และ(4) จะต้องคัดค้านความเห็นของประธานสภาผู้แทนราษฎร ว่าไม่ใช่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 143 ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 ข้อ 111 จึงถือว่าเป็นกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธาน

ร่างพระราชบัญญัติ	สรุปสาระสำคัญ	คำวินิจฉัย	บทวิเคราะห์
			สภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ วินิจฉัยแต่กรณีนี้ ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มิได้โต้แย้งว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมร่วมกันฯ จึงไม่มีอำนาจในการวินิจฉัย ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... ฉบับดังกล่าวนี้
- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1. การกำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยภูมิภาค และให้กรรมการวินัยภูมิภาคได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด 2. การกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือนเงินประจำตำแหน่งโดยเทียบเคียงกับบัญชีเงินเดือน เงิน	- หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณของแผ่นดินมาดำเนินการ รวมทั้งกำหนดให้โอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง เงินงบประมาณไปเป็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตาม	- เป็นการจัดสรรงบประมาณ และการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) **หลักเกณฑ์** - การจัดสรร หมายถึง ร่างพระราชบัญญัติทุกเรื่องที่มีข้อความถึง

ร่างพระราชบัญญัติ	สรุปสาระสำคัญ	คำวินิจฉัย	บทวิเคราะห์
	ประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้	การจัดสรรเงินแผ่นดิน ไม่ว่าจะต้องจัดสรรเมื่อใด ปัจจุบันหรือในอนาคต และไม่ว่าจะต้องอาศัยกฎหมายอื่นให้อำนาจหรือไม่ก็ตาม - การโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ในเรื่องดังกล่าวตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2512 มาตรา 18 บัญญัติว่า "รายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ดี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ดี จะโอนหรือนำไปใช้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจอื่นมิได้ เว้นแต่จะได้ตราพระราชบัญญัติ"

ร่างพระราชบัญญัติ	สรุปสาระสำคัญ	คำวินิจฉัย	บทวิเคราะห์
			สำหรับในทางปฏิบัติจะถือว่าการโอนงบประมาณรายจ่ายเหล่านี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน รายจ่ายที่กำหนดไว้ในรายการใดสำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือตามพระราชบัญญัติโอนเงินงบประมาณจะโอนหรือนำไปใช้ในรายการอื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ แต่ผู้อำนวยการจะอนุญาตมิได้ในกรณีที่เป็นผลให้เพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับ หรือเป็นงานหรือโครงการใหม่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในกรณีจำเป็น

ร่างพระราชบัญญัติ	สรุปสาระสำคัญ	คำวินิจฉัย	บทวิเคราะห์
			ผู้อำนวยการโดยอนุมัตินายกรัฐมนตรี จะโอนรายจ่ายงบกลางรายการใดรายการหนึ่งไปเพิ่มรายการอื่น ๆ ในงบฯ เดียวกันก็ได้
6. ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว) จำนวน 4 ฉบับ โดย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ (นายจุติ ไกรฤกษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นางวรศุลี สุวรรณปริสุทธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นายอำนวย คลังผา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นายนิยม วรปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1. คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว โดยในร่างเดิมในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างฯ ที่เกี่ยวด้วยการเงิน แต่เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาและมีการแก้ไขเพิ่มเติม ใน มาตรา 5 (2) ความว่า “พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริมการสนับสนุนและอนุมัติการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด” มีผลให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณมาดำเนินการในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม 2.ประธานในที่ประชุม (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง	- การแก้ไขร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.... ในมาตรา 5 (2) ความว่า “พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริมการสนับสนุนและอนุมัติการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด” มีผลทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณมาดำเนินการในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	- เป็นการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) **หลักเกณฑ์** - การจัดสรร หมายถึง ร่างพระราชบัญญัติทุกเรื่องที่มีข้อความถึงการจัดสรรเงินแผ่นดิน ไม่ว่าจะต้องจัดสรรเมื่อใด ปัจจุบันหรือในอนาคต และไม่ว่าจะต้องอาศัยกฎหมายอื่นให้อำนาจหรือไม่ก็ตาม

ร่างพระราชบัญญัติ	สรุปสาระสำคัญ	คำวินิจฉัย	บทวิเคราะห์
	นายสามารถ แก้วมีชัย) จึงเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ..... ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550		

ดังนั้น ประเด็นแนวคิดและหลักเกณฑ์คำวินิจฉัยของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ จึงสรุปผลการวิเคราะห์ ได้ดังนี้

1. ร่างพระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. .... (นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 (2) ดังนี้

1.1 เป็นผลให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณในการจัดทำเอกสารสิทธิ์ ในขณะที่ผู้ครอบครองที่ดินต้องเสียค่าธรรมเนียมในการออกเอกสารสิทธิ์ด้วย ดังนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจ่ายเงินแผ่นดิน ซึ่งอาจเรียกว่ารายจ่ายหรือรายจ่ายสาธารณะหมายถึงรายจ่ายที่รัฐบาลได้ใช้ไปเพื่อการบริหารงานอันเป็นภาระหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไปและเพื่อจัดให้มีสวัสดิการและบริการอันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศโดยส่วนรวม

1.2 มีผลทำให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ไม่สามารถจัดเก็บรายได้ในส่วนที่รัฐนำที่ดินให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในรูปสหกรณ์ ซึ่งจะส่งผลต่องบประมาณรายรับของแผ่นดิน ดังนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์การรับเงินแผ่นดิน หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมของรัฐหรือเอกชนทุกชนิดที่มีผลให้รัฐมีรายรับหรือผลประโยชน์ไม่ว่าในรูปใด

2. ร่างพระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะเป็นผู้เสนอ) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังนี้

2.1 การให้ขออนุญาตจัดตั้งสถานกาสิโนในประเทศได้ ซึ่งมีรายรับจากค่าใบอนุญาต ดังนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์การรับเงินแผ่นดินหมายถึง การกระทำหรือกิจรรมของรัฐหรือเอกชนทุกชนิดที่มีผลให้รัฐมีรายรับหรือผลประโยชน์ไม่ว่าในรูปใด

2.2 การให้มีสำนักงานคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโนขึ้นในกรมการปกครอง มีผลทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณแผ่นดินมาดำเนินการ ดังนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรรหมายถึง ร่างพระราชบัญญัติทุกเรื่องที่มีข้อความถึงการจัดสรรเงินแผ่นดิน ไม่ว่าจะต้องจัดสรรเมื่อใด ปัจจุบันหรือในอนาคต และไม่ว่าจะต้องอาศัยกฎหมายอื่นให้อำนาจหรือไม่ก็ตาม

3. ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. .... (นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เนื่องจากการกำหนดให้ตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อ โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการ และดูแลการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ เป็นภาระหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้นจากงานประจำที่มีอยู่ อาจต้องเพิ่มบุคลากรเพื่อรองรับงานดังกล่าว ทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณแผ่นดินมาเพื่อดำเนินการ ดังนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรรหมายถึง ร่างพระราชบัญญัติทุกเรื่องที่มีข้อความถึงการจัดสรรเงินแผ่นดิน ไม่ว่าจะต้องจัดสรรเมื่อใด ปัจจุบันหรือในอนาคต และไม่ว่าจะต้องอาศัยกฎหมายอื่นให้อำนาจหรือไม่ก็ตาม

4. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เพราะว่าการกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งได้เองโดยเทียบเคียงกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และการกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตประจำจังหวัด ทั้งนี้ หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลบังคับใช้แล้วจะต้องกำหนดอัตรากำลังของหน่วยงานซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณฯ มารองรับ จึงเข้าลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินที่จะต้องส่งให้นายกรัฐมนตรีให้คำรับรอง ดังนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรรหมายถึง ร่างพระราชบัญญัติทุกเรื่องที่มีข้อความถึงการจัดสรรเงินแผ่นดิน ไม่ว่าจะต้องจัดสรรเมื่อใด ปัจจุบันหรือในอนาคต และไม่ว่าจะต้องอาศัยกฎหมายอื่นให้อำนาจหรือไม่ก็ตาม

5. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังนี้

5.1 การกำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยภูมิภาค และให้กรรมการวินัยภูมิภาคได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณของแผ่นดินมาดำเนินการ ดังนั้น ดังนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรรหมายถึง ร่างพระราชบัญญัติทุกเรื่องที่มีข้อความถึงการจัดสรรเงินแผ่นดิน ไม่ว่าจะต้องจัดสรรเมื่อใด ปัจจุบันหรือในอนาคต และไม่ว่าจะต้องอาศัยกฎหมายอื่นให้อำนาจหรือไม่ก็ตาม

5.2 การกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราเงินเดือนเงินประจำตำแหน่งโดยเทียบเคียงกับบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวน หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลทำให้รัฐต้องกำหนดให้โอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง เงินงบประมาณไปเป็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ การโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ในเรื่องดังกล่าวตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2512 มาตรา 18 บัญญัติว่า "รายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ดี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ดี จะโอนหรือนำไปใช้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจอื่นมิได้ เว้นแต่จะได้ตราพระราชบัญญัติ" สำหรับในทางปฏิบัติจะถือว่าการโอนงบประมาณรายจ่ายเหล่านี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน รายจ่ายที่กำหนดไว้ในรายการใด สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือตามพระราชบัญญัติโอนเงินงบประมาณจะโอนหรือนำไปใช้ในรายการอื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ แต่ผู้อำนวยการจะอนุญาตมิได้ในกรณีที่เป็นผลให้เพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับ หรือเป็นงานหรือโครงการใหม่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ในกรณีจำเป็นผู้อำนวยการโดยอนุมัตินายกรัฐมนตรี จะโอนรายจ่ายงบกลางรายการใดรายการหนึ่งไปเพิ่มรายการอื่น ๆในงบฯ เดียวกันก็ได้

6. ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว) จำนวน 5 ฉบับ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมาตรา 143 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เนื่องจากการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... ในมาตรา 5 (2) ความว่า " พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริมการสนับสนุนและอนุมัติการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ตามระเบียบ

ที่คณะกรรมการกำหนด" มีผลทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณมาดำเนินการในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ดังนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรรหมายถึงร่างพระราชบัญญัติทุกเรื่องที่มีข้อความถึงการจัดสรรเงินแผ่นดิน ไม่ว่าจะต้องจัดสรรเมื่อใด ปัจจุบันหรือในอนาคต และไม่ว่าจะต้องอาศัยกฎหมายอื่นให้อำนาจหรือไม่ก็ตาม

จะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ดังกล่าวข้างต้น เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 169 และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 143 และมาตรา 144 สรุปได้ดังนี้

1. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติมีสาระสำคัญเป็นผลให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณในการเพื่อการบริหารงานอันเป็นภาระหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไป และเพื่อจัดให้มีสวัสดิการและบริการอันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศโดยส่วนรวม

2.ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติมีสาระสำคัญมีผลทำให้กระทำหรือกิจกรรมของรัฐหรือเอกชนทุกชนิดที่มีผลให้รัฐมีรายรับหรือผลประโยชน์ไม่ว่าในรูปใดไม่สามารถจัดเก็บรายได้ซึ่งจะส่งผลต่องบประมาณรายรับของแผ่นดิน

3. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติมีสาระสำคัญโดยมีผลกำหนดให้โอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง เงินงบประมาณ ของหน่วยงานของรัฐ

5.2 ข้อแสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิเคราะห์และสรุปคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในสมัยนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร(ปี 2544 – 2547) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในสมัยนายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ปี 2551 – 2554) ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และศาลหรือองค์กรอิสระเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 142 (2) (3) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ดังกล่าวข้างต้น ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ได้แนวคิดและหลักเกณฑ์ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน และประเด็นแนวคิดและหลักเกณฑ์คำวินิจฉัยของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นองค์กรการใช้อำนาจตามกระบวนการตรากฎหมายในขั้นตอนการเสนอกฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและศาลหรือองค์กรอิสระเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ ดังนั้น เป็นการใช้อำนาจทางด้านนิติบัญญัติ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ผู้ศึกษาจึงได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การเสนอความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะต้องมีมติที่ประชุมมีคำวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ ได้เท่านั้น จะมีมติที่ประชุมเป็นเรื่องอื่นไม่ได้ หากมีเรื่องปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐสภากับองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากได้เคยมีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 41/2551 ไม่รับคำร้องของประธานรัฐสภาไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 214 เนื่องจากการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะยังไม่มีการวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินจึงไม่มีปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐสภากับองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560[1] ซึ่งประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2556 ยังคงหลักการเดิมในกรณีสงสัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ ให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย (มาตรา 134 และมาตรา 135) ควรมีระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน เพื่อให้มีหลักเกณฑ์การพิจารณาอย่างชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้นเป็นไปตามกรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดไว้

2. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ควรจัดทำคู่มือการยกร่างและการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้กับสมาชิกสภาแทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยนำแนวคิดและหลักเกณฑ์ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน และประเด็นแนวคิดและหลักเกณฑ์คำวินิจฉัยของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเพื่อเป็นแนวทางและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน จะทำให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบัญญัติไว้ตามมาตรา 133 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

---

[1] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก 6 เมษายน 2560.

บรรณานุกรม

กมล สุปรียสุนทร (2534). **ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขจร สาธุพันธ์ (2513). **การภาษีอากร.** กรุงเทพมหานคร:ภาควิชารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการดำเนินการในการบริหารจัดการด้านการประชุมในกระบวนการนิติบัญญัติอย่างมืออาชีพ (27 มกราคม 2554). **คู่มือมาตรฐานความเป็นมืออาชีพบริหารจัดการด้านการประชุมของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.** เอกสารเผยแพร่ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ,สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2560).**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560** . เอกสารเผยแพร่ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

คมกฤษ สายตา (2554). **ปัญหาการปฏิบัติตามมติที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ.** สารนิพนธ์ (การศึกษาอิสระเสนอมหาวิทยาลัยรามคำแหง), นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จุฑารัตน์ บางยี่ขัน. (2536). **การเมืองสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และฝรั่งเศส.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิรัตน์ เนยสูงเนิน (2550). **ปัญหากฎหมายของที่ประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ.**วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2535). **เอกสารการสอนชุดวิชาการคลังและงบประมาณหน่วยที่ 2-8.** สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2551). **ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551.** กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2546). **บันทึกการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 3/2546, วันอังคารที่ 10 มิถุนายน 2546.** กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2551). **บันทึกการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 1/2551, วันพุธที่ 9 กรกฎาคม 2551**. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2551). **บันทึกการประชุมคณะกรรมการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 3/2551,วันอังคารที่ 16 กันยายน 2551**. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2551). **บันทึกการประชุมคณะกรรมการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 3/2551, วันอังคารที่ 16 กันยายน 2551**. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2552). **บันทึกการประชุมคณะกรรมการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ครั้งที่ 1/2552, วันพุธที่ 8 เมษายน 2552**. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2552). **บันทึกการประชุมคณะกรรมการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะครั้งที่ 2/2552 วันศุกร์ที่ 29 พฤษภาคม 2552**. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2540). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2540). **รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 20**/2540. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2540). **รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 31/2550 (เป็นพิเศษ)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (2551). **คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 41/2551**. กรุงเทพมหานคร : สำนักสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

อักขราทร จุฬารัตน์ (2530). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักกฎหมายการบริหารราชการไทย**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

ร่าง

พระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. ....

(นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
เพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมายซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ป่าไม้เขต เป็นประธานกรรมการ นายอำเภอท้องที่หรือผู้แทน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือผู้แทน และประธานสภาตำบลหรือองค์การส่วนตำบล แล้วแต่กรณี เป็นกรรมการ

ให้ป่าไม้จังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ และป่าไม้อำเภอ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

เมื่อรัฐมนตรีเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้กรมที่ดินดำเนินการออกโฉนดที่ดิน หรือ น.ส. ๓ ก. ตามแผนที่ที่มีการร้องขอให้แก่ผู้ครอบครองหรือหน่วยงานนั้นโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. เสนอให้เพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ทุกแปลงต่อรัฐมนตรี

๒. พิจารณาและดำเนินการจัดทำแผนที่ดินในนิคมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ให้แก่ผู้ครอบครองทำประโยชน์เป็นปึกแผ่นมั่นคงแล้ว

๓. ดำเนินการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

ภาคผนวก 2

ร่าง

พระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. ....

(นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สถานกาสิโน
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยสถานกาสิโน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถานกาสิโน พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถานกาสิโน” หมายความว่า สถานที่ประกอบธุรกิจการพนันที่มีเกมการพนันหลายชนิดสำหรับบริการผู้เข้าไปเล่นการพนัน และมีธุรกิจอื่นซึ่งอยู่ภายในสถานที่หรือพื้นที่เดียวกันสำหรับอำนวยความสะดวกและความบันเทิงให้แก่ผู้เข้าไปเล่นการพนันและลูกค้าทั่วไป

“ผู้ประกอบกิจการกาสิโน” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการกาสิโน

“ผู้ดำเนินกิจการกาสิโน” หมายความว่า ผู้ประกอบกิจการกาสิโนรวมทั้งพนักงานและลูกจ้างในสถานกาสิโน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโน

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการควบคุมสถานกาสิโน

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการควบคุมสถานกาสิโน

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า บุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
การขออนุญาตและการอนุญาต

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการกาสิโนเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

ในการพิจารณาอนุญาตให้คณะกรรมการตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายและกลั่นกรองคัดเลือกผู้ยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการกาสิโน และให้พิจารณาความเหมาะสมของที่ตั้งสถานกาสิโนตามกฎกระทรวงมาตรา ๑๖ (๑) รวมทั้งให้คำนึงถึงกรณีการมีผลประโยชน์ขัดกันระหว่างรัฐกับผู้ที่จะได้รับสัมปทานซึ่งรัฐอนุญาต

การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยการประมูลตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ในการอนุญาตคณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามที่เห็นสมควรเพื่อให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติก็ได้

ถ้าสถานที่ที่จะประกอบกิจการกาสิโนเป็นของผู้อื่น ผู้ขออนุญาตที่จะใช้หรือเช่าสถานที่ประกอบกิจการกาสิโนต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของสถานที่

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในกรณีการขออนุญาตตั้งสถานกาสิโนซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่นร่วมด้วย ผู้มีอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้และพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายอื่นอาจกำหนดวิธีการเพื่อพิจารณาอนุญาตร่วมกันก็ได้ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการดำเนินการพิจารณาอนุญาตร่วมกันให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขออนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ ใบอนุญาตประกอบกิจการกาสิโนให้ใช้ได้สองปีนับแต่วันที่ที่ออกใบอนุญาต

ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุและเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้ จนกว่าคณะกรรมการจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่อใบอนุญาตนั้น

การขอต่อใบอนุญาต การอนุญาต และแบบใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๐ เมื่อได้รับคำขออนุญาตประกอบกิจการสถานกาสิโนคณะกรรมการต้องพิจารณาสั่งภายในเก้าสิบวัน

หมวด ๒
หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการกาสิโน

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการกาสิโนย้าย แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานกาสิโนเว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการ

มาตรา ๑๒ ให้ผู้ประกอบกิจการกาสิโนจัดทำบัตรประวัติของพนักงานก่อนเริ่มเข้าทำงานในสถานกาสิโน

ในกรณีที่รายการในบัตรประวัติเปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้ประกอบกิจการกาสิโนแจ้งการเปลี่ยนแปลงภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

การจัดทำ การเก็บรักษา และการแจ้งการเปลี่ยนแปลงบัตรประวัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดทำบัตรประวัตินั้น ต้องไม่ระบุหน้าที่ของพนักงานในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พนักงานนั้น

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการกาสิโน

(๑) รับผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานกาสิโน

(๒) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤติวุ่นวาย หรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานกาสิโนระหว่างเวลาเปิดบริการ

(๓) จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤติวุ่นวายหรือครองสติไม่ได้

(๔) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูแลสถานกาสิโนนั้นพักอาศัยหลับนอนในสถานกาสิโน

(๕) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานกาสิโน

(๖) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานกาสิโน เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่นำเข้าเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการกาสิโนยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ซึ่งมิได้ทำงานในสถานกาสิโนนั้น เข้าไปในสถานกาสิโนระหว่างเวลาเปิดบริการเว้นแต่เป็นชาวต่างประเทศเข้าไปใช้บริการ

เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบกิจการกาสิโนตรวจเอกสารราชการที่มีภาพถ่ายและระบุอายุของผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานกาสิโน

ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานกาสิโนไม่ยินยอมให้ตรวจเอกสารราชการหรือไม่มีเอกสารราชการและเข้าไปในสถานกาสิโน ให้ผู้ประกอบกิจการกาสิโนแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ทั้งนี้ ผู้แจ้งและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแจ้งและการรับแจ้งที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการปฏิบัติการตามวรรคสองหรือวรรคสาม ผู้ประกอบกิจการกาสิโนจะมอบหมายให้พนักงานของสถานกาสิโนเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปในสถานกาสิโน เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่นำเข้าเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๓
การควบคุมสถานกาสิโน

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการสถานกาสิโนให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเพื่อให้สถานกาสิโนต้องปฏิบัติตามในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับที่ตั้งของสถานกาสิโนที่จะสร้างขึ้นใหม่หรือการใช้อาคารเดิมที่มีอยู่

(๒) กำหนดมาตรการการป้องกันสถานกาสิโนมิให้ถูกแทรกแซงจากบรรดาอาชญากร

(๓) กำหนดมาตรการการป้องกันมิให้การดำเนินกิจการกาสิโนส่งผลกระทบต่อสังคม

(๔) กำหนดให้มีการจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการกาสิโน เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการประกอบกิจการกาสิโนที่ผู้ประกอบกิจการกาสิโนต้องแจ้งให้ทราบเป็นครั้งคราวหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

มาตรา ๑๗ การกำหนดเวลาพักหรือการจัดสถานที่ภายนอกและภายในสถานกาสิโนเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสะดวกในการตรวจตราของพนักงานเจ้าหน้าที่ การใช้โคมไฟหรือการให้ผู้ดำเนินกิจการกาสิโนติดหมายเลขหรือติดบัตรประจำตัวในการปฏิบัติงานในสถานกาสิโนให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ในการตรวจตราความเรียบร้อยในสถานกาสิโนของคณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ให้กรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบการเล่นการพนันและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการกาสิโนได้ตลอดเวลา

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานความประพฤติของผู้ดำเนินกิจการกาสิโน สถานการณ์ในสถานกาสิโน และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งมอบต่อคณะกรรมการทุกครั้งที่เข้าไปตรวจตราความเรียบร้อยในสถานกาสิโน

มาตรา ๑๙ ในการตรวจตราความเรียบร้อยของคณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ หากพบว่ามีการกระทำที่อาจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำดังกล่าว หรือสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องก็ได้

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับกิจการในสถานกาสิโน การดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตา ๒๑ ให้ผู้ประกอบกิจการกาสิโนออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารภายใน การปฏิบัติงานของผู้ดำเนินกิจการกาสิโน กติกาการเล่นการพนัน และจัดทำบัญชีชนิดของการพนันเสนอต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินกิจการกาสิโนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และโปร่งใส ให้คณะกรรมการมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบดังกล่าวและพิจารณายกเลิกชนิดของการพนันที่ผู้ประกอบกิจการกาสิโนจัดให้มีการเล่นในสถานกาสิโน

ในกรณีที่เป็นระเบียบการบริหารภายในตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบกิจการกาสิโนจัดทำรายละเอียดและส่งสำเนาเอกสารหรือใบแสดงหลักฐานส่งมอบต่อคณะกรรมการทุกๆ เดือนตามที่คณะกรรมการกำหนด และให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกหรือให้จัดทำสำเนาเอกสารหรือใบแสดงหลักฐานอื่นๆ เพิ่มเติมได้

การเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมชนิดของการพนัน ผู้ประกอบกิจการกาสิโนจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานกาสิโนเพื่อตรวจค้นในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อ หรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ยึดหรืออายัดสิ่งใดๆ ที่เกี่ยวข้องในกรณีที่เหตุสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) มีหนังสือสอบถาม หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นตัวหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณาได้

พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดและระดับใดจะมีอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยทำเอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายนั้น

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๒ (๑) และ (๒) ให้ผู้ดำเนินกิจการกาสิโน ตลอดจนบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องหรืออยู่ภายในสถานกาสิโนอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงเอกสารมอบหมายและบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๔
การสั่งพักการประกอบกิจการสถานกาสิโนและยกเลิกการอนุญาตการเปิดสถานกาสิโน

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการกาสิโนขาดคุณสมบัติ หรือดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานกาสิโน หรือดำเนินกิจการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจไม่ต่อใบอนุญาต หรือสั่งพักการประกอบกิจการสถานกาสิโนหรือสั่งยกเลิกการอนุญาตการเปิดสถานกาสิโนได้ โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด

การสั่งพักการประกอบกิจการสถานกาสิโน ให้สั่งพักได้ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีดำเนินกิจการสถานกาสิโนโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ (๒)หรือ (๓) หรือกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ ให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

(๒) กรณีดำเนินกิจการจากสถานกาสิโนขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานกาสิโน หรือดำเนินกิจการสถานกาสิโนโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ (๑) (๔) (๕) หรือ (๖) หรือมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่ากรณีใดคณะกรรมการจะมีคำสั่ง หรือไม่มีคำสั่งต่อใบอนุญาต หรือพักการประกอบกิจการสถานกาสิโนหรือยกเลิกการอนุญาตการเปิดสถานกาสิโนพร้อมด้วยเหตุผล รวมทั้งหลักเกณฑ์การกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักการประกอบกิจการสถานกาสิโนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการกาสิโนอุทธรณ์คำสั่งพักการประกอบกิจการสถานกาสิโนหรือยกเลิกการอนุญาตการเปิดสถานกาสิโน หากอุทธรณ์โดยเหตุตามวรรคสอง (๑) ให้การอุทธรณ์เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักการประกอบกิจการสถานกาสิโนหรือการยกเลิกการอนุญาตการเปิดสถานกาสิโน หากอุทธรณ์โดยเหตุตามวรรคสอง (๒) หรือเหตุอื่นให้คณะกรรมการผู้ทำคำสั่งนั้นเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักการประกอบกิจการสถานกาสิโนหรือยกเลิกการอนุญาตการเปิดสถานกาสิโน แต่ต้องมีคำสั่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอทุเลาการบังคับ หากพ้นกำหนดดังกล่าวแล้วคณะกรรมการยังไม่มีคำสั่งใดให้ถือว่าเป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักการประกอบกิจการสถานกาสิโนหรือยกเลิกการอนุญาตการเปิดสถานกาสิโนนั้น

การยื่นอุทธรณ์ตามวรรคสี่ให้ยื่นต่อสำนักงานตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ถ้าเป็นการอุทธรณ์คำสั่งพักการประกอบกิจการกาสิโนให้คณะกรรมการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับอุทธรณ์ สำหรับระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งอื่นที่ไม่ใช่คำสั่งพักการประกอบกิจการสถานกาสิโนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

หมวด ๕
คณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโน

มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโน ประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อธิบดีกรมการปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิอีกสี่คน ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถด้านกฎหมาย ด้านการเงินการบัญชี ด้านภาษี และด้านธุรกิจการพนัน ด้านละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมสรรพากรเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการควบคุมสถานกาสิโน

(๒) กำหนดโครงการและแผนงานการทำประโยชน์สาธารณะ

(๓) อนุญาต สั่งพัก และยกเลิกการอนุญาตการประกอบกิจการสถานกาสิโน

(๔) พิจารณาอนุญาตการเปลี่ยนแปลงและการเพิ่มชนิดของการพนันภายในสถานกาสิโน

(๕) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวง

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนด

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดใดๆ ที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ให้ออกเพราะบกพร่องไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) สังกัดพรรคการเมืองหรือดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเป็นข้าราชการการเมือง

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตา ๓๒ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระหรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๐ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๓๓ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด กรรมการผู้ใดที่มาประชุมและมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวในเรื่องใด กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น แต่ให้นับกรรมการผู้นั้นเข้าเป็นองค์ประชุมในเรื่องนั้นด้วย

หมวด ๖
สำนักงานคณะกรรมการการควบคุมสถานกาสิโน

มาตรา ๓๔ ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นเลขาธิการคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโน และให้กรมการปกครองทำหน้าที่เป็นสำนักงานคณะกรรมการควบคุมสถานกาสิโน

มาตรา ๓๕ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานด้านธุรการ งานวิชาการ งานการประชุมและงานเลขานุการของคณะกรรมการ

(๒) ประสานงานกับหน่วยราชการและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อขัดข้องในการดำเนินงานควบคุมสถานกาสิโน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๓) รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการประกอบกิจการสถานกาสิโน

(๔) รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของผู้ประกอบกิจการกาสิโนเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดฝ่าฝืนตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗ ผู้ประกอบกิจการกาสิโนผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) หรือมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง หรือกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๖ (๒) หรือ (๓) หรือกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษปรับไม่กินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๓๘ ผู้ประกอบกิจการกาสิโนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๓ (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา ๓๙ ผู้ประกอบกิจการกาสิโนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ วรรคสองหรือวรรคสามต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ผู้ใดเข้าไปในสถานกาสิโนโดยไม่มีหรือไม่ยอมให้ตรวจเอกสารราชการตามมาตรา ๑๔ วรรคสามต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๔๐ ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปในสถานกาสิโนโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่อาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นอาวุธปืน ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่อาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นวัตถุระเบิดหรืออาวุธสงคราม ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธนั้นด้วย

มาตรา ๔๑ ผู้ดำเนินกิจการกาสิโนผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ประกอบกิจการกาสิโนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง มาตรา ๑๖ (๑) (๔) หรือ (๕) หรือมาตรา ๒๑ หรือทำบัญชี สำเนาเอกสาร หรือใบแสดงหลักฐานด้านการเงินอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่กรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ ตามที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งหรือเรียกตามมาตรา ๒๒ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

.....

.....

ภาคผนวก 3

ร่าง

พระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้สินอย่างเป็นธรรม พ.ศ. ....

(นายกรณ์ จาติกวณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นธรรม พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หนี้” หมายความว่า หนี้ที่เกิดจากสินเชื่อ รวมถึงการค้ำประกันสินเชื่อ

“สินเชื่อ” หมายความว่า การให้กู้ยืมเงิน การให้บริการบัตรเครดิต การให้เช่าซื้อ และการให้เช่าแบบลิสซิ่ง ให้แก่บุคคลธรรมดา และธุรกรรมอื่นใดตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

“บัตรเครดิต” หมายความว่า บัตรหรือสิ่งอื่นใดที่ผู้ให้สินเชื่อออกให้แก่ผู้บริโภคเพื่อใช้ชำระค่าสินค้า ค่าบริการหรือค่าอื่นใดแทนการชำระด้วยเงินสด หรือเพื่อการเบิกถอนเงินสด โดยผู้บริโภคต้องชำระค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ดอกเบี้ย หรือค่าอื่นใด แต่ไม่รวมถึงบัตรที่ได้มีการชำระค่าสินค้า ค่าบริการหรือค่าอื่นใดไว้ล่วงหน้าแล้ว

"ผู้บริโภค" หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีภาระผูกพันที่จะต้องชำระหนี้สินเชื่อ ทั้งนี้ รวมถึงบุคคลธรรมดาผู้ค้ำประกันหนี้สินเชื่อด้วย

"ผู้ให้สินเชื่อ" หมายความว่า

(๑) นิติบุคคลที่ให้สินเชื่อเป็นทางการค้าปกติ

(๒) นิติบุคคลที่รับซื้อหรือรับโอนสินเชื่อจาก (๑)

(๓) นิติบุคคลที่รับซื้อหรือรับโอนสินเชื่อจาก (๒)

(๔) บุคคลอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

"ผู้ติดตามหนี้" หมายความว่า ผู้ให้สินเชื่อ ผู้รับมอบอำนาจหรือผู้รับมอบอำนาจช่วงในการติดตามทวงถามหนี้สินจากผู้ให้สินเชื่อ ทั้งนี้ ไม่ได้หมายรวมถึง

(๑) บุคคลที่ทำหน้าที่บังคับคดีเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

(๒) บุคคลอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

"ธุรกิจติดตามทวงถามหนี้" หมายความว่า ธุรกิจที่รับจ้างโดยตรงจากผู้ให้สินเชื่อในการติดตามทวงถามหนี้

"สถานที่ติดต่อผู้บริโภค" หมายความว่า ที่อยู่อาศัยของผู้บริโภค หรือสถานที่ทำงาน หรือสถานที่อื่นใด และให้รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อผู้บริโภคได้

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามที่คณะกรรมการให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อ

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ เว้นแต่จะได้จดทะเบียนการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อนายทะเบียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๒
การติดตามทวงถามหนี้

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ติดตามหนี้ ติดต่อผู้ใดที่มิใช่ผู้บริโภคเพื่อการติดตามทวงถามหนี้ เว้นแต่เป็นการติดต่อเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้

(๑) เพื่อการติดต่อสอบถามสถานที่ติดต่อผู้บริโภคตามมาตรา ๗

(๒) เพื่อการอื่นตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบราชการกำหนดไว้

มาตรา ๗ ผู้ติดตามหนี้อาจติดต่อบุคคลอื่นใดนอกเหนือจากผู้บริโภคในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลสถานที่ติดต่อผู้บริโภคโดยต้องถือปฏิบัติดังนี้

(๑) แจ้งให้ทราบชื่อ นามสกุล ชื่อหน่วยงาน และแสดงเจตนาว่าต้องการสอบถามหรือยืนยันข้อมูลสถานที่ติดต่อผู้บริโภคเท่านั้น

(๒) ในกรณีติดต่อโดยโทรศัพท์หรือบุคคลให้ติดต่อในเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๒๐.๐๐ นาฬิกา ยกเว้นวันหยุดราชการให้ติดต่อได้ในเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา

(๓) ติดต่อโดยมีเหตุอันควรและไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ

(๔) ห้ามมิให้แจ้งถึงความเป็นหนี้ของผู้บริโภค

(๕) ห้ามมิให้ติดต่อโดยทางไปรษณียบัตร

(๖) ห้ามมิให้ใช้ภาษา สัญลักษณ์ หรือชื่อทางธุรกิจของผู้ติดตามหนี้บนซองจดหมายหรือในหนังสือ หรือในสื่ออื่นที่จะใช้ในการติดต่อสอบถามผู้อื่น ที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ว่าเป็นการติดต่อมาเพื่อการติดตามทวงถามหนี้ของผู้บริโภค

มาตรา ๘ การติดต่อกับผู้บริโภคให้ผู้ติดตามหนี้ถือปฏิบัติดังนี้

(๑) แจ้งให้ทราบชื่อ นามสกุล ชื่อหน่วยงาน และแสดงเจตนาว่าด้วยการติดตามหนี้

(๒) ให้ถือเอาสถานที่ที่ผู้บริโภคแจ้งเป็นสถานที่ติดต่อกับผู้บริโภค ในกรณีที่ผู้บริโภคไม่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้า หรือสถานที่แจ้งไว้ไม่สามารถติดต่อได้โดยผู้ติดตามหนี้ได้พยายามติดต่อตามสมควรแล้วให้ถือเอาสถานที่ติดต่อผู้บริโภคอื่นเป็นสถานที่เหมาะสมในการติดต่อผู้บริโภค

(๓) ในกรณีติดต่อโดยโทรศัพท์หรือบุคคลให้ติดต่อได้ในเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๒๐.๐๐ นาฬิกา ยกเว้นวันหยุดราชการให้ติดต่อได้ในเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่ผู้บริโภคและผู้ติดตามหนี้ได้ตกลงไว้เป็นอย่างอื่นในระหว่างการผิดนัดชำระหนี้

(๔) ในกรณีผู้ติดตามหนี้ไม่สามารถติดต่อผู้บริโภคได้ตามช่วงเวลาใน (๓) และได้ใช้ความพยายามตามสมควรแล้ว ผู้ติดตามหนี้อาจติดต่อผู้บริโภคได้ในเวลาอื่นตามช่วงเวลา หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ผู้ติดตามหนี้อาจติดต่อกับบุคคลอื่นใดดังต่อไปนี้ได้

(๑) บุคคลที่ผู้บริโภคได้ให้ความยินยอม

(๒) บุคคลอื่นใดตามกระบวนการทางกฎหมาย หรือคำสั่งศาล

(๓) บริษัทข้อมูลเครดิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ติดตามหนี้กระทำการในลักษณะที่เป็นการละเมิด และคุกคามในการติดตามทวงถามหนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) การข่มขู่ การใช้ความรุนแรงหรือการกระทำอื่นใดที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย ชื่อเสียง และทรัพย์สินของผู้บริโภค หรือผู้อื่น

(๒) การใช้วาจาหรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่น ถากถาง เสียดสี ทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้บริโภค หรือผู้อื่น

(๓) การแจ้ง การเปิดเผยชื่อผู้บริโภคให้แก่ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการติดตามหนี้ เว้นแต่เป็นการแจ้งให้แก่บุคคลอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

(๔) การติดต่อผู้บริโภคเพื่อติดตามทวงถามหนี้ทางโทรศัพท์วันละหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันควรเพื่อก่อให้เกิดความรำคาญ

(๕) การติดตามทวงถามหนี้เกินสมควรแก่เหตุ และก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้บริโภค หรือผู้อื่น

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ผู้ติดตามหนี้กระทำการในลักษณะที่เป็นเท็จ หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการติดตามทวงถามหนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) การแสดง หรือการใช้เครื่องหมายหรือเครื่องแบบ สัญลักษณ์ หรือข้อความใดๆ ที่อาจทำให้ผู้บริโภคเข้าใจว่าเป็นการกระทำของศาล เจ้าพนักงานบังคับคดี รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐโดยไม่เป็นความจริง

(๒) การแสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าการติดต่อทวงถามหนี้นี้เป็นการกระทำโดยทนายความหรือสำนักงานกฎหมาย ทั้งที่ไม่ใช่

(๓) การแสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าหากไม่ชำระหนี้จะถูกดำเนินคดี ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์หรือเงินเดือน เว้นแต่เป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย

(๔) การข่มขู่ว่าจะดำเนินการใด ทั้งที่ไม่มีอำนาจจะกระทำได้ตามกฎหมาย

(๕) การติดต่อ หรือการแสดงตนที่ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด เพื่อให้ได้ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวกับผู้บริโภคเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดตามทวงถามหนี้

(๖) การใช้ชื่อของบุคคลอื่นแทนชื่อของผู้ติดตามหนี้ในการดำเนินการติดตามทวงถามหนี้

(๗) การติดต่อหรือการแสดงตนให้ผู้บริโภคเชื่อว่าผู้ติดตามหนี้ดำเนินการให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิตหรือรับจ้างบริษัทข้อมูลเครดิต

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ติดตามทวงหนี้กระทำการในลักษณะที่ไม่เป็นธรรมในการติดตามทวงถามหนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใดๆ เว้นแต่ได้มีการตกลงไว้ล่วงหน้าหรือที่มีกฎหมายอนุญาตให้ทำได้

(๒) การติดต่อผู้บริโภคเกี่ยวกับหนี้โดยไปรษณียบัตร เอกสารเปิดผนึกหรือโทรสารที่สื่อให้ทราบว่าเป็นการติดตามทวงถามหนี้อย่างชัดเจน

(๓) การใช้ภาษา หรือสัญลักษณ์ ชื่อทางธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้บนซองจดหมายในการติดต่อผู้บริโภคที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการติดต่อมาเพื่อการติดตามทวงถามหนี้ เว้นแต่ชื่อทางธุรกิจของผู้ติดตามหนี้ไม่ได้สื่อให้ทราบได้ว่าเป็นการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้

มาตรา ๑๓ มิให้นำมาตรา ๑๒ (๓) มาใช้บังคับกับการติดตามทวงถามหนี้เป็นหนังสือเพื่อจะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาล

มาตรา ๑๔ ผู้ติดตามหนี้ต้องแจ้งให้ผู้บริโภคทราบถึงชื่อของผู้ให้สินเชื่อและจำนวนหนี้ที่ผู้บริโภคเป็นหนี้

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ผู้ติดตามทวงถามหนี้หลายบัญชีในคราวเดียวกันและผู้บริโภคได้ชำระหนี้บางส่วนผ่านผู้ติดตามหนี้ผู้นั้น ให้ผู้ติดตามหนี้แจ้งจำนวนหรือสัดส่วนของเงินที่จะแบ่งชำระในแต่ละบัญชีให้ผู้บริโภคได้ทราบก่อนการชำระ เว้นแต่ผู้บริโภคมีข้อโต้แย้งหรือได้กำหนดวิธีการชำระหนี้ไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการติดตามทวงถามหนี้ตามหมวดนี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการติดตามทวงถามหนี้ได้เท่าที่จำเป็น

หมวด ๒
กำกับดูแลผู้ติดตามหนี้

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นใดได้รับการปฏิบัติจากผู้ติดตามหนี้อันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ ผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นใดอาจร้องเรียนต่อคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัย

การร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เมื่อมีคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ติดตามหนี้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้น

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อ”ประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน นายกสภาทนายความ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคนเป็นกรรมการ

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยอย่างน้อยต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการเงินและการธนาคารสองคน ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคหนึ่งคน และผู้แทนผู้ประกอบการด้านธุรกิจภาคเอกชนสองคน โดยมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีและอาจแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่าขึ้นไปคนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ในการกำกับดูแลการติดตามทวงถามหนี้ของผู้ติดตามหนี้ อำนาจและหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

(๑) ออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการปฏิบัติในการติดตามทวงถามหนี้

(๓) สั่งให้ผู้ติดตามหนี้ยื่นรายงานเกี่ยวกับการดำเนินกิจการเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะโดยมีรายการและตามระยะเวลาที่กำหนด

(๔) รับเรื่องร้องเรียน และพิจารณาวินิจฉัยข้อร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

(๖) แต่งตั้งเลขานุการคณะกรรมการ

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการดำเนินการหรือเสนอความเห็นมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วยก็ได้

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือมีหน้าที่หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวัน และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๑ ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมแทน

การประชุมคณะกรรมการทุกคราวต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๒ คณะอนุกรรมการต้องประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคน

คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดส่งเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีผู้ร้องเรียนหรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อมาพิจารณาได้ ในการนี้จะเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยก็ได้

มาตรา ๒๔ ให้การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการต้องให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาหรือสงสัยว่ากระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นตามสมควร เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นและเร่งด่วน

การกำหนดหรือออกคำสั่งในเรื่องใดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการคำนึงถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ทั้งผู้บริโภค ผู้ให้สินเชื่อ ผู้ติดตามหนี้ หรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้อง และในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเป็นการชั่วคราวในการบังคับให้เป็นไปตามการกำหนดหรือออกคำสั่งนั้นก็ได้

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน และมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ติดตามหนี้เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามแต่กรณี

(๒) กำกับการทำงานของผู้ติดตามหนี้ อันมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคที่เกี่ยวกับการติดตามทวงถามหนี้พร้อมกับรายงานต่อคณะกรรมการ

(๓) ประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลหรือตรวจสอบผู้ให้สินเชื่อ ผู้ติดตามหนี้หรือบุคคลอื่นใด

(๔) ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคที่คณะกรรมการเห็นสมควรตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปรับโครงสร้างหนี้แก่ผู้บริโภค

(๖) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ

(๗) รับคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ติดตามหนี้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำอันเป็นความผิด หรือมีหลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อตรวจสอบได้ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น

(๒) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

หมวด ๓
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๘ บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๙ บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหมวด ๑ ตามพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นมาตรา ๑๐ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐ บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑ บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในคดีอาญานั้น ให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคา หรือค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายแทนผู้บริโภคหรือผู้เสียหายที่แท้จริง ในการนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้บริโภคหรือผู้เสียหายที่แท้จริงในการใช้สิทธิฟ้องร้องหรือดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายต่อผู้กระทำความผิดนั้น

มาตรา ๓๓ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคนและคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้กำหนดการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกันและให้คณะกรรมการเปรียบเทียบแจ้งให้คณะกรรมการทราบโดยเร็ว

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นนิติบุคคลให้กรรมการผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นยินยอมและหรือตนได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๕ บุคคลใดประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้หรือกิจการอื่นในลักษณะทำนองเดียวกันอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นขอจดทะเบียนตามมาตรา ๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ในระหว่างการยื่นคำขอให้ผู้นั้นประกอบธุรกิจต่อไปได้จนกว่า คณะกรรมการจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก 4

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด ๙/๒ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๗) (๘) และ (๙) ของบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๗) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๘) สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ทบวง หรือกระทรวงสำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาการเหล่าทัพ หรือผู้บัญชาการทหารสูงสุดสำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระ ตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” และ “ผู้อำนวยการกอง” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” และคำว่า “ผู้เสียหาย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

““ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่นทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “พนักงานไต่ส่วน” ระหว่างบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” และคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

““พนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๖ หรือเทียบเท่าขึ้นไป”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรียกโดยย่อว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช." ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกแปดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา"

มาตรา ๗ การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนห้าคน ประกอบด้วยประธานศาลฎีกาประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร และให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจำนวนเก้าคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ในกรณีที่ไม่มีกรรมการในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ถ้ากรรมการที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกตาม (๑) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหาพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่ หากคณะกรรมการสรรหาไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภา และมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเอกฉันท์ ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมไม่เป็นเอกฉันท์ให้เริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุให้ต้องดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีที่ไม่อาจสรรหาบุคคลตาม (๑) ได้ภายในเวลาที่กำหนดไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนสามคน และให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนสองคนเป็นกรรมการสรรหาเพื่อดำเนินการตาม (๑) แทน

มาตรา ๘ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีคุณสมบัติตามมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ โดยเคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชน หรือผู้ประกอบวิชาชีพที่มีองค์กรวิชาชีพตามกฎหมายมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบปี ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพนั้นให้การรับรองและเสนอชื่อเข้าสู่กระบวนการสรรหา

มาตรา ๙ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เคยเป็นรัฐมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดีหรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ หรือเคยเป็นทนายความที่ประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสามสิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ

มาตรา ๑๐ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง

(๓) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลปกครอง หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

(๖) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๗) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๘) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๙) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๑๐) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันได้รับการเสนอชื่อเว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๑๒) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สมบัติตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๑

(๑๕) เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งและยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติจนถึงวันได้รับการเสนอชื่อ

มาตรา ๑๑ ผู้ได้รับความเห็นชอบเป็นกรรมการต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ(๔) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๔) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบ แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบให้เป็นกรรมการ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้เริ่มดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่นอกสมัยประชุมของรัฐสภา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมของรัฐสภา”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อประธานวุฒิสภาเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๑๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง จะเปิดเผยได้แต่เฉพาะกรณีที่ต้องดำเนินการตามวรรคสาม หรือเพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรณีที่เจ้าของบัญชีนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ซึ่งในกรณีนี้ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประธานวุฒิสภาจะจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อมีการกล่าวหาตามมาตรา ๑๑๗ ว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติกรรมร่ำรวยผิดปกติ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรมจงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือมีพฤติกรรมที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งได้

มติของวุฒิสภาให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา"

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนและให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้วให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้องกรรมการผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

ในกรณีที่กรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคสาม และมีกรรมการเหลืออยู่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้ง
บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ ทำหน้าที่เป็นกรรมการเป็นการชั่วคราว โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าผู้นั้นกระทำความผิด

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาให้ยกคำร้อง ให้กรรมการที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์อื่นใดในระหว่างที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่นั้นเต็มจำนวน

การดำเนินคดีในชั้นศาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง"

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภาตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง

(๒) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ

(๓) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) และเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๔) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดเกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

(๖) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๗) กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

(๑๐) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

(๑๑) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล

หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

(๑๓) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๔) ดำเนินการเกี่ยวกับด้านต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต

(๑๕) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ

(๑๖) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๗) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดีตามที่เห็นสมควรต่อไป หรืออาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการต่อไปก็ได้

การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ การประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ไม่ว่าเป็นการลงมติในการวินิจฉัย หรือให้ความเห็นชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๒๕/๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแจ้งให้หน่วยงานใดดำเนินการจัดให้กรรมการหรืออนุกรรมการไต่สวนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลอื่นที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะเกี่ยวข้องในเรื่องที่กล่าวหา เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะอนุกรรมการไต่สวน

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กรรมการหรืออนุกรรมการไต่สวนจะขอเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานใดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ ภายใต้บังคับของกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น"

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานตาม (๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช.
จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวน ดำเนินการแทนก็ได้

การดำเนินการของพนักงานไต่สวนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ หรือเลขาธิการ มีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการนี้ประธานกรรมการ กรรมการ หรือเลขาธิการ จะมอบหมายให้รองเลขาธิการหรือผู้ช่วยเลขาธิการดำเนินการแทนก็ได้ โดยสำหรับกรณีตามมาตรา ๒๘/๒ มาตรา ๓๗/๒ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๕/๑ ให้สามารถมอบหมายให้พนักงานไต่สวนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนลงนามแทนด้วยก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ไม่มีประธานกรรมการหรือประธานกรรมการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่เหลืออยู่เลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการแทน

ให้ผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการแทนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับประธานกรรมการ"

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘/๑ และมาตรา ๒๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๒๘/๑ ในกรณีที่มีการตั้งคณะทำงานขึ้นระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทำหน้าที่เป็นฝ่าย

เลขานุการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์และรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลหรือฟ้องคดีต่อไป

มาตรา ๒๘/๒ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการต้องยื่นคำร้องต่อศาลหรือมีอำนาจฟ้องคดีเอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ แล้วแต่กรณี จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนซึ่งมีวุฒิการศึกษาทางกฎหมายในระดับเนติบัณฑิตดำเนินการดังกล่าวในศาลแทนในฐานะผู้รับมอบอำนาจหรือในฐานะทนายความก็ได้

ให้พนักงานไต่สวนซึ่งได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการในฐานะทนายความตามวรรคหนึ่งมีอำนาจดำเนินการในศาลได้เช่นเดียวกับทนายความ”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) ให้ประธานกรรมการ กรรมการ เป็นพนักงานในการยุติธรรมตามกฎหมาย

(๒) ให้อนุกรรมการ พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานหรือการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการและพนักงานไต่สวน เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนด้วย แต่อำนาจในการจับกุมและคุมขังบุคคลให้แจ้งเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศแล้วให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย"

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมิได้เปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอให้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวแทนการยื่นใหม่ก็ได้แต่ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด ซึ่งจะกำหนดให้นำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยก็ได้

ความในวรรคสามให้ใช้บังคับกับกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว ต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินสำหรับตำแหน่งอื่นซึ่งได้รับแต่งตั้งดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว"

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๕ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามมาตรา ๓๓ แล้ว ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งประธานกรรมการมอบหมายลงลายมือชื่อหรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บัญชีและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการเปิดเผยบัญชีดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้ประธานกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาก็ได้ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗/๑ และมาตรา ๓๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๓๗/๑ รายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ให้รายงานว่ามีความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือไม่ แต่ในกรณีที่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือเป็นกรณีที่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง จะแสดงรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗/๒ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน หรือการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หากมีพฤติการณ์ปรากฏหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยไม่ชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สิน หรือปรากฏพฤติการณ์ว่ามีการถือครองทรัพย์สินแทน อันมีลักษณะเป็นการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้นได้ เพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ยื่นบัญชีที่มีพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้ต่อเมื่อมีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว

ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

กับผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือสถาบันการเงินและผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมทางการเงิน

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ด้วย

ให้นำความในมาตรา ๗๘ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ (๑) (๒) และ (๓) และมาตรา ๒๕/๑ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินด้วย”

มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) ผู้ตรวจการแผ่นดิน”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๙ ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยอนุโลม

(๒) ในกรณีที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) ให้การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นไปตามเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยจะกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็น

ระยะ หรือให้มีการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ยื่นไว้เดิมด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

มาตรา ๔๑ บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยว่ามีการกระทำดังกล่าว และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าวรวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช.อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการกระทำความผิด ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๔๒ ในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๗/๒ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๙ หรือกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นการกระทำผิดตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๖๖

(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๕

(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘

(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๕”

มาตรา ๓๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๔/๑ และมาตรา ๔๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๔๔/๑ ก่อนดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องกล่าวหานั้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปก็ได้ในการนี้ เลขาธิการอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้ถือว่าเลขาธิการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เลขาธิการมอบหมายเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๔/๒ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาใดไว้พิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว บรรดาสิ่งของหรือบันทึกรวมถึงเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้มาตามมาตรา ๔๔/๑ ให้ถือ
เป็นอันใช้ได้และสามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนคดีในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงได้"

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔๕ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช.จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

คณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องประกอบด้วยประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อไต่สวนกรณีตามมาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๖ ประธานอนุกรรมการต้องเป็นกรรมการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะ ระดับของตำแหน่ง และการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร"

มาตรา ๓๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๔๕/๑ ในการไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และสรุปสำนวนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้พนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งมีอำนาจตามมาตรา ๒๕ (๑) (๒) และ (๓)"

มาตรา ๓๓ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาในฐานะอื่นที่มิใช่ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนมาก่อน"

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๓) ข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาที่ได้จากการไต่สวนข้อเท็จจริง"

มาตรา ๓๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหามีมูลหรือไม่ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหานั้นเป็นอันตกไป

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าตรวจดูเหตุผลที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"

มาตรา ๓๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๘ เมื่อปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง วุฒิสภามีอำนาจดำเนินการถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้

(๑) นายกรัฐมนตรี
(๒) รัฐมนตรี
(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(๔) สมาชิกวุฒิสภา
(๕) ประธานศาลฎีกา
(๖) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
(๗) ประธานศาลปกครองสูงสุด
(๘) อัยการสูงสุด
(๙) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๑๐) กรรมการการเลือกตั้ง
(๑๑) ผู้ตรวจการแผ่นดิน
(๑๒) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
(๑๓) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
(๑๔) รองประธานศาลฎีกา
(๑๕) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
(๑๖) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร
(๑๗) รองอัยการสูงสุด
(๑๘) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงหรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับอื่นที่เทียบเท่า"

มาตรา ๓๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๕๘/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับรายงานจากผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น หรือผู้บริหารระดับสูง อันเนื่องมาจากการกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงนั้นมีมูล ให้รายงานไปยังประธานวุฒิสภาเพื่อให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวโดยเร็วและให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา ๓๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิ เข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่งได้"

มาตรา ๓๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖๐ กรณีประชาชนร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่ง ต้องมีผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคนเพื่อดำเนินการจัดทำคำร้องและรับรองลายมือชื่อของประชาชนที่เข้าชื่อจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน"

มาตรา ๔๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖๓ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ในกรณีที่เห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบโดยเร็วเพื่อดำเนินการให้ถูกต้อง โดยผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จและส่งให้ประธานวุฒิสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานวุฒิสภา

ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอที่ได้แก้ไขตามวรรคหนึ่ง ให้ตรวจสอบคำร้องขอดังกล่าวให้เสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอนั้นว่าได้แก้ไขครบถ้วนถูกต้องแล้วหรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มได้แก้ไขถูกต้องหรือครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง โดยเร็ว แต่หากเห็นว่าคำร้องขอนั้นมิได้แก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องขอคืนให้แก่ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่ม แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิที่ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มจะยื่นคำร้องขอในประเด็นดังกล่าวเข้ามาใหม่"

มาตรา ๔๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากว่าข้อกล่าวหาที่มาจากการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งมีพอ และได้รายงานไปยังประธานวุฒิสภาตามมาตรา ๕๖ (๑) แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณามีมติโดยเร็ว"

มาตรา ๔๒ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"หมวด ๖
การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ"

มาตรา ๔๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้เสียสละจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา ว่ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้รับเรื่องกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามิได้

กรณีตามวรรคสี่ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง และหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา ๔๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๗๓/๑ กรณีที่มีการฟ้องคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น อัยการสูงสุดอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นการละเมิดนั้นด้วยก็ได้

สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสียหายนั้นชดใช้ค่าเสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นต่อไป"

มาตรา ๔๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๔/๑ ของหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไประหว่างถูกดำเนินคดี มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ"

มาตรา ๔๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๗๕ การกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหายังดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี

โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นก่อนว่าพฤติการณ์หรือเรื่องที่กล่าวหานั้นเข้าหลักเกณฑ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ซึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนี้สินไว้เพื่อ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นมาประกอบการพิจารณาด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเกินห้าปีแล้ว ห้ามมิให้มีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นตามวรรคหนึ่งอีก แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นร่ำรวยผิดปกติขึ้นไต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๖ การกล่าวหาตามมาตรา ๗๕ จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่เรื่องที่กล่าวหาเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗๕ หรือในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง ต่อไป”

มาตรา ๔๗ ให้ยกเลิกความใน (๒) และวรรคสามของมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา ประมุขศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ให้ประธานกรรมการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน”

“ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล โดยกรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๑/๑ ในกรณีที่มีคำสั่งของศาลอันเป็นที่สุดให้ยกคำร้องของอัยการสูงสุดหรือประธานกรรมการที่ยื่นตามมาตรา ๘๑ และถ้าผู้ถูกกล่าวหามิใช่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและได้ถูกลงโทษทางวินัยไปก่อนโดยอาศัยเหตุที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษและดำเนินการให้ผู้นั้นได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหานั้น ๆ ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวห้ามไม่ให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความใดขึ้นอ้างอันจะเป็นเหตุให้ไม่สามารถให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลดังกล่าวได้

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการให้ผู้ถูกล่าวหานั้นได้รับความเป็นธรรมตามสมควรตามที่มีกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นแล้วแต่กรณีและให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๔๙ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

หมวด ๘
“การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ”

มาตรา ๕๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖

(๒) ผู้พิพากษาและตุลาการ

(๓) พนักงานอัยการ

(๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของศาลและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(๗) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๙) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งร่วมกระทำความผิดกับบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘)

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งจะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปเกินห้าปีแล้ว ย่อมไม่เป็นการตัดอำนาจของ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นกระทำผิดขึ้นใต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๕๑ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว โดยไม่มีการถอนฟ้องหรือทิ้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังมิได้วินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดี”

มาตรา ๕๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหาและเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(๓) เรื่องที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม”

มาตรา ๕๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๗/๑ เรื่องที่กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเรื่องใดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นรับไว้พิจารณา ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.เห็นว่าเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกให้หน่วยงานนั้นโอนเรื่องและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้”

มาตรา ๕๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๙/๑ มาตรา ๘๙/๒ มาตรา ๘๙/๓ และมาตรา ๘๙/๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๙/๑ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาลเนื่องจากมีการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดี ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลควบคุม

ตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีความอาญาโดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ

กรณีพนักงานสอบสวนมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ทราบ กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนมาพิจารณาหรือไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้

มาตรา ๘๙/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแต่กรณี หรือส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

มาตรา ๘๙/๓ เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ให้ดำเนินการสอบสวนความผิดในเรื่องที่มีการกล่าวหาร้องเรียนต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้สั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งหรืออาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ได้ โดยถือว่าการดำเนินการของพนักงานสอบสวนไม่เสียไปและอาจถือเป็นสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

มาตรา ๘๙/๔ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการสอบสวนความผิดไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับสำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกกล่าวหาหรือการแต่งตั้งถอดถอนสำหรับผู้ถูกกล่าวหานั้น แล้วรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการและให้มีผลบังคับตามมาตรา ๙๒

เมื่อได้รับทราบรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับวินัย หรือการดำเนินการเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจดำเนินการตามมาตรา ๙๕ ก็ได้”

มาตรา ๕๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๖ ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษตามมาตรา ๘๙/๔ หรือมาตรา ๙๓ จะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหานั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว”

มาตรา ๕๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการทหาร ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้องคดีโดยถือเป็นอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยความพระธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้"

มาตรา ๕๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๘ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา ๕๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๘/๑ และมาตรา ๘๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๙๘/๑ กรณีที่มีการฟ้องผู้ถูกกล่าวหาเป็นคดีอาญาต่อศาลที่มีขอบเขตอำนาจในการพิจารณาคดี ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดียึดรายงานและสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นควร

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาไปโดยใช้ระบบไต่สวนทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๘/๒ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๓/๑ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม"

มาตรา ๕๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๓/๑ ของหมวด ๙ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๑๐๓/๑ บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย"

มาตรา ๖๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๙/๑ การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๑๐๓/๒ มาตรา ๑๐๓/๓ มาตรา ๑๐๓/๔ มาตรา ๑๐๓/๕ และมาตรา ๑๐๓/๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"หมวด ๙/๑
การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๑๐๓/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า คดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ หรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การร่ำรวยผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นอันเป็น

ประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้มีมาตรการในการคุ้มครองบุคคลดังกล่าว โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็นพยานที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ทั้งนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นด้วยว่าสมควรใช้มาตรการทั่วไปหรือมาตรการพิเศษตามกฎหมายดังกล่าวสำหรับบุคคลเหล่านั้นด้วย

ในกรณีเกิดความเสียหายแห่งชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานใน
คดีอาญาด้วย

มาตรา ๑๐๓/๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๔ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการหรือให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลของบุคคลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างยิ่ง และสมควรได้รับยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนโดยทั่วไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งให้แก่บุคคลนั้นเป็นกรณีพิเศษก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐๓/๕ ในกรณีบุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อบุคคลนั้นร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าหากยังคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไป อาจถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องจากการกล่าวหาหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่ามีพยานหลักฐานเบื้องต้นอันควรเชื่อได้ว่าน่าจะมีเหตุผลดังกล่าว ให้เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครองหรือมีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา ๑๐๓/๖ บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหารายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหารายอื่น หากได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๖๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๙/๒ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มาตรา ๑๐๓/๗ มาตรา ๑๐๓/๘ มาตรา ๑๐๓/๙ มาตรา ๑๐๓/๑๐ มาตรา ๑๐๓/๑๑ มาตรา ๑๐๒/๑๒ มาตรา ๑๐๓/๑๓ มาตรา ๑๐๓/๑๔ มาตรา ๑๐๓/๑๕ มาตรา ๑๐๓/๑๖

มาตรา ๑๐๓/๑๗ และมาตรา ๑๐๓/๑๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"หมวด ๙/๒
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

มาตรา ๑๐๓/๗ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกินหกคน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดย คณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้มีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตามวรรคหนึ่ง จะมีจำนวนเท่าใดในแต่ละจังหวัดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๓/๘ ผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(ก) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๒) มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) มีสัญชาติไทย

(๔) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(๕) รับหรือเคยรับราชการในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์หรือมีผลงานเป็นที่ยอมรับในลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือเป็นผู้ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองและปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีโดยองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพให้การรับรอง

(ข) ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมือง

(๒) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๓) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๔) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๕) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้ว่าคดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษหรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๘) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๐) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด

มาตรา ๑๐๓/๙ ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดต้องไม่มีลักษณะ ดังนี้

(๑) ไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

(๒) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๓) ไม่ประกอบอาชีพอิสระอื่นใด

(๔) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๕) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ผู้ได้รับแต่งตั้งจะปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) (๔) หรือ (๕) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๓) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้นั้นมิเคยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการและให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๑๐๓/๑๐ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐๓/๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๓/๘ หรือกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๓/๙

(๔) กระทำการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามที่คณะกรรมการป.ป.ช. กำหนด

(๕) กระทำการใดอันมีลักษณะเป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) ในกรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนเข้าชื่อร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้ใดกระทำการขาด

ความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง

(๗) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๘) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้ใดถูกกล่าวหาตาม (๖) หรือ (๗) หรือในกรณีที่มีเหตุอันควร คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้นั้นยุติการปฏิบัติหน้าที่ไว้ก่อนก็ได้

มาตรา ๑๐๓/๑๒ ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๓/๑๑ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งใหม่โดยเร็วและให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๐๓/๑๓ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด โดยการประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลใดทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) รับและกลั่นกรองเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจตามมาตรา
๒๕ (๑) (๒) และ (๓) ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดหรือเลขานุการซึ่งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการ

ทุจริตประจำจังหวัดมอบหมาย มีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๑๔ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๙

มาตรา ๑๐๓/๑๕ การสรรหาและการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๓/๑๖ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๑๗ ในการจัดตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดโดยจะจัดตั้งขึ้นในจังหวัดใดและมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่ใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๓/๑๘ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รับผิดชอบงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดหรืองานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย”

มาตรา ๖๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๔ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ และมีฐานะเป็นนิติบุคคล”

มาตรา ๖๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๒) และ (๑๓) ของมาตรา ๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๑๒) การกำหนดค่าเบี้ยประชุมของคณะอนุกรรมการและคณะบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.แต่งตั้ง

(๑๓) การวางระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาและการทำลายเอกสารและข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช.”

มาตรา ๖๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. และมีอำนาจกำหนดตำแหน่งและการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานป.ป.ช. โดยเทียบเคียงกับการกำหนดตำแหน่งตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จำแนกประเภทตำแหน่งเป็นตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรมและตำแหน่งทั่วไป โดยพิจารณาจากสาขาอาชีพ ความรู้ความเชี่ยวชาญ และอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเภทตำแหน่งนั้น

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล คำว่า "ก.พ." ให้หมายถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำว่า "ส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี" ให้หมายถึงสำนักงาน ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารงานบุคคลร่วมเป็นกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลก็ได้

ในการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ก็ได้ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลและคณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับ ก.พ. ด้วย

มาตรา ๑๑๐/๑ ในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้ดำรงตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรมนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ในระดับเนติบัณฑิตหรือเป็นผู้สำเร็จปริญญาทางกฎหมาย หรือเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการไต่สวนและวินิจฉัยคดีหรือการให้ความเห็นทางกฎหมายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

สำหรับตำแหน่งข้าราชการประเภททั่วไป ให้จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพและตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้โดยจะให้มีตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

ในส่วนของตำแหน่งทางบริหารนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"

มาตรา ๖๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑๑ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการกำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ให้กับข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ โดยให้มีการจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ตามพื้นความรู้ ประสบการณ์ ภาระหน้าที่ตามคุณภาพงานและการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยเทียบเคียงได้กับบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ของข้าราชการอื่นในกระบวนการยุติธรรม

บัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้และสามารถนำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้

การจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเท่านั้น”

มาตรา ๖๖ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๑๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๖๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒๓/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๖๘ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๖๙ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ออกตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะได้มีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๐ บรรดาการดำเนินการใด ๆ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะอนุกรรมการไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นอันใช้ได้

มาตรา ๗๑ บรรดาคดีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไปในคดีดังกล่าวให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๗๒ ในระหว่างที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมิได้มีการจัดทำบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้นำบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๓ บรรดาบทบัญญัติใดที่ได้บัญญัติไว้ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่เป็นเรื่องเดียวกัน หรือที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แทน

มาตรา ๗๔ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

.....

.....

ภาคผนวก 5

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..)

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๗) (๘) และ (๙) ของบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๘) สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ทบวง หรือ กระทรวงสำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการเหล่าทัพ หรือผู้บัญชาการทหารสูงสุดสำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระ ตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” และ“ผู้อำนวยการกอง”ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” และคำว่า “ผู้เสียหาย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

““ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้น หรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “พนักงานไต่สวน” ระหว่างบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่”และคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“พนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป.ป.ช. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๖ หรือเทียบเท่าขึ้นไป

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

มาตรา ๗ การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนห้าคนประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร และให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจำนวนเก้าคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอความพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ในกรณีที่ไม่มีกรรมการในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ถ้ากรรมการที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับคัดเลือกตาม (๑) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหาพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่ หากคณะกรรมการสรรหาไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภา และมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเอกฉันท์ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมไม่เป็นเอกฉันท์ให้เริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุให้ต้องดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีที่ไม่อาจสรรหาบุคคลตาม (๑) ได้ภายในเวลาที่กำหนดไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนสามคน และให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนสองคนเป็นกรรมการสรรหาเพื่อดำเนินการ ตาม (๑) แทน

มาตรา ๘ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์มีคุณสมบัติตามมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ โดยเคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชน หรือผู้ประกอบวิชาชีพที่มีองค์กรวิชาชีพตามกฎหมายมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบปี ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพนั้นให้การรับรองและเสนอชื่อเข้าสู่กระบวนการสรรหา

มาตรา ๙ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องมี คุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เคยเป็นรัฐมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยงานราชการที่มีอำนาจบริหารหรือเทียบเท่าอธิบดีหรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ หรือเคยเป็นทนายความที่ประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสามสิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ

มาตรา ๑๐ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการ ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง

(๓) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลปกครอง หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

(๖) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๗) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๘) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๙) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๑๐) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันได้รับการเสนอชื่อ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๑๒) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๑

(๑๕) เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งและยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติจนถึงวันได้รับการเสนอชื่อ

มาตรา ๑๑ ผู้ได้รับความเห็นชอบเป็นกรรมการต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความ

ยินยอมของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตน ได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๔) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบ แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบให้เป็นกรรมการ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้เริ่มดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่นอกสมัยประชุมของรัฐสภา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมของรัฐสภา”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อประธานวุฒิสภาเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๑๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง จะเปิดเผยได้แต่เฉพาะกรณีที่ต้องดำเนินการตามวรรคสาม หรือเพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรณีที่เจ้าของบัญชีนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ซึ่งในกรณีนี้ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประธานวุฒิสภาจะจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อมีกรณีการกล่าวหาตามมาตรา ๑๗ ว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรมจงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งได้

มติของวุฒิสภาให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความใน มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการผู้ใดร่ำรวยผิดปกติกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนและให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้วให้ส่งคำร้องดังกล่าว ไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้องกรรมการผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

ในกรณีที่กรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคสาม และมีกรรมการเหลืออยู่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ ทำหน้าที่เป็นกรรมการเป็นการชั่วคราวโดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าผู้นั้นกระทำความผิด

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาให้ยกคำร้อง ให้กรรมการที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์อื่นใดในระหว่างที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่นั้นเต็มจำนวน

การดำเนินคดีในชั้นศาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภาตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง

(๒) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ

(๓) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) และเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๔) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒)

หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือกระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

(๖) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๗) กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

(๑๐) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

(๑๑) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

(๑๓) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๔) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ

(๑๕) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๖) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดีตามที่เห็นสมควรต่อไป หรืออาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการต่อไปก็ได้

การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน ไต่สวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ การประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ไม่ว่าเป็นการลงมติในการวินิจฉัย หรือให้ความเห็นชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๕/๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแจ้งให้หน่วยงานใดดำเนินการจัดให้กรรมการหรืออนุกรรมการไต่สวนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลอื่นที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะเกี่ยวข้องในเรื่องที่กล่าวหา เพื่อประโยชน์ในการ ไต่สวนข้อเท็จจริงหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะอนุกรรมการไต่สวน

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กรรมการหรืออนุกรรมการไต่สวนจะขอเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานใดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ ภายใต้บังคับ ของกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานตาม (๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช.จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการแทนก็ได้

การดำเนินการของพนักงานไต่สวนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ หรือเลขาธิการมีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการนี้ประธานกรรมการ กรรมการ หรือเลขาธิการ จะมอบหมายให้ รองเลขาธิการหรือผู้ช่วยเลขาธิการดำเนินการแทนก็ได้ โดยสำหรับกรณีตามมาตรา ๒๘/๒ มาตรา ๓๗/๒ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๕/๑ ให้สามารถมอบหมายให้พนักงานไต่สวนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนลงนาม แทนด้วยก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือประธานกรรมการไม่สามารถปฏิบัติน้าที่ได้ ให้กรรมการที่เหลืออยู่เลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการแทน

ให้ผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการแทนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับประธานกรรมการ"

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๒๘/๑ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการต้องยื่นคำร้องต่อศาลหรือมีอำนาจฟ้องคดีเอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ แล้วแต่กรณี จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนซึ่งมีวุฒิการศึกษาทางกฎหมายในระดับเนติบัณฑิตดำเนินการดังกล่าวในศาลแทนในฐานะผู้รับมอบอำนาจหรือในฐานะทนายความก็ได้

ให้พนักงานไต่สวนซึ่งได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการในฐานะทนายความตามวรรคหนึ่งมีอำนาจดำเนินการในศาลได้เช่นเดียวกับทนายความ"

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) ให้ประธานกรรมการ กรรมการ เป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามกฎหมาย

(๒) ให้อนุกรรมการ พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานหรือการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการและพนักงานไต่สวน เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนด้วย แต่อำนาจในการจับและคุมขังบุคคล ให้แจ้งเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ"

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่ง หรือวันที่พ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย"

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย"

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมิได้เปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอให้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวแทนการยื่นใหม่ก็ได้แต่ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งจะกำหนดให้นำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยก็ได้

ความในวรรคสามให้ใช้บังคับกับกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว และต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินสำหรับตำแหน่งอื่นซึ่งได้รับแต่งตั้งดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามมาตรา ๓๓ แล้ว ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งประธานกรรมการมอบหมาย ลงลายมือชื่อหรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บัญชีและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการเปิดเผยบัญชีดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการป.ป.ช. กำหนด

ให้ประธานคณะกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗/๑ และมาตรา ๓๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๗/๑ รายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ให้รายงานว่ามีความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือไม่ แต่ในกรณีที่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือเป็นกรณีที่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง จะแสดงรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗/๒ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน หรือการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หากมีพฤติการณ์ปรากฏหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยไม่ชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน

ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สิน หรือปรากฏพฤติการณ์ว่ามีการถือครองทรัพย์สินแทน อันมีลักษณะเป็นการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้นได้ เพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ยื่นบัญชีที่มีพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ต่อเมื่อมีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว

ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือสถาบันการเงินและผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมทางการเงิน

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ด้วย

ให้นำความในมาตรา ๗๘ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ (๑) (๒) และ (๓) และมาตรา ๒๕/๑ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินด้วย”

มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๗๘ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๙ ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยอนุโลม

(๒) ในกรณีที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) ให้การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลา

ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยจะกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นระยะหรือให้มีการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ยื่นไว้เดิมด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

มาตรา ๔๑ บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยว่ามีการกระทำดังกล่าว และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าวรวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการกระทำความผิด ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๔๒ ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๗/๒ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๙ หรือกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นการกระทำผิดมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๖๖

(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๕

(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘

(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามาตรา ๘๔”

มาตรา ๒๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๔๔/๑ ก่อนดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องกล่าวหานั้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปก็ได้ ในการนี้ เลขาธิการอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้ ทั้งนี้ตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยให้ถือว่าเลขาธิการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เลขาธิการมอบหมายเป็นพนักงานหรือฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา"

มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔๕ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

คณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องประกอบด้วยประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการตามที่คณะกรรมการป.ป.ช. กำหนด โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และอนุกรรมกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อไต่สวนกรณีตามมาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๖ ประธานอนุกรรมการต้องเป็นกรรมการ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะ ระดับของตำแหน่ง และการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร"

มาตรา ๓๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๔๕/๑ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการ ไต่สวนข้อเท็จจริงรวบรวมพยานหลักฐาน และสรุปสำนวนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้พนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งมีอำนาจตามมาตรา ๑๕ (๑) (๒) และ (๓)"

มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาในฐานะอื่น ที่มิใช่ฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนมาก่อน"

มาตรา ๓๓ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๓) ข้อกล่าวหาสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาที่ได้จากการไต่สวนข้อเท็จจริง"

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหามีมูลหรือไม่ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหานั้นเป็นอันตกไป

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าตรวจดูเหตุผลที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด"

มาตรา ๓๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๘ เมื่อปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง วุฒิสภามีอำนาจดำเนินการถอดถอนผู้นั้น ออกจากตำแหน่งได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้

(๑) นายกรัฐมนตรี
(๒) รัฐมนตรี
(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(๔) สมาชิกวุฒิสภา
(๕) ประธานศาลฎีกา
(๖) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
(๗) ประธานศาลปกครองสูงสุด
(๘) อัยการสูงสุด
(๙) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
(๑๐) กรรมการการเลือกตั้ง
(๑๑) ผู้ตรวจการแผ่นดิน
(๑๒) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
(๑๓) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
(๑๔) รองประธานศาลฎีกา
(๑๕) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
(๑๖) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร
(๑๗) รองอัยการสูงสุด
(๑๘) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงหรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับอื่นที่เทียบเท่า"

มาตรา ๓๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๕๘/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้รับรายงานจากผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น หรือผู้บริหารระดับสูง อันเนื่องมาจากกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งกระทำการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงนั้นมีมูล ให้รายงานไปยังประธานวุฒิสภาเพื่อให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวโดยเร็วและให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๓๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่งได้”

มาตรา ๓๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ กรณีประชาชนร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่ง ต้องมีผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคนเพื่อดำเนินการจัดทำคำร้องและรับรองลายมือชื่อของประชาชนที่เข้าชื่อจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน”

มาตรา ๓๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๓ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ในกรณีที่เห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบโดยเร็วเพื่อดำเนินการให้ถูกต้อง โดยผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จและส่งให้ประธานวุฒิสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานวุฒิสภา

ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอที่ได้แก้ไขตามวรรคหนึ่ง ให้ตรวจสอบคำร้องขอดังกล่าวให้เสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอนั้นว่าได้แก้ไขครบถ้วนถูกต้องแล้วหรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าผู้ร้องและผู้ริเริ่มได้แก้ไขถูกต้องหรือครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว แต่หากเห็นว่าคำร้องขอนั้นมิได้แก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องขอคืนให้แก่ผู้ถูกร้องขอหรือผู้ริเริ่ม แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิที่ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มจะยื่นคำร้องขอในประเด็นดังกล่าวเข้ามาใหม่"

มาตรา ๔๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากว่าข้อกล่าวหาที่มาจากการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติขอถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งมีมูล และได้รายงานไปยังประธานวุฒิสภาตามมาตรา ๕๖ (๑) แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณามีมติโดยเร็ว"

มาตรา ๔๑ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"หมวด ๖
การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ"

มาตรา ๔๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย"

มาตรา ๔๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา ว่ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้รับเรื่องกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามิได้

กรณีตามวรรคสี่ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง และหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๗๓/๑ กรณีที่มีการฟ้องคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหากกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นการละเมิดนั้นด้วยก็ได้

สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสียหายนั้นชดใช้ค่าเสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นต่อไป”

มาตรา ๔๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๔/๑ ของหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดี มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ”

มาตรา ๔๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๕ การกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหายังดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปีโดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นก่อนว่าพฤติการณ์หรือเรื่องที่กล่าวหานั้น เข้าหลักเกณฑ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ซึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นมาประกอบการพิจารณาด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเกินห้าปีแล้ว ห้ามมิให้มีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นตามวรรคหนึ่งอีก แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นร่ำรวยผิดปกติขึ้นไต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๖ การกล่าวหาตามมาตรา ๗๕ จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่เรื่องที่กล่าวหาเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗๕ หรือในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป"

มาตรา ๔๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล โดยกรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา ๔๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

"มาตรา ๘๑/๑ ในกรณีที่มีคำสั่งของศาลอันเป็นที่สุดให้ยกคำร้องของอัยการสูงสุดหรือประธานกรรมการที่ยื่นตามมาตรา ๘๑ และถ้าผู้ถูกกล่าวหามิใช่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและได้ถูกลงโทษทางวินัยไปก่อน โดยอาศัยเหตุที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษและดำเนินการให้ผู้นั้นได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหานั้นๆในกรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ในการดำเนินการดังกล่าวห้ามไม่ให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความใดขึ้นอ้างอันจะเป็นเหตุให้ไม่สามารถ ให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลดังกล่าวได้

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหานั้นได้รับความเป็นธรรมตามสมควรตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น แล้วแต่กรณี และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"

มาตรา ๔๙ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นของหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"หมวด ๘
การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ"
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๘๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิด

ต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖

(๒) ผู้พิพากษาและตุลาการ

(๓) พนักงานอัยการ

(๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของศาลและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(๗) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๙) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งร่วมกระทำความผิดกับบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘)

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งจะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปเกินห้าปีแล้ว ย่อมไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นกระทำผิดขึ้นไต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วแต่กรณี”

มาตรา ๕๑ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว โดยไม่มีการถอนฟ้องหรือทิ้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังมิได้วินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดี”

มาตรา ๕๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหาและเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(๓) เรื่องที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.เห็นว่าการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม”

มาตรา ๕๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๗/๑ เรื่องที่กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเรื่องใดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นรับไว้พิจารณา ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกให้หน่วยงานนั้นโอนเรื่องและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้”

มาตรา ๕๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๙/๑ มาตรา ๘๙/๒ มาตรา ๘๙/๓ และมาตรา ๘๙/๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๙/๑ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาลเนื่องจากมีการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดี ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเพื่อดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ

กรณีที่พนักงานสอบสวนมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนมาพิจารณาหรือไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้

มาตรา ๘๙/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแต่กรณี หรือส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

มาตรา ๘๙/๓ เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ให้ดำเนินการสอบสวนความผิดในเรื่องที่มีการกล่าวหาร้องเรียนต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้สั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งหรืออาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง

ใหม่ได้ โดยถือว่าการดำเนินการของพนักงานสอบสวนไม่เสียไปและอาจถือเป็นสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้

มาตรา ๘๙/๔ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการสอบสวนความผิดไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับสำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกกล่าวหาหรือการแต่งตั้งถอดถอนสำหรับผู้ถูกกล่าวหานั้น แล้วรายงานผลดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการและให้มีผลบังคับตามมาตรา ๙๒

เมื่อได้รับทราบรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับวินัย หรือการดำเนินการเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจดำเนินการตามมาตรา ๙๕ ก็ได้”

มาตรา ๕๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๖ ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษตามมาตรา ๘๙/๔ หรือมาตรา ๙๓ จะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วย การบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหานั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว”

มาตรา ๕๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการทหาร ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้องคดีโดยถือเป็นอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้”

มาตรา ๕๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๘ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๘/๑ และ มาตรา ๙๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๙๘/๑ กรณีที่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหาเป็นคดีอาญาต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดี ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดียึดรายงานและสำนวนคดีของคณะกรรมการป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาไปโดยใช้ระบบไต่สวน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๘/๒ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๓/๑ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๓/๑ ของหมวด ๙ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๐๓/๑ บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้ถือเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย”

มาตรา ๖๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๙/๑ การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๑๐๓/๒ มาตรา ๑๐๓/๓ มาตรา ๑๐๓/๔ มาตรา ๑๐๓/๕ และมาตรา ๑๐๓/๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๙/๑
การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๑๐๓/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าคดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ หรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การร่ำรวยผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้มีมาตรการในการคุ้มครองบุคคลดังกล่าว โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็นพยานที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นด้วยว่าสมควรใช้มาตรการทั่วไปหรือมาตรการพิเศษ ตามกฎหมายดังกล่าวสำหรับบุคคลเหล่านั้นด้วย

ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่ รับผิดชอบเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วย

มาตรา ๑๐๓/๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๔ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการหรือให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลของบุคคลดังกล่าว

เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างยิ่ง และสมควรได้รับยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนโดยทั่วไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งให้แก่บุคคลนั้นเป็นกรณีพิเศษก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐๓/๕ ในกรณีบุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อบุคคลนั้นร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าหากยังคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไป อาจถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องจากการกล่าวหาหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่ามีพยานหลักฐานเบื้องต้นอันควรเชื่อได้ว่าน่าจะมีเหตุดังกล่าว ให้เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครองหรือมีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา ๑๐๓/๖ บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหารายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหารายอื่น หากได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๖๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๔ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ และมีฐานะเป็นนิติบุคคล”

มาตรา ๖๒ เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๒)และ (๑๓) ของมาตรา๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๑๒) การกำหนดค่าเบี้ยประชุมของคณะอนุกรรมการและคณะบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.แต่งตั้ง

(๑๓) การวางระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาและการทำลายเอกสารและข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช.”

มาตรา ๖๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. และมีอำนาจกำหนดตำแหน่งและการให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. โดยเทียบเคียงกับการกำหนดตำแหน่งตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จำแนกประเภทตำแหน่งเป็นตำแหน่งทั่วไปและตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรม โดยพิจารณาจากสาขาอาชีพ ความรู้ความเชี่ยวชาญ และอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเภทตำแหน่งนั้น

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล คำว่า “ก.พ.” ให้หมายถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำว่า “ส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี” ให้หมายถึงสำนักงาน ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารงานบุคคลร่วมเป็นกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลก็ได้

ในการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ก็ได้ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลและคณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับ ก.พ. ด้วย

มาตรา ๖๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๑ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.มีอำนาจในการกำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ให้กับข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ โดยให้มีการจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ตามพื้นความรู้ ประสบการณ์ ภาวะหน้าที่ตามคุณภาพงานและการ ดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยเทียบเคียงได้กับบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับ กฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการอื่นในกระบวนการยุติธรรม

บัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้และสามารถนำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้

การจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๖๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๑๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๖๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา๑๒๓/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๖๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๖๘ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ออกตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะได้มีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๙ บรรดาการดำเนินการใด ๆ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะอนุกรรมการไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้เป็นอันใช้ได้

มาตรา ๗๐ บรรดาคดีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไปในคดีดังกล่าวให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๗๑ ในระหว่างที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมิได้มีการจัดทำบัญชีเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้นำบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๒ บรรดาบทบัญญัติใดที่ได้บัญญัติไว้ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่เป็นเรื่องเดียวกัน หรือที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้แทน

มาตรา ๗๓ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

.....

.....

ภาคผนวก 6

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ....

(คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

"ประธานกรรมการ" หมายความว่า ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

"ผู้ว่าการ" หมายความว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

"คณะกรรมการวินัย" หมายความว่า คณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง

"ประธานกรรมการวินัย" หมายความว่า ประธานกรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง

"กรรมการวินัย" หมายความว่า กรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง

"คณะกรรมการวินัยภูมิภาค" หมายความว่า คณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังภูมิภาค

"หน่วยรับตรวจ" หมายความว่า

(๑) กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็น กระทรวง ทบวง หรือกรม

(๒) หน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาค

(๓) หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น

(๔) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือตามกฎหมายอื่น

(๕) หน่วยงานอื่นของรัฐ

"หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

"ผู้รับตรวจ" หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการหรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ

"เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ"หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นของหน่วยรับตรวจ และให้หมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารการเงินและการคลังของหน่วยรับตรวจ หรือใช้อำนาจหน้าที่สั่งการให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจดำเนินการใดๆ

"การตรวจเงินแผ่นดิน" หมายความว่า บรรดากระบวนการตรวจสอบทั้งหลายที่ได้กระทำตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

"ตรวจสอบ" หมายความว่า การตรวจบัญชี การตรวจการเงิน การตรวจการจัดเก็บรายได้ การตรวจการบริหารพัสดุและจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจการดำเนินงาน การตรวจสอบสืบสวนซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หรือผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจที่ได้มาจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินกู้ เงินอุดหนุน เงินบริจาค หรือเงินช่วยเหลือจากแหล่งในประเทศหรือต่างประเทศอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ ทั้งนี้ ไม่ว่าเงิน ทรัพย์สิน สิทธิหรือผลประโยชน์ดังกล่าวจะเป็นของหน่วยรับตรวจ หรือหน่วยรับตรวจมีอำนาจหรือสิทธิในการใช้จ่ายหรือใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ เพื่อให้การดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการอันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารการเงินและการคลังและเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และให้หมายความรวมถึงการตรวจสอบอื่นอันจำเป็นแก่การตรวจสอบดังกล่าวด้วย

"การบริหารการเงินและการคลัง" หมายความว่า การรับ การเบิก การจ่าย การใช้จ่ายการใช้ประโยชน์ การจัดเก็บ การเก็บรักษา การนำส่ง และการบริหารจัดการซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิและผลประโยชน์ใดๆ ของหน่วยรับตรวจที่ได้มาจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินกู้ เงินอุดหนุน เงินบริจาค และเงินช่วยเหลือจากแหล่งในประเทศ หรือต่างประเทศอันเนื่องมาจาก

การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หรือตามวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน สิทธิและผลประโยชน์ดังกล่าวที่หน่วยรับตรวจมีอำนาจหรือสิทธิในการใช้จ่าย หรือใช้ประโยชน์ด้วย

"วินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ" หมายความว่า มาตรการในการควบคุมการเงินของรัฐซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการคลังที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจกระทำผิดจะต้องรับโทษปรับทางปกครอง

"โทษปรับทางปกครอง" หมายความว่า โทษปรับโดยการหักเงินเดือน หรือการชำระเงิน

ตามอัตราที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

"ตรวจสอบสืบสวน" หมายความว่า การตรวจสอบเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวม พยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

"ผู้ถูกกล่าวหา" หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์หรือได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่การดำเนินคดีอาญา หรือการดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำดังกล่าวด้วย

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๖๔ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

"พนักงานคดีวินัย" หมายความว่า ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ประธานกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยกรรมการวินัย เจ้าของสำนวน

"คู่กรณี" หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

"ผู้ตรวจสอบภายใน" หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยรับตรวจ หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายใน

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประกาศและระเบียบตามวรรคหนึ่งที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๖ การตรวจเงินแผ่นดินให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรียกโดยย่อว่า "คตง." ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมในการปฏิบัติงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีคุณสมบัติในแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ หรือเทียบเท่า ซึ่งมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวนสองคน

(๒) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการบัญชี การตรวจสอบภายในการเงินการคลัง เศรษฐศาสตร์ หรือการบริหารธุรกิจ จำนวนสองคน

(๓) เป็นผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านนิติศาสตร์ จำนวนสองคน

(๔) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านวิศวกรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ หรือศาสตร์สาขาอื่นที่เป็นประโยชน์แก่งานการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวนหนึ่งคน

สำหรับบุคคลตาม (๒) ถึง (๔) ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ หรือเทียบเท่า

(ข) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาและดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(ค) เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชีหรือวิชาชีพบัญชี และดำรงตำแหน่งผู้บริหารในหน่วยงานของรัฐ

(ง) เคยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ กรรมการผู้จัดการ ในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๗ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น

(๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งของพรรคการเมืองในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง

(๓) เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๖) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๗) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

(๘) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๙) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๑๐) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๑) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๓) เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

(๑๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในระยะสองปีก่อนดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๘ การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน ทำหน้าที่สรรหาและคัดเลือกผู้สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว แล้วให้เสนอรายชื่อผู้ได้รับเลือกพร้อมความยินยอมของผู้นั้นต่อประธานวุฒิสภา มติในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ในกรณีที่ไม่มีกรรมการการสรรหาในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการสรรหาที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหากรรมการประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่

บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเลือกตามวรรคหนึ่ง ต้องมิใช่ผู้พิพากษาหรือตุลาการ และต้องไม่เป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่นในขณะเดียวกัน

ในกรณีที่ไม่อาจสรรหากรรมการตาม (๑) ได้ภายในเวลาที่กำหนดไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนสามคน และให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนสองคน เป็นกรรมการสรรหาเพื่อดำเนินการตาม (๑) แทน

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกตาม (๑) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหากรรมการพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่ หากคณะกรรมการสรรหากรรมการไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภาและมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเอกฉันท์ ให้ส่งรายชื่อนั้นไปให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมไม่เป็นเอกฉันท์ ให้เริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุให้ต้องดำเนินการดังกล่าว

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตาม (๒) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

มาตรา ๙ ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคลตามมาตรา ๘ (๒) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนั้นผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อตนได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๔) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบ แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ และให้ดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการหรือกรรมการใหม่แทน

มาตรา ๑๐ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการชุดใหม่เป็นการล่วงหน้าตามสมควร

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

(๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙

(๖) วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๒

(๗) วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน

มาตรา ๑๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่มีสิทธิร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่กรรมการนั้นมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือบกพร่องต่อหน้าที่อย่างร้ายแรง

มติของวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง ต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๑๓ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่องค์ประชุมในการพิจารณาและวินิจฉัย หรือให้ความเห็นชอบต้องประกอบด้วยกรรมการไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมและออกเสียงลงมติในเรื่องนั้น

การประชุมคณะกรรมการนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน แต่งตั้งคณะกรรมการวินัยที่เป็นอิสระ และการดำเนินการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) ให้คำปรึกษาแก่ประธานรัฐสภาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) ให้คำแนะนำแก่ฝ่ายบริหารในการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐ เมื่อได้รับคำร้องขอจากคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หรือเมื่อคณะกรรมการเห็นสมควร

(๔) ออกระเบียบหรือประกาศกำหนดมาตรฐานหรือมาตรการเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในเพื่อให้หน่วยงานรับตรวจนำไปใช้สำหรับการจัดวางระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(ข) มาตรการป้องกันหรือควบคุมความเสียหายให้หน่วยรับตรวจหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยปฏิบัติ ในกรณีที่เห็นว่าอาจเกิดความเสียหายเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินโดยหน่วยรับตรวจ

(ค) มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดทำและแบบการรายงานที่จำเป็นสำหรับการตรวจเงินแผ่นดินที่หน่วยรับตรวจต้องจัดส่งให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำ

(ง) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(๕) ออกระเบียบกำหนดมาตรฐานหรือมาตรการเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินในเรื่องภาระหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่มีหน้าที่ในการบริหารการเงินและการคลัง

(๖) พิจารณาวินิจฉัยผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และพิจารณาข้อโต้แย้งเรื่องตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง

(๗) เสนอแนะให้หน่วยรับตรวจแก้ไขข้อบกพร่องหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี และเสนอแนะในประการอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ตลอดจนติดตามการดำเนินการแก้ไขและการปฏิบัติตามคำแนะนำ

(๘) ให้คำแนะนำแก่ผู้ว่าการในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อันได้แก่

(ก) การจัดทำงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(ข) การทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๒

(๙) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดจ้างและการกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๑๐) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดจ้างและการกำหนดค่าจ้างสำนักงานเอกชนในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๖๖ สำหรับหน่วยรับตรวจตามมาตรา ๔ (๓) (๔) หรือ (๕)

(๑๑) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดค่าตรวจสอบบัญชีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๑๒) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจสอบสืบสวน

(๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการวินัยที่เป็นอิสระตามมาตรา ๑๘

(๑๔) ออกระเบียบว่าด้วยวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

(๑๕) พิจารณาคำร้องของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรี ที่ขอให้ตรวจสอบหน่วยรับตรวจเป็นกรณีเฉพาะราย

(๑๖) มีมติเห็นชอบให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบสืบสวน

(๑๗) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๘) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยรับตรวจมีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยไม่ปฏิบัติการตามมาตรฐานหรือมาตรการเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๑๔ (๔) และ (๕) หรือไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการโดยไม่มีเหตุอันสมควร คณะกรรมการมีอำนาจเสนอข้อสังเกตและความเห็นพร้อมทั้งพฤติการณ์ของหน่วยรับตรวจนั้นต่อประธานรัฐสภา เพื่อแจ้งไปยังคณะกรรมาธิการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และคณะกรรมาธิการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ รวมทั้งแจ้งไปยังคณะกรรมาธิการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาและการติดตามผลการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจ

(๑) เรียกผู้รับตรวจมาชี้แจงเพื่อติดตามผลการดำเนินการของหน่วยรับตรวจตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ได้ให้ไว้

(๒) เรียกหรือติดต่อประสานงานกับหัวหน้าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนภาคเอกชน เพื่อขอคำชี้แจง รายงาน และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการและกรรมการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๒
วินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการวินัย ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย ดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ และกำหนดโทษปรับทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่กระทำความผิดทางวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณที่คณะกรรมการกำหนด

วินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำอย่างใดอันเป็นความผิดและต้องรับโทษปรับทางปกครองจะต้องระบุไว้โดยชัดแจ้ง

(๒) เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้องในการบริหารการเงินและการคลัง ตำแหน่งใดหรือมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องใดๆ ซึ่งจะต้องรับผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณจะต้องระบุไว้โดยชัดแจ้ง

(๓) อัตราโทษปรับทางปกครอง

ในการกำหนดโทษปรับทางปกครองนั้น ให้คณะกรรมการวินัยคำนึงถึงระดับความรับผิดชอบของตำแหน่งของผู้กระทำผิดวินัย ระดับความสำคัญของการบริหารการเงินและการคลังในแต่ละเรื่อง ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับราชการ เจตนาของผู้กระทำผิดวินัย และหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการวินัยประกอบด้วยประธานกรรมการวินัยคนหนึ่งและกรรมการวินัยอีกแปดคน มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งมีคุณสมบัติในแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวนสองคน

(๒) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านนิติศาสตร์ จำนวนสี่คน

(๓) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการบัญชี การตรวจสอบภายในการเงินการคลัง เศรษฐศาสตร์ หรือการบริหารธุรกิจ จำนวนสามคน

บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ หรือเทียบเท่า หรือเป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๙ หรือเทียบเท่า มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(ข) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์สอนวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง หรือกฎหมายการคลัง ในสถาบันอุดมศึกษา มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(ค) เป็นหรือเคยเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีคุณสมบัติเหมาะสมแก่งานในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๐ ประธานกรรมการวินัยและกรรมการวินัยได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการวินัยต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

มาตรา ๒๒ การสรรหาและการเลือกกรรมการวินัยให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการวินัยจำนวนสองเท่าของจำนวนกรรมการวินัยแต่ละประเภท แล้วให้เสนอรายชื่อผู้ได้รับเลือกพร้อมความยินยอมของผู้นั้นต่อประธานกรรมการ

(๒) ให้ประธานกรรมการเรียกประชุมคณะกรรมการเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบผู้ที่สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการวินัยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อตาม (๑) มติ

ในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสาม ของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๓) ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการวินัยตาม (๒) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการวินัย แล้วแจ้งผลให้ประธานกรรมการเพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งต่อไป

ในการสรรหากรรมการวินัยตาม (๒) หากคณะกรรมการไม่ให้ความเห็นชอบ ให้คณะกรรมการสรรหาคัดเลือกบุคคลซึ่งสมควรแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการวินัยใหม่ แล้วเสนอต่อประธานกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไปจนกว่าคณะกรรมการจะให้ความเห็นชอบ

ให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับบุคคลซึ่งได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการวินัยและกรรมการวินัยโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการวินัยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ กรรมการวินัยต้องทำงานเต็มเวลา โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการวินัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการวินัยซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการวินัยชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการวินัยชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการวินัยชุดใหม่เป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๒๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๓ กรรมการวินัยพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา๗ หรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙

(๕) คณะกรรมการมีมติสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง หรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติน้าที่อย่างชัดเจน

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการวินัยเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการวินัยประกอบด้วยกรรมการวินัยเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการวินัยเหลืออยู่ไม่ถึงหกคน

มาตรา ๒๕ ให้มีการประชุมใหญ่คณะกรรมการวินัย เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๖ วรรคหก หรือเรื่องอื่น ๆ อันสมควรได้รับความเห็นหรือคำวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ตามที่ประธานกรรมการวินัยเห็นสมควร

ที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการวินัย ต้องมีกรรมการวินัยมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการวินัยทั้งหมด

การลงมติให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการวินัยคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ทั้งนี้การประชุมใหญ่คณะกรรมการวินัยนอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒
วิธีพิจารณาของคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง

มาตรา ๒๖ ผู้มีสิทธิเสนอเรื่องให้คณะกรรมการวินัยพิจารณาวินิจฉัย ได้แก่

(๑) ประธานกรรมการ

(๒) พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติผู้ว่าการ เฉพาะเรื่องที่ผู้นั้นได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบแล้วปรากฏความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

(๓) เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะเรื่องที่ผู้นั้นได้ดำเนินการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่เสร็จสิ้นแล้ว และปรากฏความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ โดยต้องเสนอสำนวนหรือรายงานพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบผ่านหน่วยงานต้นสังกัด

มาตรา ๒๗ เรื่องที่คณะกรรมการวินัยจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ระบุชื่อ ตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัดของคู่กรณีในขณะกระทำความผิด

(๒) ระบุข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เป็นการกระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณพร้อมพยานหลักฐานอ้างอิง

(๓) คู่กรณียังมีชีวิตอยู่

(๔) คู่กรณีไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) ต้องไม่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการวินัยได้เคยมีคำวินิจฉัยในเรื่องนั้นมาแล้ว โดยอาศัยข้อเท็จจริงอย่างเดียวกัน เว้นแต่คู่กรณีไม่ใช่คู่กรณีในสำนวนเรื่องเดิม

(๖) ต้องไม่เป็นเรื่องที่ผู้มีสิทธิเสนอเรื่องตามมาตรา ๒๖ เสนอเรื่องแก่คณะกรรมการวินัยเมื่อพ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่คู่กรณีกระทำความผิด

มาตรา ๒๘ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวินัย การจัดองค์คณะ การเสนอเรื่องและรับเรื่อง วิธีพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ การเข้าฟังการพิจารณา การกำหนดโทษปรับทางปกครอง และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องนอกจากที่บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

ระเบียบตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๙ การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว แต่ทั้งนี้ต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีมีสิทธิชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบการชี้แจงของตนได้ตามควรแก่กรณี แต่การชี้แจงต้องทำเป็นหนังสือ
เว้นแต่เป็นกรณีการชี้แจงแถลงด้วยวาจาต่อหน้ากรรมการวินัย

ในการพิจารณาวินิจฉัย คณะกรรมการวินัยอาจไต่สวนรวบรวมข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม ในการนี้คณะกรรมการวินัยจะรับฟังพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานผู้เชี่ยวชาญ หรือพยานหลักฐานอื่นนอกเหนือจากพยานหลักฐานของคู่กรณีได้ตามที่เห็นสมควร

พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คณะกรรมการวินัยเรียกมาให้ถ้อยคำหรือทำความเห็นต่อคณะกรรมการวินัยมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐ เมื่อคณะกรรมการวินัยสั่งรับเรื่องใดแล้ว ให้ประธานกรรมการวินัยจ่ายสำนวนเรื่องนั้นให้องค์คณะพิจารณาวินิจฉัยร่วมกันในนามคณะกรรมการวินัย โดยองค์คณะหนึ่งต้องมีกรรมการวินัยเป็นหัวหน้าองค์คณะคนหนึ่ง และกรรมการวินัยอีกสองคนร่วมเป็นองค์คณะพิจารณาวินิจฉัย

ให้ประธานกรรมการวินัยเป็นหัวหน้าคณะ และแต่งตั้งกรรมการวินัยเป็นหัวหน้าคณะอื่นโดยการจัดองค์คณะให้คำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของกรรมการวินัยแต่ละคนที่ประกอบกัน
เข้าเป็นองค์คณะ

เมื่อองค์คณะในคณะกรรมการวินัยใดได้รับสำนวนแล้ว ให้กรรมการวินัยหัวหน้าคณะแต่งตั้งกรรมการวินัยในองค์คณะของตนคนหนึ่งเป็นกรรมการวินัยเป็นเจ้าของสำนวน เพื่อเป็นผู้ทำสำนวนรวบรวมข้อเท็จจริง คำชี้แจงของคู่กรณีและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้โดยมีพนักงานคดีวินัยเป็นผู้ช่วยดำเนินการตามที่กรรมการวินัยเจ้าของสำนวนมอบหมาย

มาตรา ๓๑ ให้กรรมการวินัยเจ้าของสำนวนทำหน้าที่ไต่สวนรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายและเสนอความเห็นโดยอิสระต่อองค์คณะ ตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนวน

ในระหว่างการดำเนินการของกรรมการวินัยเจ้าของสำนวนตามวรรคหนึ่ง ให้เปิดโอกาสให้คู่กรณีได้ทราบถึงข้ออ้างหรือข้อโต้แย้ง และให้คู่กรณีแสดงพยานหลักฐานของฝ่ายตนเพื่อยืนยัน หรือหักล้างข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายได้ เมื่อกรรมการวินัยเจ้าของสำนวนเห็นว่าได้รวบรวมข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเพียงพอแล้ว ให้กรรมการวินัยเจ้าของสำนวนทำความเห็นเสนอให้องค์คณะเพื่อพิจารณาต่อไป

ในการให้โอกาสคู่กรณีตามวรรคสอง ให้กรรมการวินัยเจ้าของสำนวนกำหนดให้คู่กรณีแสดงพยานหลักฐานของฝ่ายตนภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าคู่กรณีมิได้ปฏิบัติภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าคู่กรณีที่ไม่ได้แสดงพยานหลักฐานนั้น ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน หรือ

ยอมรับข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานในสำนวนแล้วแต่กรณี และให้องค์คณะพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามที่เห็นเป็นการยุติธรรม

การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการวินัยเจ้าของสำนวนและพนักงานคดีวินัยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

มาตรา ๓๒ ก่อนวันนั่งพิจารณา ให้กรรมการวินัยเจ้าของสำนวนส่งมอบสำนวนให้กรรมการวินัยผู้แถลงพิจารณา และให้กรรมการวินัยผู้แถลงจัดทำสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็นของตนในการวินิจฉัยนั้นเสนอต่อองค์คณะ และให้มาชี้แจงด้วยวาจาต่อองค์คณะในวันนั่งพิจารณาเรื่องนั้น และให้มีสิทธิอยู่ร่วมในการพิจารณาและในการประชุมปรึกษาเพื่อวินิจฉัยเรื่องนั้นได้ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงในการวินิจฉัยเรื่องนั้น

ในการนั่งพิจารณาวินิจฉัยเรื่องใด ถ้ากรรมการวินัยผู้แถลงเห็นว่าข้อเท็จจริงในการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป ให้กรรมการวินัยผู้แถลงจัดทำสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็นของตนขึ้นใหม่เสนอต่อองค์คณะเพื่อพิจารณาต่อไป

ให้ประธานกรรมการวินัยแต่งตั้งกรรมการวินัยผู้แถลงจากกรรมการวินัยคนหนึ่งที่มิใช่กรรมการวินัยในองค์คณะพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้น

การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการวินัยผู้แถลงให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

มาตรา ๓๓ ในการพิจารณาสำนวนเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ ให้องค์คณะจัดให้มีการนั่งพิจารณาอย่างน้อยหนึ่งครั้งเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสมาชี้แจงแถลงด้วยวาจาต่อหน้าองค์คณะ

ก่อนการนั่งพิจารณาครั้งแรกให้ส่งสรุปข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายของกรรมการวินัยเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ในการนี้ให้คู่กรณีมีสิทธิยื่นคำชี้แจง รวมทั้งนำเอกสารหลักฐานมาประกอบคำชี้แจงดังกล่าวเพื่อยืนยันหรือหักล้างข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายเพิ่มเติมต่อองค์คณะในวันนั่งพิจารณา แต่จะไม่มาชี้แจงแถลงด้วยวาจาด้วยก็ได้

ในการชี้แจงแถลงด้วยวาจา คู่กรณีสามารถนำทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าฟังการชี้แจงแถลงด้วยวาจาของตนได้ตามจำนวนที่องค์คณะเห็นสมควร แต่ทนายความหรือบุคคลที่คู่กรณีไว้วางใจดังกล่าวต้องมิใช่พยานในเรื่องที่กล่าวหานั้น

มาตรา ๓๔ ให้กรรมการวินัยและพนักงานคดีวินัยมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกให้หน่วยรับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเป็นหนังสือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้อง

(๒) มีหนังสือเรียกให้หน่วยรับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้องส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือส่งผู้แทนหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจนั้นมาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณา

(๓) มีหนังสือเรียกให้ผู้เสนอเรื่องหรือคู่กรณีมาให้ถ้อยคำ ชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้นำพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

(๔) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๕ กรรมการวินัยซึ่งเป็นองค์คณะอาจถูกคัดค้านในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณได้เพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย

(๒) รู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับคู่กรณี

(๔) เป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกับคู่กรณี

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับคู่กรณี

การขอถอนตัวจากการพิจารณาวินิจฉัย การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน การสั่งให้ผู้ถูกคัดค้านงดการปฏิบัติหน้าที่และการสั่งให้กรรมการวินัยอื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทนกรรมการวินัยซึ่งเป็นองค์คณะให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

การสั่งให้กรรมการวินัยผู้ถูกคัดค้านงดการพิจารณาวินิจฉัยย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงการกระทำใดๆ ของกรรมการวินัยผู้ถูกคัดค้านที่ได้กระทำไปแล้ว

มาตรา ๓๖ เมื่อเสร็จสิ้นการชี้แจงด้วยวาจาประกอบบันทึกความเห็นของกรรมการวินัยผู้แถลงแล้ว ให้กรรมการวินัยหัวหน้าคณะนัดประชุมองค์คณะเพื่อวินิจฉัยเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย ต้องทำเป็นหนังสือ และอย่างน้อยต้องระบุ

(๑) ชื่อ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัดของคู่กรณี ในขณะกระทำความผิดและในปัจจุบัน

(๒) ชื่อ ตำแหน่ง กรรมการวินัยเจ้าของสำนวน กรรมการวินัยผู้แถลง

(๓) ข้อเท็จจริงแห่งการกระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

(๔) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง

(๕) เหตุผลแห่งคำวินิจฉัย

(๖) คำวินิจฉัยในประเด็นความผิด

(๗) อัตราโทษปรับทางปกครอง และเงื่อนไขวิธีการชำระค่าปรับ

(๘) คำบังคับ ถ้ามี โดยให้ระบุหน่วยรับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่ต้องปฏิบัติตามคำบังคับไว้ด้วย

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยต้องลงลายมือชื่อของกรรมการวินัยที่วินิจฉัยเรื่องนั้น ถ้ากรรมการวินัยคนใดมีเหตุจำเป็นไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้กรรมการวินัยหัวหน้าคณะจดแจ้งเหตุดังกล่าวไว้ในคำวินิจฉัยนั้นด้วย

คำวินิจฉัยของกรรมการวินัยองค์คณะใด ให้เป็นไปตามความเห็นของกรรมการวินัยฝ่ายข้างมากขององค์คณะนั้น

ถ้ากรรมการวินัยคนใดมีความเห็นแย้ง ให้มีสิทธิทำความเห็นแย้งของตนรวมไว้ในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย

ในกรณีที่เป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญ หรือผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยอาจกระทบกระเทือนต่อวิธีปฏิบัติราชการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะหรือแก่ระบบบริหารราชการเป็นส่วนรวม กรรมการวินัยในองค์คณะพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้นอาจขอให้คณะกรรมการวินัยวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้

ในกรณีที่เป็นการวินิจฉัยของกรรมการวินัยโดยที่ประชุมใหญ่ ห้ามมิให้กรรมการวินัยทำความเห็นแย้ง

มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการชำระเงินที่เป็นโทษปรับทางปกครอง ให้คำวินิจฉัยลงโทษทางวินัยของคณะกรรมการวินัยมีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนที่สั่งโดยผู้บังคับบัญชาของหน่วยรับตรวจ และวิธีชำระค่าปรับทางปกครองให้เป็นไปตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคำวินิจฉัยและระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการป้องปรามการกระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ คณะกรรมการวินัยจะนำคำวินิจฉัยลงโทษทางวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วยก็ได้ ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

มาตรา ๓๘ การวินิจฉัยลงโทษทางวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณไม่เป็นการตัดอำนาจของผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกลงโทษทางวินัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารของหน่วยรับตรวจที่จะพิจารณาลงโทษทางวินัยเพราะเหตุเดียวกันนี้อีก แต่โทษดังกล่าวจะต้องเป็นโทษสถานอื่นซึ่งมิใช่เป็นโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน

มาตรา ๓๙ การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย ให้ยื่นต่อศาลปกครองสูงสุดโดยผ่านคณะกรรมการวินัยที่วินิจฉัยเรื่องนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำวินิจฉัย ถ้ามิได้ยื่นอุทธรณ์ตามกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าการวินิจฉัยนั้นเป็นที่สุด

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าคำอุทธรณ์ใดมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎมายที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลปกครองสูงสุดจะสั่งไม่รับอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาก็ได้

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๓
คณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังภูมิภาค

มาตรา ๔๑ ในเขตท้องที่ใดที่มีเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณเป็นจำนวนมากและผู้ว่าการเห็นสมควรให้มีการพิจารณาเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณในท้องที่นั้นเป็นการประจำ ผู้ว่าการอาจเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยภูมิภาค

คณะกรรมการวินัยภูมิภาคที่แต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง จะมีเขตอำนาจในท้องที่ใดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรรมการวินัยภูมิภาคมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ทั้งนี้จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระแล้วให้นำมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๓) และ (๕) มาใช้บังคับแก่การพ้นตำแหน่งของกรรมการวินัยภูมิภาคโดยอนุโลม

กรณีผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการวินัยภูมิภาคเพราะเหตุดำรงตำแหน่งราชการที่อยู่ในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจ ก็ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการวินัยภูมิภาคเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๔๒ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการวินัยภูมิภาคต้องเป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การเงินการคลัง หรือนิติศาสตร์ ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นหัวหน้าส่วนราชการในส่วนภูมิภาคในตำแหน่งที่คณะกรรมการวินัยกำหนด รวมกันแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า ระดับ ๙ หรือเทียบเท่า

(๓) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์สอนวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง หรือกฎหมายการคลังในสถาบันอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) เป็นหรือเคยได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี และเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๘ หรือเทียบเท่า

(๕) เป็นหรือเคยได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนหรือพนักงานคดีวินัยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๘ หรือเทียบเท่า

มาตรา ๔๓ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการวินัยภูมิภาคจะต้องไม่เป็นข้าราชการการเมืองผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรค

การเมือง หรือประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการวินัยภูมิภาคตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

กรรมการวินัยภูมิภาคซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๔๔ คณะกรรมการวินัยภูมิภาค มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาวินิจฉัยและกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้นแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่กระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณในเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจ

(๒) ปฏิบัติการแทนคณะกรรมการวินัยในเรื่องตามที่คณะกรรมการวินัยมอบหมาย

มาตรา ๔๕ ให้กรรมการวินัยภูมิภาคได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๖ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการวินัยภูมิภาคคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการวินัยภูมิภาค มีหน้าที่รับผิดชอบดูแล ตรวจตรา และแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวินัยภูมิภาคในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องความผิดทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ ที่อยู่ในเขตอำนาจให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

วิธีพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยภูมิภาค ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ ของหมวดนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวินัยภูมิภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

มาตรา ๔๗ เมื่อคณะกรรมการวินัยภูมิภาคได้พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นและมีมติเรื่องใดแล้ว ให้เสนอสำนวนและมติในเรื่องนั้นไปยังคณะกรรมการวินัยเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ส่วนที่ ๔
โทษปรับทางปกครอง

มาตรา ๔๘ เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ใดกระทำผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ ต้องรับโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้น

หากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย แม้เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นจะได้รับโทษตามกฎหมายอื่นแล้ว ยังต้องรับโทษในการกระทำนั้นสำหรับความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณด้วย

หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจได้ถูกลงโทษทางวินัยจากผู้บังคับบัญชามาแล้ว เพราะเหตุอย่างเดียวกันนี้ และโทษทางวินัยนั้นเป็นโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน เมื่อคณะกรรมการวินัยได้พิจารณาถึงโทษทางวินัยที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นได้รับแล้ว

เห็นเป็นการสมควร คณะกรรมการวินัยจะใช้ดุลยพินิจว่าผู้นั้นมีความผิด และกำหนดโทษปรับทางปกครองน้อยกว่าที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้เพียงใด หรือไม่กำหนดโทษปรับทางปกครองแก่ผู้นั้นเลยก็ได้

มาตรา ๔๙ ความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ มีอัตราโทษปรับทางปกครองสี่ชั้น ดังนี้

(๑) โทษปรับชั้นที่หนึ่ง โทษปรับไม่เกินเงินเดือนหนึ่งเดือน

(๒) โทษปรับชั้นที่สอง โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่สองเดือนถึงสี่เดือน

(๓) โทษปรับชั้นที่สาม โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่สามเดือนถึงแปดเดือน

(๔) โทษปรับชั้นที่สี่ โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่สี่เดือนถึงสิบสองเดือน

เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ใดต้องรับโทษปรับทางปกครองเป็นจำนวนเท่าใด ให้คำนวณจากเงินเดือนที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้กระทำความผิดจะพึงได้รับในเวลาที่กระทำความผิด เพื่อกำหนดเป็นค่าปรับตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยและหลักเกณฑ์อื่นที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้กระทำความผิดที่ต้องรับโทษปรับทางปกครองจะชำระค่าปรับเป็นระยะเวลากี่เดือน และอัตราเดือนละเท่าใดนั้น ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย

ให้หน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ต้องรับโทษปรับทางปกครองมีหน้าที่ดำเนินการหักเงินเดือนให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการวินัย และเงินที่หักแต่ละเดือนให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ในกรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ต้องรับโทษปรับทางปกครองนำเงินค่าปรับมาชำระเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดหักเงินเดือนในแต่ละเดือน ให้หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการนำเงินส่งตามที่กำหนดไว้ในวรรคสี่ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๐ กรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ต้องรับโทษปรับทางปกครองพ้นจากสถานะเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ ให้คณะกรรมการวินัยมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นชำระค่าปรับทางปกครอง หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นไม่ดำเนินการชำระค่าปรับทางปกครองภายในระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการวินัยอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีคณะกรรมการวินัยเห็นควรให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ให้ประธานกรรมการวินัยเป็นผู้มีอำนาจสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ต้องรับโทษปรับทางปกครอง

กรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ต้องรับโทษปรับทางปกครองพ้นจากสถานะเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจตามวรรคหนึ่งแล้วไม่ชำระหรือชำระค่าปรับทางปกครองไม่ครบถ้วน หรือใช้มาตรการบังคับทางปกครองแล้วยังไม่ครบจำนวนค่าปรับทางปกครองทั้งหมด หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่คณะกรรมการวินัย

มีคำวินิจฉัย ให้หน่วยงานต้นสังกัดใหม่เป็นผู้ดำเนินการหักเงินเดือนตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม และวรรคสี่ต่อไป

มาตรา ๕๑ หากการกระทำใดอันเป็นกรรมเดียว เป็นความผิดตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณหลายข้อ ให้ใช้ระเบียบข้อที่มีโทษปรับทางปกครองชั้นสูงสุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด

กรณีมีการกระทำใดอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ผู้กระทำความผิดรับโทษปรับทางปกครองตามระเบียบข้อที่กำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทุกกรรมและทุกข้อ แต่เมื่อรวมความผิดทุกกรรมและทุกข้อแล้ว ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษปรับทางปกครองรวมทั้งสิ้นไม่เกินเงินเดือนรวมสิบสองเดือน

โทษปรับทางปกครองเป็นอันระงับไป เนื่องจากเหตุเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้กระทำความผิดถึงแก่ความตาย

มาตรา ๕๒ เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ใดกระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณเพราะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หากปรากฏพยานหลักฐานพิสูจน์ได้ว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นได้โต้แย้งหรือคัดค้านคำสั่งนั้นไว้แล้ว คณะกรรมการวินัยอาจยกเว้นโทษปรับทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้

กรณีตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาที่สั่งการเป็นผู้กระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณต้องรับโทษปรับทางปกครอง

หมวด ๓
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๕๓ ให้มีผู้ว่าการคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

ให้ผู้ว่าการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๕๔ ให้ผู้ว่าการรับผิดชอบการปฏิบัติงานการบริหารทั่วไปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นตรงต่อประธานกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้มีรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ในกิจการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็นผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อการนี้ผู้ว่าการอาจมอบอำนาจให้ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๕ ผู้ที่จะได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเสนอชื่อ

(๓) มีวุฒิการศึกษาในระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ หรือการบริหาร จากสถาบันอุดมศึกษา
ในประเทศ หรือจากสถาบันการศึกษาในต่างประเทศที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนรับรองวิทยฐานะ

(๔) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ หรือเทียบเท่า ซึ่งมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๕๖ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

มาตรา ๕๗ การสรรหา การเลือกและการแต่งตั้งผู้ว่าการให้นำมาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๘ ผู้ว่าการต้องปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ผู้ว่าการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าผู้ว่าการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๕๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๕๘ ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา๕๕ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๖

(๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙

(๖) คณะกรรมการมีมติสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง หรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน และวุฒิสภามีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๖๐ ให้ผู้ว่าการได้รับเงินเดือน เงินประตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นเทียบเท่ากรรมการ และให้นำกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการและกรรมการการ

เลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและประธานกรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ นอกจากอำนาจหน้าที่ทางบริหารตามมาตรา ๕๔ แล้ว ผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวกับการบริหารงานหรือการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) กำหนดแผนการตรวจสอบ เรื่องที่จะต้องตรวจสอบ วิธีการ ขอบเขต แนวการตรวจสอบ และการเสนอรายงานตรวจสอบสำหรับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๓) แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๔

(๔) ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ มาช่วยปฏิบัติงานตรวจสอบในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับการอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้นั้นแล้วแต่กรณี

(๕) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการหรือในกิจการต่าง ๆ เพื่อช่วยการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๖) ให้คำปรึกษา ความเห็น หรือข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินแก่คณะกรรมการ

(๗) จัดจ้างและกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยต้องอยู่ภายในวงเงินที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการนี้ และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) กำหนดค่าตรวจสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมบริการที่ปรึกษาและค่าตอบแทนหรือค่าตอบแทนอื่นในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) พิจารณาอนุมัติเรื่องที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเสนอต่อคณะกรรมการวินัยตามมาตรา ๒๖

(๑๐) รายงานผลการตรวจสอบหรือปัญหาในการปฏิบัติราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อคณะกรรมการ

(๑๑) กำหนดหลักเกณฑ์การส่งเรื่องให้หน่วยรับตรวจตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นหรือตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วรายงานผลให้ทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๑๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๔
สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖๒ ให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นส่วนราชการที่เป็นอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะกรรมการและให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ ดังต่อไปนี้

(ก) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการวินัย

(ข) ปฏิบัติงานในกระบวนพิจารณาความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

(ค) วิเคราะห์เหตุแห่งการกระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการบริหารการเงินและการคลังต่อหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้อง

(ง) รวบรวม จัดพิมพ์และเผยแพร่คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย

(๓) ตรวจสอบการเงินแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(ก) ตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษา การนำส่งและการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินอื่นของหน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ และอาจตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน การใช้จ่ายทรัพย์สินอื่น หรือการจัดซื้อจัดจ้างตามแผนงาน งานหรือโครงการของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นไปโดยประหยัด ได้ผลตามเป้าหมายและมีผลคุ้มค่าหรือไม่ รวมถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพความเป็นอยู่ของประชาชนหรือไม่

ในกรณีหน่วยรับตรวจตามมาตรา ๔ หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะต้องแสดงความเห็นต่องบการเงินให้แสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปด้วย

(ข) ตรวจสอบบัญชีและรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณและงบแสดงฐานะการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ และแสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปด้วย

(ค) ตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ และแสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปด้วย

(ง) ตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่นของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ ในกรณีนี้ให้มีอำนาจตรวจสอบการประเมินภาษีอากร การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและรายได้อื่นที่หน่วยรับตรวจจัดเก็บด้วย และหน่วยรับตรวจต้องเปิดเผยข้อมูลที่ได้มาจากผู้เสียภาษีอากร ผู้ชำระค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใด ให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามที่ร้องขอด้วย และให้ถือว่าการให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

(จ) ตรวจสอบสืบสวนกรณีที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจกระทำการทุจริตเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการคลัง หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้กระทำความผิดและบุคคลอื่นใดที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้นด้วย

(ฉ) ตรวจสอบเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินลงทุนที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดได้รับจากหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นว่าการรับจ่ายและการใช้เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินลงทุนเป็นไปอย่างถูกต้อง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ทั้งนี้ให้หน่วยรับตรวจมีหน้าที่แจ้งบุคคลหรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวทราบว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินนั้น

(ช) ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินราชการลับหรือเงินที่มีลักษณะคล้ายกับเงินราชการลับ

(๔) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๐๑ และการรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปีตามมาตรา ๑๐๒

(๕) ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ปรากฏในรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีหรือรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปี

(๖) ศึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับแผนงาน งาน โครงการที่จะมีผลกระทบต่อการจัดทำงบประมาณ

(๗) เผยแพร่ผลการตรวจสอบการเงินแผ่นดินต่อสาธารณชนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อความเป็นอิสระและเป็นกลางในการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๖๔ ให้ผู้ว่าการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๕ ในการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ผู้ว่าการและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานในการใช้จ่ายและหลักฐานอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีคำสั่งให้ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจมาให้ถ้อยคำ หรือให้ให้ถ้อยคำ เพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบ หรือสั่งให้ผู้รับตรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ ส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นบรรดาที่หน่วยรับตรวจจัดทำขึ้นหรือมีไว้ในครอบครอง

(๒) อายัดเงินและทรัพย์สิน บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่มีอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ

(๓) มีคำสั่งเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้ให้ถ้อยคำ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ หรือสั่งให้ส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจเพื่อประกอบการพิจารณา

(๔) มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่น หรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจเท่าที่จำเป็น

(๕) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกให้ธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่นใดส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานต่าง ๆ มาเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๖) มีหนังสือขอให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานเอกชน ดำเนินการใดๆ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนจะไม่ทำเป็นหนังสือก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากหน่วยรับตรวจเป็นหน่วยงานที่มีกฎหมายห้ามการเปิดเผยข้อมูลหรือห้ามบุคคลอื่นใดเข้าไปในเขตพื้นที่หรือสถานที่แห่งใด หากผู้ว่าการหรือผู้ได้รับมอบมายได้มีหนังสือแจ้งผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจแล้ว ให้การปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งเป็นการได้รับยกเว้นจากกฎหมายดังกล่าว

คำสั่งเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ให้ถ้อยคำ หรือสั่งให้ส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตาม (๓) ให้ทำเป็นหนังสือ และนำไปส่งในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของผู้รับ หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ณ ถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ทำการของผู้รับ เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนหากไม่ดำเนินการทันทีอาจมีผลกระทบต่อพยานหลักฐานในการตรวจสอบหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จะไม่ทำเป็นหนังสือก็ได้

มาตรา ๖๖ ในการตรวจสอบตามมาตรา ๖๓ (๓) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจว่าจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนซึ่งเป็นที่ยอมรับแห่งวิชาชีพให้ดำเนินการตามเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของสำนักงานการตรวจ

เงินแผ่นดินก็ได้ ให้ผู้ว่าการเป็นผู้กำหนดค่าจ้างหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๗ นอกจากอำนาจหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและการคลัง และการดำเนินการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและขอบเขตหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว

(๒) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การโอน การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าตอบแทนพิเศษ เงินโบนัส การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนวินัยการสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๔) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๕) การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใดๆ ตามแต่จะมอบหมาย

(๖) การบริหารจัดการด้านการเงิน การคลังและการงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๗) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๘) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๙) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งการกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกาย และการจัดสวัสดิการ หรือการสงเคราะห์อื่นของลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนาม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖๘ ให้คณะกรรมการเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจกำหนดตำแหน่งและการได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยเทียบเคียงกับการกำหนดตำแหน่งตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ทั้งนี้ คำว่า “คณะรัฐมนตรี ก.พ. หรือคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม” ให้หมายถึง คตง. คำว่า “กระทรวง” ให้หมายถึงสำนักงานการตรวจเงิน

แผ่นดิน คำว่า “นายกรัฐมนตรี” ให้หมายถึงประธานกรรมการ และคำว่า “รัฐมนตรี” หรือ “ปลัดกระทรวง” ให้หมายถึงผู้ว่าการ

การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้จำแนกประเภทตำแหน่งเป็นตำแหน่งทั่วไปและตำแหน่งในกระบวนการตรวจสอบ โดยพิจารณาจากสาขาอาชีพ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเภทตำแหน่งนั้น

มาตรา ๖๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจในการกำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้มีการจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพื้นความรู้ ประสบการณ์ ภาระหน้าที่ตามคุณภาพงาน และการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยเทียบเคียงได้กับบัญชีเงินเดือนเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการอื่นในกระบวนการยุติธรรม

บัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และสามารถนำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้

ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการจัดทำบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินเพิ่มให้แก่ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาปรับเงินเดือนขั้นต่ำ ขั้นสูงหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนไม่เกินร้อยละสิบของเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งที่ใช้บังคับอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้ถือว่าการปรับเงินเดือนขั้นต่ำ ขั้นสูงหรือเงินประจำตำแหน่งดังกล่าวเป็นการปรับเงินเดือนขั้นต่ำ ขั้นสูงหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย โดยให้คณะกรรมการออกประกาศ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๐ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือเทียบเท่า ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นให้ผู้ว่าการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

มาตรา ๗๑ การโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจกระทำได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจ โดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำความตกลงกับเจ้า

สังกัดแล้วเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใด และได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณากำหนด แต่เงินเดือนที่จะได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่งในขณะที่เป็นข้าราชการนั้น เป็นเวลาราชการของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

การโอนข้าราชการการเมืองและข้าราชการที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการมาเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะกระทำมิได้

มาตรา ๗๒ ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แก่บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๗๓ รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการบริหารงานโดยอิสระของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินัย และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเสนองบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่คณะกรรมการ คณะกรรมการวินัย และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจทำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินัย และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในรายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินัย และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยให้แนบความเห็นของคณะกรรมการร่วมไปด้วย และในการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีให้มีผู้แทนของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้าร่วมชี้แจงด้วย

ในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้นั้นไม่เพียงพอ ให้สามารถเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีได้โดยตรง

มาตรา ๗๔ ในการตรวจสอบการรับจ่ายเงินและทรัพย์สิน บัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐานอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา

นายกรัฐมนตรี และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรร่วมกันแต่งตั้งผู้ตรวจสอบจำนวนหนึ่ง และรายงานผลการตรวจสอบให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๖๓ (๓) (ก) มาตรา ๖๕ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๕ เงินและทรัพย์สินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย

(๑) งบประมาณแผ่นดินที่ได้รับอุดหนุน

(๒) เงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับจากการตรวจสอบบัญชีหรือการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๓) รายได้ หรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๔) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินตาม (๑) (๒) และ (๓)

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และให้นำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการตรวจสอบและเพื่อเป็นสิ่งจูงใจและตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามผลงานและความสามารถ ทั้งนี้ เว้นแต่ทรัพย์สินที่ผู้อุทิศให้ได้กำหนดเงื่อนไขไว้เป็นประการอื่น

มาตรา ๗๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ผู้ว่าการและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ส่วนที่ ๒
การตรวจสอบทั่วไป

มาตรา ๗๗ การตรวจบัญชี การตรวจการเงิน การตรวจการจัดเก็บรายได้ การตรวจการบริหารพัสดุและจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจการดำเนินงาน หน่วยรับตรวจต้องให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง รวมทั้งส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นใดตามที่ผู้ตรวจสอบต้องการ และอำนวยความสะดวกในการเข้าตรวจสอบ

มาตรา ๗๘ ให้หน่วยรับตรวจซึ่งมีหน้าที่จัดทำรายงานงบการเงินหรือสัญญาและมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้ส่งต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบ ต้องดำเนินการจัดส่งภายในระยะเวลาที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดโดยเคร่งครัด

มาตรา ๗๙ บรรดาบัญชี เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับการตรวจสอบ ถ้าทำเป็นภาษาต่างประเทศ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้บุคคลใดซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยรับตรวจจัดการแปลเป็นภาษาไทยให้แล้วเสร็จภายในเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในกรณีจำเป็นสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจส่งให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลภายนอกดำเนินการแปลเป็นภาษาไทยที่มีการรับรองความถูกต้อง โดยหน่วยรับตรวจต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

มาตรา ๘๐ ให้ผู้ว่าการรายงานผลการตรวจสอบทั่วไปต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมายให้ผู้ว่าการพิจารณาดำเนินการได้เอง โดยให้นำมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และเมื่อผู้ว่าการดำเนินการเป็นประการใดแล้ว ให้รายงานให้คณะกรรมการทราบ

กรณีตามวรรคหนึ่งหากหน่วยรับตรวจมีข้อโต้แย้งการแจ้งผลการดำเนินการของผู้ว่าการ ให้ผู้ว่าการเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาสั่งการ

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาผลการตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่ามีข้อบกพร่องเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ให้ประธานกรรมการมีหนังสือแจ้งให้หน่วยรับตรวจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ชี้แจง หรือแก้ไขข้อบกพร่อง หรือปฏิบัติให้ถูกต้อง ภายในระยะเวลาไม่เกินสามสิบวัน หากผู้รับตรวจไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีข้อโต้แย้ง ให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่อแจ้งต่อผู้บังคับบัญชา กระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจดำเนินการตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดแก่ผู้รับตรวจและเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้รับผิดชอบ ตามควรแก่กรณี

ในกรณีผู้บังคับบัญชา กระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร

(๒) ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยหรือดำเนินการในลักษณะเดียวกันตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบตามควรแก่กรณี และให้หน่วยรับตรวจแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบภายในทุกหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ หากหน่วยรับตรวจดำเนินการแล้ว ผลการดำเนินการแตกต่างจากผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ให้หน่วยรับตรวจส่งรายงานผลการดำเนินการพร้อมข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่หน่วยรับตรวจได้รับแจ้ง หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วมีความเห็นประการใด ให้หน่วยรับตรวจถือปฏิบัติตาม

(๓) ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาผู้รับผิดชอบชดใช้เงินหรือทรัพย์สินตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบตามควรแก่กรณี สำหรับเรื่องที่หน่วยรับตรวจไม่ต้องส่งกระทรวงการคลัง ให้หน่วยรับตรวจแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบภายในทุกหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ หากหน่วยรับตรวจดำเนินการแล้ว ผลการดำเนินการแตกต่างจากผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ให้หน่วยรับตรวจส่งรายงานผลการดำเนินการพร้อมข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่หน่วยรับตรวจได้รับแจ้ง หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วมีความเห็นประการใด ให้หน่วยรับตรวจถือปฏิบัติตาม

แต่ถ้าเป็นเรื่องที่หน่วยรับตรวจต้องส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และกระทรวงการคลังมีความเห็นแตกต่างจากผลการพิจารณาของคณะกรรมการให้คณะกรรมการพิจารณา และกรณียืนยันความเห็นเดิมให้แจ้งนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

(๔) กรณีปรากฏความผิดตามกฎหมายอื่นที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวดำเนินการต่อไป

มาตรา ๘๒ กรณีผู้รับตรวจ หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจแล้วแต่กรณี เป็นผู้กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำดังกล่าวให้ทำหนังสือแจ้งผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจชั้นเหนือขึ้นไป เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๘๑ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาผลการตรวจสอบแล้วเห็นว่าข้อบกพร่องเกิดขึ้นเนื่องจากกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน หรือไม่อาจปฏิบัติได้ หรือหากปฏิบัติแล้วจะเสียประโยชน์ต่อราชการ ให้ประธานกรรมการแจ้งต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และให้แจ้งผลการพิจารณาให้คณะกรรมการทราบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘๔ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาผลการตรวจสอบแล้วปรากฏว่ามีข้อบกพร่องของหน่วยรับตรวจ เนื่องจากไม่มีข้อกำหนดให้หน่วยรับตรวจต้องปฏิบัติ ให้ประธานกรรมการแจ้งให้กระทรวงเจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจแล้วแต่กรณีทราบ เพื่อกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้หน่วยรับตรวจไปปฏิบัติ และเมื่อกระทรวงเจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจดำเนินการไปประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการทราบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด โดยคณะกรรมการอาจกำหนดระยะเวลารายงานความคืบหน้าไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๘๕ กรณีคณะกรรมการเสนอแนะให้หน่วยรับตรวจแก้ไขข้อบกพร่องหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี และเสนอแนะในประการอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ตลอดจนติดตามการดำเนินการแก้ไขและการปฏิบัติตามคำแนะนำแล้ว หน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ระงับการเบิกจ่ายเงินของหน่วยรับตรวจไว้จนกว่าจะดำเนินการตามข้อเสนอแนะภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

ส่วนที่ ๓
การตรวจสอบสืบสวน

มาตรา ๘๖ การตรวจสอบสืบสวนให้ดำเนินการได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรีขอความร่วมมือให้ตรวจสอบตามมาตรา๑๔ (๑๕) และคณะกรรมการเห็นชอบให้ดำเนินการตรวจสอบสืบสวน

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการมีมติเห็นชอบให้ตรวจสอบสืบสวน

(๓) เรื่องที่ผู้ว่าการสั่งการให้ตรวจสอบสืบสวนเป็นกรณีพิเศษ

(๔) เรื่องที่มาจากการตรวจสอบทั่วไปตามหมวด ๔ ส่วนที่ ๒

(๕) เรื่องที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจกระทำการทุจริตเกี่ยวกับการบริหารการเงิน และการคลัง หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการ

เรื่องที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจจัดให้มีการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นได้ตามวิธีการที่ผู้ว่าการกำหนด และหากตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นไม่พบพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตแต่เป็นกรณีบกพร่องเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรี ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๘๑ ถึงมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้รับเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ไว้ตรวจสอบสืบสวน

(๑) เรื่องที่มีการฟ้องเป็นคดีอยู่ในศาล หรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้วในประเด็นเดียวกัน

(๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่ปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้การพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป

(๓) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสามปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหาและเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไปได้ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบทั่วไปตามมาตรา ๘๖ (๔)

(๔) เรื่องที่มีลักษณะเป็นบัตรสนเท่ห์ซึ่งไม่ระบุพยานหลักฐานชัดแจ้งเพียงพอที่จะดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้

(๕) เรื่องที่ไม่ระบุชื่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ถูกร้องเรียนหรือตำแหน่งหรือชื่อหน่วยรับตรวจหรือสถานที่มีการกระทำผิด และช่วงเวลาหรือพฤติการณ์ในการกระทำผิด

มาตรา ๘๘ ในการตรวจสอบสืบสวน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวนอย่างน้อยสองคนซึ่งต้องเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างน้อยหนึ่งคน หรือแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวน เพื่อทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด

คณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนต้องมีพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนทั้งหมด และสำหรับบุคคลที่ร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบสืบสวนต้องไม่ใช่บุคคลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกันและอยู่ในท้องที่เดียวกันกับผู้ถูกกล่าวหา

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวน หรือคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘๙ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวน หรือคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนจะต้องไม่มีส่วนรู้เห็นเหตุการณ์หรือมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ตรวจสอบ และให้นำมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การมีส่วนรู้เห็นตามวรรคหนึ่งไม่หมายความรวมถึงการที่ได้เคยสอบสวนหรือตรวจสอบเรื่องนั้นตามอำนาจหน้าที่มาก่อนที่รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวน หรือคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวน ตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการแต่งตั้งบุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวนหรือกรรมการตรวจสอบสืบสวน ให้บุคคลผู้นั้นแจ้งต่อผู้แต่งตั้งโดยเร็ว ระหว่างนั้นห้ามมิให้บุคคลผู้นั้นยุ่งเกี่ยวกับการตรวจสอบสืบสวนและให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาคัดค้านว่าเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวนหรือกรรมการตรวจสอบสืบสวนผู้ใดมีเหตุตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้านและการแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวน หรือกรรมการตรวจสอบสืบสวนแทนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๙๐ ในการตรวจสอบสืบสวนให้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ถ้อยคำประกอบการชี้แจง

ในการชี้แจงข้อกล่าวหาและการให้ถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา ให้มีสิทธินำทนายความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ถ้อยคำของตนได้ และกรณีการมาให้ถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหาให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหามีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำ หรือไม่ก็ได้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำ ถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเต็มใจให้ถ้อยคำอย่างใด ก็ให้จดถ้อยคำนั้นไว้ ถ้าไม่เต็มใจให้ถ้อยคำก็ให้บันทึกไว้

มาตรา ๙๑ กรณีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวน การรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา หรือการสอบถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหรือพยาน ต้องมีกรรมการตรวจสอบสืบสวนอย่างน้อยสองคนร่วมดำเนินการ ในจำนวนนั้นจะต้องเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างน้อยหนึ่งคน

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวนหรือกรรมการตรวจสอบสืบสวนทำหรือจัดให้ทำการใดๆซึ่งเป็นการล่อลวงหรือขู่เข็ญ หรือให้สัญญากับผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานเพื่อจูงใจเข้าให้ถ้อยคำอย่างใดๆ ในเรื่องที่กล่าวหา

มาตรา ๙๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวน ให้คณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๖๕

เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวน หรือคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนได้ตรวจสอบสืบสวนโดยรวบรวมพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ และเห็นว่าการตรวจสอบสืบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำสำนวนการตรวจสอบสืบสวนเสนอต่อผู้ว่าการ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการมอบอำนาจให้ผู้ว่าการพิจารณาดำเนินการได้เองและให้นำมาตรา ๙๓ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

สำนวนการตรวจสอบสืบสวนประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา

(๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา

(๓) ข้อกล่าวหาและสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบสืบสวน

(๔) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

(๖) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบสืบสวนนอกจากที่กำหนดไว้ตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๓ ในการพิจารณาสำนวนการตรวจสอบสืบสวน ให้คณะกรรมการพิจารณาด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาสำนวนการตรวจสอบสืบสวนแล้วมีมติว่าสำนวนใดไม่มีมูลให้สำนวนเรื่องนั้นเป็นอันตกไป สำนวนการตรวจสอบสืบสวนใดที่คณะกรรมการมีมติว่ามีมูลความผิดให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีข้อบกพร่องหรือมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องหรือมีมูลความผิดทางละเมิด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ หรือมาตรา ๙๕

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัยให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๖

(๓) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญาให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๙

มาตรา ๙๔ ในการพิจารณาสำนวนการตรวจสอบสืบสวนของคณะกรรมการตามมาตรา ๙๓ หากคณะกรรมการเห็นว่าพยานหลักฐานยังไม่ชัดเจนเพียงพอในประเด็นสำคัญที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ คณะกรรมการจะต้องกำหนดประเด็นและวางแนวการตรวจสอบสืบสวนให้ชัดเจน เพื่อส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบสืบสวนเพิ่มเติมต่อไป

กรณีผู้ถูกตรวจสอบสืบสวนรายใดได้ให้ข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการชี้มูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจรายอื่น หากคณะกรรมการเห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

มาตรา ๙๕ ในกรณีมีมูลความผิดทางละเมิด เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดทางละเมิด

ให้ประธานกรรมการส่งสำนวนการตรวจสอบสืบสวน และเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหานั้น เพื่อพิจารณาเรียกชดใช้ค่าเสียหายตามที่คณะกรรมการได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดอีก ในการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถือว่าสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการเป็นสำนวนการสอบสวนความรับผิดทางละเมิดของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณี

มาตรา ๙๖ ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งสำนวนการตรวจสอบสืบสวน และเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถือว่าสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณี

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย เมื่อคณะกรรมการมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวได้กระทำผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ประธานกรรมการส่งสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

กรณีผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากสถานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวข้างต้นได้ หากผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ให้หน่วยงานต้นสังกัดใหม่เป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต่อไป

มาตรา ๙๗ เมื่อได้รับสำนวนการตรวจสอบสืบสวนตามมาตรา ๙๕ หรือมาตรา ๙๖ แล้วให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษหรือเรียกชดใช้ค่าเสียหายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่งสำเนาคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งเรียกชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าวไปให้คณะกรรมการทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง

มาตรา ๙๘ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาไม่ดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๙๖ หรือคณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๙๗ ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร หรือในกรณีที่จำเป็นคณะกรรมการจะสั่งให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือคณะกรรมการอื่นซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการ

อนุกรรมการลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจแล้วแต่กรณี พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไปก็ได้

มาตรา ๙๙ ในกรณีที่ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการมีมติว่ามีความผิดทางอาญา ให้ประธานกรรมการส่งสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี โดยให้ถือว่าสำนวนการตรวจสอบสืบสวนของคณะกรรมการเป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง

เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นจากคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งแล้ว เห็นว่าสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นที่คณะกรรมการส่งให้ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการและอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นโดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความฟ้องคดีแทน

มาตรา ๑๐๐ เมื่อมีการฟ้องคดีอาญา ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาให้ไปรายงานตัวต่อบุคคลที่คณะกรรมการมอบหมายตามวันและเวลาที่กำหนด

หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ให้คณะกรรมการแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการแล้วแต่กรณี ดำเนินคดีต่อไป

การควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือการปล่อยชั่วคราว ให้คณะกรรมการหรือบุคคลที่คณะกรรมการมอบหมายหรืออัยการสูงสุดแล้วแต่กรณีเป็นผู้มีอำนาจพิจารณา ทั้งนี้ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔
รายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๑๐๑ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

รายงานผลการปฏิบัติงานจะต้องรายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญในทุกด้าน เว้นแต่ในเรื่องหรือข้อที่ตรวจพบนั้น ผู้ว่าการโดยการปรึกษากับคณะกรรมการเห็นว่าควรแก่การรักษาไว้เป็นความลับหรือมีกฎหมายห้ามมิให้เปิดเผย

มาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีความจำเป็นหรือเหมาะสมเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรีได้ทราบผลการตรวจสอบได้ทันเหตุการณ์ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะทำรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี เป็นรายงานระหว่างปีเมื่อสิ้นสุดงานตรวจสอบเฉพาะกรณีก็ได้ แล้วให้นำมาตรา ๑๐๑ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๓ เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาได้รับรายงานตามมาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๒ แล้วให้จัดส่งรายงานดังกล่าวไปยังคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมาธิการของวุฒิสภาแล้วแต่กรณี ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และคณะกรรมาธิการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๑๐๔ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้รับรายงานตามมาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๒ แล้วให้พิจารณาส่งรายงานดังกล่าวไปยังกระทรวงเจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจแล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และอาจกำหนดระยะเวลาการรายงานผลการดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีทราบภายในเวลาที่กำหนดก็ได้

หมวด ๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๕ ผู้รับตรวจหรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจผู้ใด ละเลยไม่ดำเนินการหรือฝ่าฝืนมาตรา ๗๘ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ และมาตรา ๙๓ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

กรณีตามวรรคหนึ่งให้ส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยของผู้นั้นแต่งตั้งคณะกรมการเพื่อดำเนินการทางวินัย หรือตามกฎมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยใช้บังคับกับบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยมิได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการหรือผู้ว่าการ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อศาล อัยการ หรือหน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือเป็นการกระทำตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อ

ประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือไต่สวน หรือเพื่อประโยชน์แก่ราชการหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดครอบครองหรือรักษาทรัพย์สิน บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นใดที่ผู้ว่าการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ยึด อายัด หรือเรียกให้ส่ง ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๖ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๙ กรณีดำเนินการทางวินัย การคลัง และการงบประมาณ หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ คู่กรณี หรือบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของกรรมการวินัย หรือพนักงานคดีวินัยตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๐ กรณีหน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการ ไม่ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น หรือไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ให้ถือว่าผู้รับตรวจกระทำความผิดวินัย

กรณีหน่วยรับตรวจรายงานผลการตรวจสอบต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตามวรรคหนึ่งเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๑ ให้ดำเนินการสรรหาคณะกรรมการและผู้ว่าการภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการห้ามดำรงตำแหน่งเกินหนึ่งวาระมาใช้กับผู้เคยเป็นกรรมการซึ่งวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลที่บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีมติเลือกให้เป็นกรรมการ โดยมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามวาระเพียงสามปี มาใช้บังคับกับการสรรหาคณะกรรมการ

ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการให้ผู้ว่าการเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่แทนประธานกรรมการและคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑๒ ให้ดำเนินการสรรหาคณะกรรมการวินัยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้ว่าการ

มาตรา ๑๑๓ บรรดาเรื่องที่ดำเนินการตรวจสอบตามอำนาจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเรื่องความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังที่อยู่ในระหว่างการดำเนินกระบวนพิจารณาหรือการดำเนินการใดตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และอยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้โดยให้การดำเนินการที่กระทำมาแล้วเป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ผู้ว่าการ หรือคณะกรรมการวินัยกำหนดตามแต่กรณี

มาตรา ๑๑๔ ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้ใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแบ่งส่วนราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๑๕ ให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ผู้ว่าการ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้จนกว่าจะได้มีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ผู้ว่าการ คณะกรรมการวินัย สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ออกใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๖ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ไปเป็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการและลูกจ้างที่โอนไปตามวรรคหนึ่งดำรงตำแหน่งและได้รับเงินเดือนและสิทธิประโยชน์อื่นรวมทั้งเงินประจำตำแหน่งไม่ต่ำกว่าเดิม

.....

.....

ภาคผนวก 7

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ....

(นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

“ผู้ว่าการ” หมายความว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

“คณะกรรมการวินัย” หมายความว่า คณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง

“ประธานกรรมการวินัย” หมายความว่า ประธานกรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง

"กรรมการวินัย" หมายความว่า กรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง

"คณะกรรมการวินัยภูมิภาค" หมายความว่า คณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังภูมิภาค

"หน่วยรับตรวจ" หมายความว่า

(๑) กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็น กระทรวง ทบวง หรือกรม

(๒) หน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาค

(๓) หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น

(๔) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือตามกฎหมายอื่น

(๕) หน่วยงานอื่นของรัฐ

"หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

"ผู้รับตรวจ" หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการหรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ

"เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นของหน่วยรับตรวจ และให้หมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารการเงินและการคลังของหน่วยรับตรวจ หรือใช้อำนาจหน้าที่สั่งการให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจดำเนินการใด ๆ

"การตรวจเงินแผ่นดิน" หมายความว่า บรรดากระบวนการตรวจสอบทั้งหลายที่ได้กระทำตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

"การตรวจสอบ" หมายความว่า การตรวจบัญชี การตรวจการเงิน การตรวจการจัดเก็บรายได้ การตรวจการบริหารพัสดุและจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจการดำเนินงาน การตรวจสอบสืบสวนซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หรือผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจที่ได้มาจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินกู้ เงินอุดหนุน เงินบริจาค หรือเงินช่วยเหลือจากแหล่งในประเทศหรือต่างประเทศอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ ทั้งนี้ ไม่ว่าเงิน ทรัพย์สิน สิทธิหรือผลประโยชน์ดังกล่าวจะเป็นของหน่วยรับตรวจ หรือหน่วยรับตรวจมีอำนาจหรือสิทธิในการใช้จ่ายหรือใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ เพื่อให้การดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีและแบบแผนการปฏิบัติราชการอันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารการเงินและการคลังและเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และให้หมายความรวมถึงการตรวจสอบอื่นอันจำเป็นแก่การตรวจสอบดังกล่าวด้วย

"การบริหารการเงินและการคลัง" หมายความว่า การรับ การเบิก การจ่าย การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การจัดเก็บ การเก็บรักษา การนำส่ง และการบริหารจัดการซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ใดๆ ของหน่วยรับตรวจที่ได้มาจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินกู้ เงินอุดหนุน เงินบริจาค และเงินช่วยเหลือจากแหล่งในประเทศ หรือต่างประเทศอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หรือตามวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึง

เงิน ทรัพย์สิน สิทธิและผลประโยชน์ดังกล่าวที่หน่วยรับตรวจมีอำนาจหรือสิทธิในการใช้จ่ายหรือใช้ประโยชน์ด้วย

"วินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ" หมายความว่า มาตรการในการควบคุมการเงินของรัฐซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการคลังที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจกระทำผิดจะต้องรับโทษปรับทางปกครอง

"โทษปรับทางปกครอง" หมายความว่า โทษปรับโดยการหักเงินเดือน หรือการชำระเงินตามอัตราที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

"ตรวจสอบสืบสวน" หมายความว่า การตรวจสอบเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

"ผู้ถูกกล่าวหา" หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์หรือได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่การดำเนินคดีอาญา หรือการดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำดังกล่าวด้วย

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๖๔ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

"พนักงานคดีวินัย" หมายความว่า ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ประธานกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยกรรมการวินัยเจ้าของสำนวน

"คู่กรณี" หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

"ผู้ตรวจสอบภายใน" หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยรับตรวจ หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายใน

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประกาศและระเบียบตามวรรคหนึ่งที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๖ การตรวจเงินแผ่นดินให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรียกโดยย่อว่า “คตง.” ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมในการปฏิบัติงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีคุณสมบัติในแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ หรือเทียบเท่า ซึ่งมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวนสองคน

(๒) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการบัญชี การตรวจสอบภายในการเงินการคลัง เศรษฐศาสตร์ หรือการบริหารธุรกิจ จำนวนสองคน

(๓) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านนิติศาสตร์ จำนวนสองคน

(๔) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านวิศวกรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ หรือศาสตร์สาขาอื่นที่เป็นประโยชน์แก่งานการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวนหนึ่งคน

สำหรับบุคคลตาม (๒) ถึง (๔) ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ หรือเทียบเท่า

(ข) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาและดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(ค) เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชีหรือวิชาชีพบัญชีและดำรงตำแหน่งผู้บริหารในหน่วยงานของรัฐ

(ง) เคยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ กรรมการผู้จัดการ ในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๗ ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น

(๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งของพรรคการเมืองในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง

(๓) เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๖) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๗) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

(๘) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๙) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๑๐) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๑) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๓) เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

(๑๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในระยะสองปีก่อนดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๘ การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน ทำหน้าที่สรรหาและคัดเลือกผู้สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว แล้วให้เสนอรายชื่อผู้ได้รับเลือกพร้อมความยินยอมของผู้นั้นต่อประธานวุฒิสภา มติในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ในกรณีที่ไม่มีกรรมการสรรหาในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการสรรหาที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหากรรมการประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ตามวรรคหนึ่ง ต้องมิใช่ผู้พิพากษาหรือตุลาการ และต้องไม่เป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่นในขณะเดียวกัน

ในกรณีที่ไม่อาจสรรหากรรมการตาม (๑) ได้ภายในเวลาที่กำหนดไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนสามคน และให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนสองคน เป็นกรรมการสรรหาเพื่อดำเนินการตาม (๑) แทน

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกตาม (๑) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหากรรมการพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่ หากคณะกรรมการสรรหากรรมการไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภาและมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเอกฉันท์ ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมไม่เป็นเอกฉันท์ ให้เริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุให้ต้องดำเนินการดังกล่าว

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตาม (๒) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

มาตรา ๙ ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ

ส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลตามมาตรา ๘ (๒) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อตนได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๔) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบ แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ และให้ดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการหรือกรรมการใหม่แทน

มาตรา ๑๐ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการชุดใหม่เป็นการล่วงหน้าตามสมควร

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

(๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙

(๖) วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๒

(๗) วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน

มาตรา ๑๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่มีสิทธิร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่กรรมการนั้นมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือบกพร่องต่อหน้าที่อย่างร้ายแรง

มติของวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง ต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๑๓ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่องค์ประชุมในการพิจารณาและวินิจฉัย หรือให้ความเห็นชอบต้องประกอบด้วยกรรมการไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมและออกเสียงลงมติในเรื่องนั้น

การประชุมคณะกรรมการนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน แต่งตั้งคณะกรรมการวินัยที่เป็นอิสระ และการดำเนินการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) ให้คำปรึกษาแก่ประธานรัฐสภาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) ให้คำแนะนำแก่ฝ่ายบริหารในการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐ เมื่อได้รับคำร้องขอจากคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่ากระทรวงการคลัง หรือเมื่อคณะกรรมการเห็นสมควร

(๔) ออกระเบียบหรือประกาศกำหนดมาตรฐานหรือมาตรการเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในเพื่อให้หน่วยรับตรวจนำไปใช้สำหรับการจัดวางระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(ข) มาตรการป้องกันหรือควบคุมความเสียหายให้หน่วยรับตรวจหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยปฏิบัติ ในกรณีที่เห็นว่าอาจเกิดความเสียหายเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินโดยหน่วยรับตรวจ

(ค) มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดทำและแบบการรายงานที่จำเป็นสำหรับการตรวจเงินแผ่นดินที่หน่วยรับตรวจต้องจัดส่งให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำ

(ง) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(๕) ออกระเบียบกำหนดมาตรฐานหรือมาตรการเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ในเรื่องภาระหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่มีหน้าที่ในการบริหารการเงินและการคลัง

(๖) พิจารณาวินิจฉัยผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และพิจารณาข้อโต้แย้งเรื่องตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง

(๗) เสนอแนะให้หน่วยรับตรวจแก้ไขข้อบกพร่องหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี และเสนอแนะในประการอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ตลอดจนติดตามการดำเนินการแก้ไขและการปฏิบัติตามคำแนะนำ

(๘) ให้คำแนะนำแก่ผู้ว่าการในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อันได้แก่

(ก) การจัดทำงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(ข) การทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี ตามมาตร ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๒

(๙) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดจ้างและการกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๑๐) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดจ้างและการกำหนดค่าจ้างสำนักงานเอกชนในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๖๖ สำหรับหน่วยรับตรวจตามมาตรา ๔ (๓) (๔) หรือ (๕)

(๑๑) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดค่าตรวจสอบบัญชีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๑๒) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจสอบสืบสวน

(๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการวินัยที่เป็นอิสระตามมาตรา ๑๘

(๑๔) ออกระเบียบว่าด้วยวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

(๑๕) พิจารณาคำร้องของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรี ที่ขอให้ตรวจสอบ หน่วยรับตรวจเป็นกรณีเฉพาะราย

(๑๖) มีมติเห็นชอบให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบสืบสวน

(๑๗) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๘) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยรับตรวจมีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยไม่ปฏิบัติการตามมาตรฐานหรือมาตรการเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๑๔ (๔) และ (๕) หรือไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการโดยไม่มีเหตุอันสมควร คณะกรรมการมีอำนาจเสนอข้อสังเกตและความเห็นพร้อมทั้งพฤติการณ์ของหน่วยรับตรวจนั้นต่อประธานรัฐสภา เพื่อแจ้งไปยังคณะกรรมาธิการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

และคณะกรรมาธิการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ รวมทั้งแจ้งไปยังคณะกรรมาธิการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาและการติดตามผลการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจ

(๑) เรียกผู้รับตรวจมาชี้แจงเพื่อติดตามผลการดำเนินการของหน่วยรับตรวจตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ได้ให้ไว้

(๒) เรียกหรือติดต่อประสานงานกับหัวหน้าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนภาคเอกชน เพื่อขอคำชี้แจง รายงาน และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการและกรรมการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๒
วินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการวินัย ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย ดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ และกำหนดโทษปรับทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่กระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณที่คณะกรรมการกำหนด

วินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำอย่างใดอันเป็นความผิดและต้องรับโทษปรับทางปกครองจะต้องระบุไว้โดยชัดแจ้ง

(๒) เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้องในการบริหารการเงินและการคลังตำแหน่งใดหรือมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องใดๆ ซึ่งจะต้องรับผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณจะต้องระบุไว้โดยชัดแจ้ง

(๓) อัตราโทษปรับทางปกครอง

ในการกำหนดโทษปรับทางปกครองนั้น ให้คณะกรรมการวินัยคำนึงถึงระดับความรับผิดชอบของตำแหน่งของผู้กระทำผิดวินัย ระดับความสำคัญของการบริหารการเงินและการคลัง

ในแต่ละเรื่อง ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับราชการ เจตนาของผู้กระทำผิดวินัย และหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการวินัยประกอบด้วยประธานกรรมการวินัยคนหนึ่งและกรรมการวินัยอีกแปดคน มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งมีคุณสมบัติในแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวนสองคน

(๒) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านนิติศาสตร์ จำนวนสี่คน

(๓) เป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการบัญชี การตรวจสอบภายในการเงินการคลัง เศรษฐศาสตร์ หรือการบริหารธุรกิจ จำนวนสามคน

บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ หรือเทียบเท่า หรือเป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๙ หรือเทียบเท่า มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(ข) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์สอนวิชากฎมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง หรือกฎหมายการคลัง ในสถาบันอุดมศึกษา มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(ค) เป็นหรือเคยเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีคุณสมบัติเหมาะสมแก่งานในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๐ ประธานกรรมการวินัยและกรรมการวินัยได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการวินัยต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

มาตรา ๒๒ การสรรหาและการเลือกกรรมการวินัยให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการวินัยจำนวนสองเท่าของจำนวนกรรมการวินัยแต่ละประเภท แล้วให้เสนอรายชื่อผู้ได้รับเลือกพร้อมความยินยอมของผู้นั้นต่อประธานกรรมการ

(๒) ให้ประธานกรรมการเรียกประชุมคณะกรรมการเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบผู้ที่สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการวินัยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อตาม (๑) มติในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๓) ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการวินัยตาม (๒) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการวินัย แล้วแจ้งผลให้ประธานกรรมการเพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งต่อไป

ในการสรรหากรรมการวินัยตาม (๒) หากคณะกรรมการไม่ให้ความเห็นชอบให้คณะกรรมการสรรหาคัดเลือกบุคคลซึ่งสมควรแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการวินัยใหม่แล้วเสนอต่อประธานกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไปจนกว่าคณะกรรมการจะให้ความเห็นชอบ

ให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับบุคคลซึ่งได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการวินัยและกรรมการวินัยโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการวินัยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ กรรมการวินัยต้องทำงานเต็มเวลา โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการวินัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการวินัยซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการวินัยชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการวินัยชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการวินัยชุดใหม่เป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๒๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๓ กรรมการวินัยพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ หรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙

(๕) คณะกรรมการมีมติสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ให้พ้นจากตำแหน่งเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง หรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการวินัยเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการวินัยประกอบด้วยกรรมการวินัยเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการวินัยเหลืออยู่ไม่ถึงหกคน

มาตรา ๒๕ ให้มีการประชุมใหญ่คณะกรรมการวินัย เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๖ วรรคหก หรือเรื่องอื่น ๆ อันสมควรได้รับความเห็นหรือคำวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ตามที่ประธานกรรมการวินัยเห็นสมควร

ที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการวินัย ต้องมีกรรมการวินัยมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการวินัยทั้งหมด

การลงมติให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการวินัยคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ทั้งนี้การประชุมใหญ่คณะกรรมการวินัยนอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒
วิธีพิจารณาของคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง

มาตรา ๒๖ ผู้มีสิทธิเสนอเรื่องให้คณะกรรมการวินัยพิจารณาวินิจฉัย ได้แก่

(๑) ประธานกรรมการ

(๒) พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติผู้ว่าการ เฉพาะเรื่องที่ผู้นั้นได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบแล้วปรากฏความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

(๓) เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะเรื่องที่ผู้นั้นได้ดำเนินการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่เสร็จสิ้นแล้ว และปรากฏความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ โดยต้องเสนอสำนวนหรือรายงานพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบผ่านหน่วยงานต้นสังกัด

มาตรา ๒๗ เรื่องที่คณะกรรมการวินัยจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ระบุชื่อ ตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัดของคู่กรณีในขณะกระทำความผิด

(๒) ระบุข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เป็นการกระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณพร้อมพยานหลักฐานอ้างอิง

(๓) คู่กรณียังมีชีวิตอยู่

(๔) คู่กรณีไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) ต้องไม่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการวินัยได้เคยมีคำวินิจฉัยในเรื่องนั้นมาแล้วโดยอาศัยข้อเท็จจริงอย่างเดียวกัน เว้นแต่คู่กรณีไม่ใช่คู่กรณีในสำนวนเรื่องเดิม

(๖) ต้องไม่เป็นเรื่องที่ผู้มีสิทธิเสนอเรื่องตามมาตรา ๒๖ เสนอเรื่องแก่คณะกรรมการวินัยเมื่อพ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่คู่กรณีกระทำความผิด

มาตรา ๒๘ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวินัย การจัดองค์คณะ การเสนอเรื่องและรับเรื่อง วิธีพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ การเข้าฟังการพิจารณา การกำหนดโทษปรับทางปกครอง และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องนอกจากที่บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

ระเบียบตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๙ การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลังและการงบประมาณ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว แต่ทั้งนี้ต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีมีสิทธิชี้แจง

และแสดงพยานหลักฐานประกอบการชี้แจงของตนได้ตามควรแก่กรณี แต่การชี้แจงต้องทำเป็นหนังสือเว้นแต่เป็นกรณีการชี้แจงแถลงด้วยวาจาต่อหน้ากรรมการวินัย

ในการพิจารณาวินิจฉัย คณะกรรมการวินัยอาจไต่สวนรวบรวมข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม ในการนี้คณะกรรมการวินัยจะรับฟังพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานผู้เชี่ยวชาญหรือพยานหลักฐานอื่นนอกเหนือจากพยานหลักฐานของคู่กรณีได้ตามที่เห็นสมควร

พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คณะกรรมการวินัยเรียกมาให้ถ้อยคำหรือทำความเห็นต่อคณะกรรมการวินัยมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐ เมื่อคณะกรรมการวินัยสั่งรับเรื่องใดแล้ว ให้ประธานกรรมการวินัยจ่ายสำนวนเรื่องนั้นให้องค์คณะพิจารณาวินิจฉัยร่วมกันในนามคณะกรรมการวินัย โดยองค์คณะหนึ่งต้องมีกรรมการวินัยเป็นหัวหน้าองค์คณะคนหนึ่ง และกรรมการวินัยอีกสองคนร่วมเป็นองค์คณะพิจารณาวินิจฉัย

ให้ประธานกรรมการวินัยเป็นหัวหน้าคณะ และแต่งตั้งกรรมการวินัยเป็นหัวหน้าคณะอื่น โดยการจัดองค์คณะให้คำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของกรรมการวินัยแต่ละคนที่ประกอบกันเข้าเป็นองค์คณะ

เมื่อองค์คณะในคณะกรรมการวินัยใดได้รับสำนวนแล้ว ให้กรรมการวินัยหัวหน้าคณะแต่งตั้งกรรมการวินัยในองค์คณะของตนคนหนึ่งเป็นกรรมการวินัยเจ้าของสำนวน เพื่อเป็นผู้ทำสำนวนรวบรวมข้อเท็จจริง คำชี้แจงของคู่กรณีและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้โดยมีพนักงานคดีวินัยเป็นผู้ช่วยดำเนินการตามที่กรรมการวินัยเจ้าของสำนวนมอบหมาย

มาตรา ๓๑ ให้กรรมการวินัยเจ้าของสำนวนทำหน้าที่ไต่สวนรวบรวมข้อเท็จจริงข้อกฎมายและเสนอความเห็นโดยอิสระต่อองค์คณะ ตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนวน

ในระหว่างการดำเนินการของกรรมการวินัยเจ้าของสำนวนตามวรรคหนึ่ง ให้เปิดโอกาสให้คู่กรณีได้ทราบถึงข้ออ้างหรือข้อโต้แย้ง และให้คู่กรณีแสดงพยานหลักฐานของฝ่ายตนเพื่อยืนยัน หรือหักล้างข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายได้ เมื่อกรรมการวินัยเจ้าของสำนวนเห็นว่าได้รวบรวมข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเพียงพอแล้ว ให้กรรมการวินัยเจ้าของสำนวนทำความเห็นเสนอให้องค์คณะเพื่อพิจารณาต่อไป

ในการให้โอกาสคู่กรณีตามวรรคสอง ให้กรรมการวินัยเจ้าของสำนวนกำหนดให้คู่กรณีแสดงพยานหลักฐานของฝ่ายตนภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าคู่กรณีมิได้ปฏิบัติภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าคู่กรณีที่ไม่ได้แสดงพยานหลักฐานนั้น ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน หรือยอมรับข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานในสำนวนแล้วแต่กรณี และให้องค์คณะพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามที่เห็นเป็นการยุติธรรม

การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการวินัยเจ้าของสำนวนและพนักงานคดีวินัยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

มาตรา ๓๒ ก่อนวันนั่งพิจารณา ให้กรรมการวินัยเจ้าของสำนวนส่งมอบสำนวนให้กรรมการวินัยผู้แถลงพิจารณา และให้กรรมการวินัยผู้แถลงจัดทำสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็นของตนในการวินิจฉัยนั้นเสนอต่อองค์คณะ และให้มาชี้แจงด้วยวาจาต่อองค์คณะในวันนั่งพิจารณาเรื่องนั้น และให้มีสิทธิอยู่ร่วมในการพิจารณาและในการประชุมปรึกษาเพื่อวินิจฉัยเรื่องนั้นได้ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงในการวินิจฉัยเรื่องนั้น

ในการนั่งพิจารณาเรื่องใด ถ้ากรรมการวินัยผู้แถลงเห็นว่าข้อเท็จจริงในการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป ให้กรรมการวินัยผู้แถลงจัดทำสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎมาย และความเห็นของตนขึ้นใหม่ เสนอต่อองค์คณะเพื่อพิจารณาต่อไป

ให้ประธานกรรมการวินัยแต่งตั้งกรรมการวินัยผู้แถลงจากกรรมการวินัยคนหนึ่งที่มิใช่กรรมการวินัยในองค์คณะพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้น

การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการวินัยผู้แถลงให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

มาตรา ๓๓ ในการพิจารณาสำนวนเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ ให้องค์คณะจัดให้มีการนั่งพิจารณาอย่างน้อยหนึ่งครั้งเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสมาชี้แจงแถลงด้วยวาจาต่อหน้าองค์คณะ

ก่อนการนั่งพิจารณาครั้งแรกให้ส่งสรุปข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายของกรรมการวินัยเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ในการนี้ให้คู่กรณีมีสิทธิยื่นคำชี้แจง รวมทั้งนำเอกสารหลักฐานมาประกอบคำชี้แจงดังกล่าวเพื่อยืนยันหรือหักล้างข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายเพิ่มเติมต่อองค์คณะในวันนั่งพิจารณา แต่จะไม่มาชี้แจงแถลงด้วยวาจาก็ได้

ในการชี้แจงแถลงด้วยวาจา คู่กรณีสามารถนำทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าฟังการชี้แจงแถลงด้วยวาจาของตนได้ตามจำนวนที่องค์คณะเห็นสมควร แต่ทนายความหรือบุคคลที่คู่กรณีไว้วางใจดังกล่าวต้องมิใช่พยานในเรื่องที่กล่าวหานั้น

มาตรา ๓๔ ให้กรรมการวินัยและพนักงานคดีวินัยมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกให้หน่วยรับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเป็นหนังสือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้อง

(๒) มีหนังสือเรียกให้หน่วยรับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้องส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือส่งผู้แทนหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจนั้นมาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณา

(๓) มีหนังสือเรียกให้ผู้เสนอเรื่องหรือคู่กรณีมาให้ถ้อยคำ ชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้นำพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

(๔) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๕ กรรมการวินัยซึ่งเป็นองค์คณะอาจถูกคัดค้านในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณได้เพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย

(๒) รู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับคู่กรณี

(๔) เป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับคู่กรณี

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับคู่กรณี

การขอถอนตัวจากการพิจารณาวินิจฉัย การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน การสั่งให้ผู้ถูกคัดค้านงดการปฏิบัติหน้าที่และการสั่งให้กรรมการวินัยอื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทนกรรมการวินัยซึ่งเป็นองค์คณะให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

การสั่งให้กรรมการวินัยผู้ถูกคัดค้านงดการพิจารณาวินิจฉัยย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงการกระทำใด ๆ ของกรรมการวินัยผู้ถูกคัดค้านที่ได้กระทำไปแล้ว

มาตรา ๓๖ เมื่อเสร็จสิ้นการชี้แจงด้วยวาจาประกอบบันทึกความเห็นของกรรมการวินัยผู้แถลงแล้ว ให้กรรมการวินัยหัวหน้าคณะนัดประชุมองค์คณะเพื่อวินิจฉัยเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย ต้องทำเป็นหนังสือ และอย่างน้อยต้องระบุ

(๑) ชื่อ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัดของคู่กรณี ในขณะกระทำความผิดและในปัจจุบัน

(๒) ชื่อ ตำแหน่ง กรรมการวินัยเจ้าของสำนวน กรรมการวินัยผู้แถลง

(๓) ข้อเท็จจริงแห่งการกระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

(๔) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง

(๕) เหตุผลแห่งคำวินิจฉัย

(๖) คำวินิจฉัยในประเด็นความผิด

(๗) อัตราโทษปรับทางปกครอง และเงื่อนไขวิธีการชำระค่าปรับ

(๘) คำบังคับ ถ้ามี โดยให้ระบุหน่วยรับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่ต้องปฏิบัติตามคำบังคับไว้ด้วย

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยต้องลงลายมือชื่อของกรรมการวินัยที่วินิจฉัยเรื่องนั้น ถ้ากรรมการวินัยคนใดมีเหตุจำเป็นไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้กรรมการวินัยหัวหน้าคณะจดแจ้งเหตุดังกล่าวไว้ในคำวินิจฉัยนั้นด้วย

คำวินิจฉัยของกรรมการวินัยองค์คณะใด ให้เป็นไปตามความเห็นของกรรมการวินัยฝ่ายข้างมากขององค์คณะนั้น

ถ้ากรรมการวินัยคนใดมีความเห็นแย้ง ให้มีสิทธิทำความเห็นแย้งของตนรวมไว้ในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย

ในกรณีที่เป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญ หรือผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย

อาจกระทบกระเทือนต่อวิธีปฏิบัติราชการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะ หรือแก่ระบบบริหารราชการเป็นส่วนรวม กรรมการวินัยในองค์คณะพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้น อาจขอให้คณะกรรมการวินัยวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้

ในกรณีที่เป็นการวินิจฉัยของกรรมการวินัยโดยที่ประชุมใหญ่ ห้ามมิให้กรรมการวินัยทำความเห็นแย้ง

มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการชำระเงินที่เป็นโทษปรับทางปกครอง ให้คำวินิจฉัยลงโทษทางวินัยของคณะกรรมการวินัยมีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนที่สั่งโดยผู้บังคับบัญชาของหน่วยรับตรวจ และวิธีชำระค่าปรับทางปกครองให้เป็นไปตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคำวินิจฉัยและระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการป้องปรามการกระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ คณะกรรมการวินัยจะนำคำวินิจฉัยลงโทษทางวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วยก็ได้ ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

มาตรา ๓๘ การวินิจฉัยลงโทษทางวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณไม่เป็นการตัดอำนาจของผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกลงโทษทางวินัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารของหน่วยรับตรวจที่จะพิจารณาลงโทษทางวินัยเพราะเหตุเดียวกันนี้อีก แต่โทษดังกล่าวจะต้องเป็นโทษ
สถานอื่นซึ่งมิใช่เป็นโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน

มาตรา ๓๙ การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย ให้ยื่นต่อศาลปกครองสูงสุดโดยผ่านคณะกรรมการวินัยที่วินิจฉัยเรื่องนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำวินิจฉัย ถ้ามิได้ยื่นอุทธรณ์ตามกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าการวินิจฉัยนั้นเป็นที่สุด

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าคำอุทธรณ์ใดมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎมายที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลปกครองสูงสุดจะสั่งไม่รับอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาก็ได้

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๓
คณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังภูมิภาค

มาตรา ๔๑ ในเขตท้องที่ใดที่มีเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณเป็นจำนวนมากและผู้ว่าการเห็นสมควรให้มีการพิจารณาเรื่องความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณในท้องที่นั้นเป็นการประจำ ผู้ว่าการอาจเสนอความเห็น

ต่อคณะกรรมการเพื่อดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยภูมิภาค

คณะกรรมการวินัยภูมิภาคที่แต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง จะมีเขตอำนาจในท้องที่ใดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรรมการวินัยภูมิภาคมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ทั้งนี้จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระแล้วให้นำมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๓) และ (๕) มาใช้บังคับแก่การพ้นตำแหน่งของกรรมการวินัยภูมิภาคโดยอนุโลม

กรณีผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการวินัยภูมิภาคเพราะเหตุดำรงตำแหน่งราชการที่อยู่ในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจ ก็ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการวินัยภูมิภาคเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๔๒ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการวินัยภูมิภาคต้องเป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การเงินการคลัง หรือนิติศาสตร์ ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นหัวหน้าส่วนราชการในส่วนภูมิภาคในตำแหน่งที่คณะกรรมการวินัยกำหนด รวมกันแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๙ หรือเทียบเท่า

(๓) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์สอนวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง หรือกฎหมายการคลังในสถาบันอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) เป็นหรือเคยได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี และเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๘ หรือเทียบเท่า

(๕) เป็นหรือเคยได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนหรือพนักงานคดีวินัยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๘ หรือเทียบเท่า

มาตรา ๔๓ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการวินัยภูมิภาคจะต้องไม่เป็นข้าราชการการเมืองผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง หรือประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการวินัยภูมิภาคตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

กรรมการวินัยภูมิภาคซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๔๔ คณะกรรมการวินัยภูมิภาค มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาวินิจฉัยและกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้นแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่กระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณในเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจ

(๒) ปฏิบัติการแทนคณะกรรมการวินัยในเรื่องตามที่คณะกรรมการวินัยมอบหมาย

มาตรา ๔๕ ให้กรรมการวินัยภูมิภาคได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๖ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการวินัยภูมิภาคคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการวินัยภูมิภาค มีหน้าที่รับผิดชอบดูแล ตรวจตรา และแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวินัยภูมิภาคในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องความผิดทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ ที่อยู่ในเขตอำนาจให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

วิธีพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยภูมิภาค ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ ของหมวดนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวินัยภูมิภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

มาตรา ๔๗ เมื่อคณะกรรมการวินัยภูมิภาคได้พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นและมีมติเรื่องใดแล้ว ให้เสนอสำนวนและมติในเรื่องนั้นไปยังคณะกรรมการวินัยเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ส่วนที่ ๔
โทษปรับทางปกครอง

มาตรา ๔๘ เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ใดกระทำผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ ต้องรับโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้น

หากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย แม้เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นจะได้รับโทษตามกฎหมายอื่นแล้ว ยังต้องรับโทษในการกระทำนั้นสำหรับความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณด้วย

หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจได้ถูกลงโทษทางวินัยจากผู้บังคับบัญชามาแล้วเพราะเหตุอย่างเดียวกันนี้ และโทษทางวินัยนั้นเป็นโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน เมื่อคณะกรรมการวินัยได้พิจารณาถึงโทษทางวินัยที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นได้รับแล้ว เห็นเป็นการสมควร คณะกรรมการวินัยจะใช้ดุลพินิจว่าผู้นั้นมีความผิด และกำหนดโทษปรับทางปกครองน้อยกว่าที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้เพียงใด หรือไม่กำหนดโทษปรับทางปกครองแก่ผู้นั้นเลยก็ได้

มาตรา ๔๙ ความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ มีอัตราโทษปรับทางปกครองสี่ชั้น ดังนี้

(๑) โทษปรับชั้นที่หนึ่ง โทษปรับไม่เกินเงินเดือนหนึ่งเดือน

(๒) โทษปรับชั้นที่สอง โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่สองเดือนถึงสี่เดือน

(๓) โทษปรับชั้นที่สาม โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่สามเดือนถึงแปดเดือน

(๔) โทษปรับชั้นที่สี่ โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่สี่เดือนถึงสิบสองเดือน

เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ใดต้องรับโทษปรับทางปกครองเป็นจำนวนเท่าใด ให้คำนวณจากเงินเดือนที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้กระทำความผิดจะพึงได้รับในเวลาที่กระทำความผิด เพื่อกำหนดเป็นค่าปรับตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยและหลักเกณฑ์อื่นที่คณะกรรมการวินัยกำหนด

เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้กระทำความผิดที่ต้องรับโทษปรับทางปกครองจะชำระค่าปรับเป็นระยะเวลากี่เดือน และอัตราเดือนละเท่าใดนั้น ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย

ให้หน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ต้องรับโทษปรับทางปกครองมีหน้าที่ดำเนินการหักเงินเดือนให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการวินัย และเงินที่หักแต่ละเดือนให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ในกรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ต้องรับโทษปรับทางปกครองนำเงินค่าปรับมาชำระเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดหักเงินเดือนในแต่ละเดือน ให้หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการนำเงินส่งตามที่กำหนดไว้ในวรรคสี่ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๐ กรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ต้องรับโทษปรับทางปกครองพ้นจากสถานะเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ ให้คณะกรรมการวินัยมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นชำระค่าปรับทางปกครอง หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นไม่ดำเนินการชำระค่าปรับทางปกครองภายในระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการวินัยอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีคณะกรรมการวินัยเห็นควรให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ให้ประธานกรรมการวินัยเป็นผู้มีอำนาจสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ต้องรับโทษปรับทางปกครอง

กรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ต้องรับโทษปรับทางปกครองพ้นจากสถานะเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจตามวรรคหนึ่งแล้วไม่ชำระหรือชำระค่าปรับทางปกครองไม่ครบถ้วน หรือใช้มาตรการบังคับทางปกครองแล้วยังไม่ครบจำนวนค่าปรับทางปกครองทั้งหมด หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่คณะกรรมการวินัยมีคำวินิจฉัย ให้หน่วยงานต้นสังกัดใหม่เป็นผู้ดำเนินการหักเงินเดือนตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม และวรรคสี่ต่อไป

มาตรา ๕๑ หากการกระทำใดอันเป็นกรรมเดียว เป็นความผิดตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณหลายข้อ ให้ใช้ระเบียบข้อที่มีโทษปรับทางปกครองชั้นสูงสุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด

กรณีมีการกระทำใดอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ผู้กระทำความผิดรับโทษปรับทางปกครองตามระเบียบข้อที่กำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทุกกรรมและทุกข้อ แต่เมื่อรวมความผิดทุกกรรมและทุกข้อแล้ว ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษปรับทางปกครอง

รวมทั้งสิ้นไม่เกินเงินเดือนรวมสิบสองเดือน

โทษปรับทางปกครองเป็นอันระงับไป เนื่องจากเหตุเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้กระทำความผิดถึงแก่ความตาย

มาตรา ๕๒ เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ใดกระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณเพราะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หากปรากกฏพยานหลักฐานพิสูจน์ได้ว่า
เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นได้โต้แย้งหรือคัดค้านคำสั่งนั้นไว้แล้ว คณะกรรมการวินัยอาจยกเว้นโทษปรับทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้

กรณีตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาที่สั่งการเป็นผู้กระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณต้องรับโทษปรับทางปกครอง

หมวด ๓
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๕๓ ให้มีผู้ว่าการคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

ให้ผู้ว่าการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๕๔ ให้ผู้ว่าการรับผิดชอบการปฏิบัติงานการบริหารทั่วไปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นตรงต่อประธานกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้มีรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ในกิจการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็นผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อการนี้ผู้ว่าการอาจมอบอำนาจให้ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๕ ผู้ที่จะได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเสนอชื่อ

(๓) มีวุฒิการศึกษาในระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ หรือการบริหาร จากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศ หรือจากสถาบันการศึกษาในต่างประเทศที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนรับรองวิทยฐานะ

(๔) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ หรือเทียบเท่า ซึ่งมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๕๖ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

มาตรา ๕๗ การสรรหา การเลือกและการแต่งตั้งผู้ว่าการให้นำมาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๘ ผู้ว่าการต้องปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ผู้ว่าการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าผู้ว่าการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๕๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๕๘ ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๕๕ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๖

(๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙

(๖) คณะกรรมการมีมติสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง หรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน และวุฒิสภามีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๖๐ ให้ผู้ว่าการได้รับเงินเดือน เงินประตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นเทียบเท่ากรรมการ และให้นำกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและประธานกรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ นอกจากอำนาจหน้าที่ทางบริหารตามมาตรา ๕๔ แล้ว ผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวกับการบริหารงานหรือการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) กำหนดแผนการตรวจสอบ เรื่องที่จะต้องตรวจสอบ วิธีการ ขอบเขต แนวการตรวจสอบ และการเสนอรายงานตรวจสอบสำหรับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๓) แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๔

(๔) ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ มาช่วยปฏิบัติงานตรวจสอบในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับการอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้นั้นแล้วแต่กรณี

(๕) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการหรือในกิจการต่าง ๆ เพื่อช่วยการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๖) ให้คำปรึกษา ความเห็น หรือข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินแก่คณะกรรมการ

(๗) จัดจ้างและกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยต้องอยู่ภายในวงเงินที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการนี้ และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) กำหนดค่าตรวจสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมบริการที่ปรึกษาและค่าตอบแทนหรือค่าตอบแทนอื่นในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) พิจารณาอนุมัติเรื่องที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเสนอต่อคณะกรรมการวินัยตามมาตรา ๒๖

(๑๐) รายงานผลการตรวจสอบหรือปัญหาในการปฏิบัติราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อคณะกรรมการ

(๑๑) กำหนดหลักเกณฑ์การส่งเรื่องให้หน่วยรับตรวจตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นหรือตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วรายงานผลให้ทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๑๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๔
สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖๒ ให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นส่วนราชการที่เป็นอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะกรรมการและให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ ดังต่อไปนี้

(ก) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการวินัย

(ข) ปฏิบัติงานในกระบวนพิจารณาความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ

(ค) วิเคราะห์เหตุแห่งการกระทำความผิดวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการบริหารการเงินและการคลังต่อหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้อง

(ง) รวบรวม จัดพิมพ์และเผยแพร่คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัย

(๓) ตรวจสอบการเงินแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(ก) ตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษา การนำส่งและการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินอื่นของหน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ และอาจตรวจสอบการใช้จ่ายเงินการใช้จ่ายทรัพย์สินอื่น หรือการจัดซื้อจัดจ้างตามแผนงาน งานหรือโครงการของหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นไปโดยประหยัด ได้ผลตามเป้าหมายและมีผลคุ้มค่าหรือไม่ รวมถึงมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพความเป็นอยู่ของประชาชนหรือไม่

ในกรณีหน่วยรับตรวจตามมาตรา ๔ หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะต้องแสดงความเห็นต่องบการเงินให้แสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปด้วย

(ข) ตรวจสอบบัญชีและรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณและงบแสดงฐานะการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ และแสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปด้วย

(ค) ตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ และแสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปด้วย

(ง) ตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่นของหน่วยรับตรวจ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ ในกรณีนี้ให้มีอำนาจตรวจสอบการประเมินภาษีอากร การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและรายได้อื่นที่หน่วยรับตรวจจัดเก็บด้วย และหน่วยรับตรวจต้องเปิดเผยข้อมูลที่ได้มาจากผู้เสียภาษีอากร ผู้ชำระค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใด ให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามที่ร้องขอด้วย และให้ถือว่าการให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

(จ) ตรวจสอบสืบสวนกรณีที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจกระทำการทุจริตเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการคลัง หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้กระทำความผิดและบุคคลอื่นใดที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้นด้วย

(ฉ) ตรวจสอบเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินลงทุนที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดได้รับจากหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นว่าการรับจ่ายและการใช้เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินลงทุนเป็นไปอย่างถูกต้อง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ทั้งนี้ให้หน่วยรับตรวจมีหน้าที่แจ้งบุคคล

หรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวทราบว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินนั้น

(ช) ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินราชการลับหรือเงินที่มีลักษณะคล้ายกับเงินราชการลับ

(๔) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๐๑ และการรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปีตามมาตรา ๑๐๒

(๕) ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ปรากฏในรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีหรือรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปี

(๖) ศึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับแผนงาน งาน โครงการที่จะมีผลกระทบต่อการจัดทำงบประมาณ

(๗) เผยแพร่ผลการตรวจสอบการเงินแผ่นดินต่อสาธารณชนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อความเป็นอิสระและเป็นกลางในการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๖๔ ให้ผู้ว่าการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๕ ในการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ผู้ว่าการและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานในการใช้จ่ายและหลักฐานอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีคำสั่งให้ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจมาให้ถ้อยคำหรือให้ให้ถ้อยคำ เพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบ หรือสั่งให้ผู้รับตรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ ส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นบรรดาที่หน่วยรับตรวจจัดทำขึ้นหรือมีไว้ในครอบครอง

(๒) อายัดเงินและทรัพย์สิน บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่มีอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ

(๓) มีคำสั่งเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้ให้ถ้อยคำ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ หรือสั่งให้ส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจเพื่อประกอบการพิจารณา

(๔) มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่น หรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจเท่าที่จำเป็น

(๕) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกให้ธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่นใดส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานต่าง ๆ มาเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๖) มีหนังสือขอให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานเอกชน ดำเนินการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนจะไม่ทำเป็นหนังสือก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากหน่วยรับตรวจเป็นหน่วยงานที่มีกฎหมายห้ามการเปิดเผยข้อมูลหรือห้ามบุคคลอื่นใดเข้าไปในเขตพื้นที่หรือสถานที่แห่งใด หากผู้ว่าการหรือผู้ได้รับมอบหมายได้มีหนังสือแจ้งผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจแล้ว ให้การปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งเป็นการได้รับยกเว้นจากกฎหมายดังกล่าว

คำสั่งเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ให้ถ้อยคำ หรือสั่งให้ส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตาม (๓) ให้ทำเป็นหนังสือ และนำไปส่งในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของผู้รับ หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ณ ถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ทำการของผู้รับ เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนหากไม่ดำเนินการทันทีอาจมีผลกระทบต่อพยานหลักฐานในการตรวจสอบหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จะไม่ทำเป็นหนังสือก็ได้

มาตรา ๖๖ ในการตรวจสอบตามมาตรา ๖๓ (๓) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจว่าจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนซึ่งเป็นที่ยอมรับแห่งวิชาชีพให้ดำเนินการตามเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็ได้ ให้ผู้ว่าการเป็นผู้กำหนดค่าจ้างหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๗ นอกจากอำนาจหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและการคลัง และการดำเนินการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและขอบเขตหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว

(๒) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การโอน การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าตอบแทนพิเศษ เงินโบนัส การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้

ก่อน วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๔) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๕) การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใดๆ ตามแต่จะมอบหมาย

(๖) การบริหารจัดการด้านการเงิน การคลังและการงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๗) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๘) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๙) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งการกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกาย และการจัดสวัสดิการ หรือการสงเคราะห์อื่นของลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนาม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖๘ ให้คณะกรรมการเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจกำหนดตำแหน่งและการได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยเทียบเคียงกับการกำหนดตำแหน่งตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ทั้งนี้ คำว่า “คณะรัฐมนตรี ก.พ. หรือคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม” ให้หมายถึง คตง. คำว่า “กระทรวง” ให้หมายถึงสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน คำว่า “นายกรัฐมนตรี” ให้หมายถึงประธานกรรมการ และคำว่า “รัฐมนตรี” หรือ “ปลัดกระทรวง” ให้หมายถึงผู้ว่าการ

การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้จำแนกประเภทตำแหน่งเป็นตำแหน่งทั่วไปและตำแหน่งในกระบวนการตรวจสอบ โดยพิจารณาจากสาขาอาชีพ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเภทตำแหน่งนั้น

มาตรา ๖๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจในการกำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้มีการจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตามพื้นความรู้ ประสบการณ์ ภาระหน้าที่ตามคุณภาพงาน และการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยเทียบเคียงได้กับบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม

และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการอื่นในกระบวนการยุติธรรม

บัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และสามารถนำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้

ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการจัดทำบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินเพิ่มให้แก่ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาปรับเงินเดือนขั้นต่ำ ขั้นสูงหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนไม่เกินร้อยละสิบของเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งที่ใช้บังคับอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้ถือว่าการปรับเงินเดือนขั้นต่ำ ขั้นสูงหรือเงินประจำตำแหน่งดังกล่าวเป็นการปรับเงินเดือนขั้นต่ำ ขั้นสูงหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย โดยให้คณะกรรมการออกประกาศ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๐ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือเทียบเท่า ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นให้ผู้ว่าการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

มาตรา ๗๑ การโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจกระทำได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจ โดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำความตกลงกับเจ้าสังกัดแล้วเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใด และได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณากำหนด แต่เงินเดือนที่จะได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่งในขณะที่เป็นข้าราชการนั้น เป็นเวลาราชการของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

การโอนข้าราชการการเมืองและข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการมาเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะกระทำมิได้

มาตรา ๗๒ ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แก่บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๗๓ รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการบริหารงานโดยอิสระของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินัย และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเสนองบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่คณะกรรมการ คณะกรรมการวินัย และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจทำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินัย และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในรายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินัย และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยให้แนบความเห็นของคณะกรรมการร่วมไปด้วย และในการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีให้มีผู้แทนของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้าร่วมชี้แจงด้วย

ในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้นั้นไม่เพียงพอ ให้สามารถเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีได้โดยตรง

มาตรา ๗๔ ในการตรวจสอบการรับจ่ายเงินและทรัพย์สิน บัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐานอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรร่วมกันแต่งตั้งผู้ตรวจสอบจำนวนหนึ่งและรายงานผลการตรวจสอบให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๖๓ (๓) (ก) มาตรา ๖๕ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๕ เงินและทรัพย์สินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย

(๑) งบประมาณแผ่นดินที่ได้รับอุดหนุน

(๒) เงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับจากการตรวจสอบบัญชีหรือการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๓) รายได้ หรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๔) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินตาม (๑) (๒) และ (๓)

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และให้นำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการตรวจสอบและเพื่อเป็นสิ่งจูงใจและตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามผลงานและความสามารถ ทั้งนี้ เว้นแต่ทรัพย์สินที่ผู้อุทิศให้ได้กำหนดเงื่อนไขไว้เป็นประการอื่น

มาตรา ๗๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ผู้ว่าการและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ส่วนที่ ๒
การตรวจสอบทั่วไป

มาตรา ๗๗ การตรวจบัญชี การตรวจการเงิน การตรวจการจัดเก็บรายได้ การตรวจการบริหารพัสดุและจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจการดำเนินงาน หน่วยรับตรวจต้องให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง รวมทั้งส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นใดตามที่ผู้ตรวจสอบต้องการ และอำนวยความสะดวกในการเข้าตรวจสอบ

มาตรา ๗๘ ให้หน่วยรับตรวจซึ่งมีหน้าที่จัดทำรายงานงบการเงินหรือสัญญาและมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้ส่งต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบ ต้องดำเนินการจัดส่งภายในระยะเวลาที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดโดยเคร่งครัด

มาตรา ๗๙ บรรดาบัญชี เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับการตรวจสอบ ถ้าทำเป็นภาษาต่างประเทศ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้บุคคลใดซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยรับตรวจจัดการแปลเป็นภาษาไทยให้แล้วเสร็จภายในเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในกรณีจำเป็นสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจส่งให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลภายนอกดำเนินการแปลเป็นภาษาไทยที่มีการรับรองความถูกต้อง โดยหน่วยรับตรวจต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

มาตรา ๘๐ ให้ผู้ว่าการรายงานผลการตรวจสอบทั่วไปต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมายให้ผู้ว่าการพิจารณาดำเนินการได้เอง โดยให้นำมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และเมื่อผู้ว่าการดำเนินการเป็นประการใดแล้ว ให้รายงานให้คณะกรรมการทราบ

กรณีตามวรรคหนึ่งหากหน่วยรับตรวจมีข้อโต้แย้งการแจ้งผลการดำเนินการของผู้ว่าการ ให้ผู้ว่าการเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาสั่งการ

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาผลการตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่ามีข้อบกพร่องเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ให้ประธานกรรมการมีหนังสือแจ้งให้หน่วยรับตรวจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ชี้แจง หรือแก้ไขข้อบกพร่อง หรือปฏิบัติให้ถูกต้อง ภายในระยะเวลาไม่เกินสามสิบวัน หากผู้รับตรวจไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีข้อโต้แย้ง ให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่อแจ้งต่อผู้บังคับบัญชา กระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจดำเนินการตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดแก่ผู้รับตรวจและเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้รับผิดชอบ ตามควรแก่กรณี

ในกรณีผู้บังคับบัญชา กระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร

(๒) ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยหรือดำเนินการในลักษณะเดียวกันตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบตามควรแก่กรณี และให้หน่วยรับตรวจแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบภายในทุกหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ หากหน่วยรับตรวจดำเนินการแล้ว ผลการดำเนินการแตกต่างจากผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ให้หน่วยรับตรวจส่งรายงานผลการดำเนินการพร้อมข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่หน่วยรับตรวจได้รับแจ้ง หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วมีความเห็นประการใด ให้หน่วยรับตรวจถือปฏิบัติตาม

(๓) ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาผู้รับผิดชอบชดใช้เงินหรือทรัพย์สินตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบตามควรแก่กรณี สำหรับเรื่องที่หน่วยรับตรวจไม่ต้องส่งกระทรวงการคลังให้หน่วยรับตรวจแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบภายในทุกหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ หากหน่วยรับตรวจดำเนินการแล้ว ผลการดำเนินการแตกต่างจากผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ให้หน่วยรับตรวจส่งรายงานผลการดำเนินการพร้อมข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่หน่วยรับตรวจได้รับแจ้ง หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วมีความเห็นประการใด ให้หน่วยรับตรวจถือปฏิบัติตามแต่ถ้าเป็นเรื่องที่หน่วยรับตรวจต้องส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และกระทรวงการคลังมีความเห็นแตกต่างจากผลการพิจารณาของคณะกรรมการให้คณะกรรมการพิจารณา และกรณียืนยันความเห็นเดิมให้แจ้งนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

(๔) กรณีปรากฏความผิดตามกฎหมายอื่นที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวดำเนินการต่อไป

มาตรา ๘๒ กรณีผู้รับตรวจ หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจแล้วแต่กรณี เป็นผู้กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำดังกล่าวให้ทำหนังสือแจ้งผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจชั้นเหนือขึ้นไป เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๘๑ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาผลการตรวจสอบแล้วเห็นว่าข้อบกพร่องเกิดขึ้นเนื่องจากกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน หรือไม่อาจปฏิบัติได้ หรือหากปฏิบัติแล้วจะเสียประโยชน์ต่อราชการ ให้ประธานกรรมการแจ้งต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และให้แจ้งผลการพิจารณาให้คณะกรรมการทราบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘๔ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาผลการตรวจสอบแล้วปรากฏว่ามีข้อบกพร่องของหน่วยรับตรวจ เนื่องจากไม่มีข้อกำหนดให้หน่วยรับตรวจต้องปฏิบัติ ให้ประธานกรรมการแจ้งให้กระทรวงเจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจแล้วแต่กรณีทราบ เพื่อกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้หน่วยรับตรวจไปปฏิบัติ และเมื่อกระทรวงเจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจดำเนินการไปประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการทราบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด โดยคณะกรรมการอาจกำหนดระยะเวลารายงานความคืบหน้าไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๘๕ กรณีคณะกรรมการเสนอแนะให้หน่วยรับตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี และเสนอแนะในประการอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ตลอดจนติดตามการดำเนินการแก้ไขและการปฏิบัติตามคำแนะนำแล้ว หน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ระงับการเบิกจ่ายเงินของหน่วยรับตรวจไว้จนกว่าจะดำเนินการตามข้อเสนอแนะภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

ส่วนที่ ๓
การตรวจสอบสืบสวน

มาตรา ๘๖ การตรวจสอบสืบสวนให้ดำเนินการได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรีขอความร่วมมือให้ตรวจสอบตามมาตรา ๑๔ (๑๕) และคณะกรรมการเห็นชอบให้ดำเนินการตรวจสอบสืบสวน

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการมีมติเห็นชอบให้ตรวจสอบสืบสวน

(๓) เรื่องที่ผู้ว่าการสั่งการให้ตรวจสอบสืบสวนเป็นกรณีพิเศษ

(๔) เรื่องที่มาจากการตรวจสอบทั่วไปตามหมวด ๔ ส่วนที่ ๒

(๕) เรื่องที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจกระทำการทุจริตเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการคลัง หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการ

เรื่องที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจจัดให้มีการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นได้ตามวิธีการที่ผู้ว่าการกำหนด และหากการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นไม่พบพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตแต่เป็นกรณีบกพร่องเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรี ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๘๑ ถึงมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้รับเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ไว้ตรวจสอบสืบสวน

(๑) เรื่องที่มีการฟ้องเป็นคดีอยู่ในศาล หรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้วในประเด็นเดียวกัน

(๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่ปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้การพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป

(๓) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสามปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหาและเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไปได้ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบทั่วไปตามมาตรา ๘๖ (๔)

(๔) เรื่องที่มีลักษณะเป็นบัตรสนเท่ห์ซึ่งไม่ระบุพยานหลักฐานชัดแจ้งเพียงพอที่จะดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้

(๕) เรื่องที่ไม่ระบุชื่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ถูกร้องเรียนหรือตำแหน่งหรือชื่อหน่วยรับตรวจหรือสถานที่มีการกระทำผิด และช่วงเวลาหรือพฤติการณ์ในการกระทำความผิด

มาตรา ๘๘ ในการตรวจสอบสืบสวน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวนอย่างน้อยสองคนซึ่งต้องเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างน้อยหนึ่งคน หรือแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวน เพื่อทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด

คณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนต้องมีพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนทั้งหมด และสำหรับบุคคลที่ร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบสืบสวนต้องไม่ใช่บุคคลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกันและอยู่ในท้องที่เดียวกันกับผู้ถูกกล่าวหา

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวน หรือคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘๙ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวน หรือคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนจะต้องไม่มีส่วนรู้เห็นเหตุการณ์หรือมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ตรวจสอบ และให้นำมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การมีส่วนรู้เห็นตามวรรคหนึ่งไม่หมายความรวมถึงการที่ได้เคยสอบสวนหรือตรวจสอบเรื่องนั้นตามอำนาจหน้าที่มาก่อนที่รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวน หรือคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวน ตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการแต่งตั้งบุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวนหรือกรรมการตรวจสอบสืบสวน ให้บุคคลผู้นั้นแจ้งต่อผู้แต่งตั้งโดยเร็ว ระหว่างนั้นห้ามมิให้บุคคลผู้นั้นยุ่งเกี่ยวกับการตรวจสอบสืบสวนและให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาคัดค้านว่าเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวนหรือกรรมการตรวจสอบสืบสวนผู้ใดมีเหตุตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้านและการแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวน หรือกรรมการตรวจสอบสืบสวนแทนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๙๐ ในการตรวจสอบสืบสวนให้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ถ้อยคำประกอบการชี้แจง

ในการชี้แจงข้อกล่าวหาและการให้ถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา ให้มีสิทธินำทนายความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ถ้อยคำของตนได้ และกรณีการมาให้ถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหาให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหามีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำ หรือไม่ก็ได้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำ ถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเต็มใจให้ถ้อยคำอย่างใด ก็ให้จดถ้อยคำนั้นไว้ ถ้าไม่เต็มใจให้ถ้อยคำก็ให้บันทึกไว้

มาตรา ๙๑ กรณีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวน การรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา หรือการสอบถ้อยคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ต้องมีกรรมการตรวจสอบสืบสวนอย่างน้อยสองคนร่วมดำเนินการ ในจำนวนนั้นจะต้องเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างน้อยหนึ่งคน

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวนหรือกรรมการตรวจสอบสืบสวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการล่อลวงหรือขู่เข็ญ หรือให้สัญญากับผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานเพื่อจูงใจให้เข้าให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ ในเรื่องที่กล่าวหา

มาตรา ๙๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวน ให้คณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๖๕

เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสืบสวน หรือคณะกรรมการตรวจสอบสืบสวนได้ตรวจสอบสืบสวนโดยรวบรวมพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ และเห็นว่าการตรวจสอบสืบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำสำนวนการตรวจสอบสืบสวนเสนอต่อผู้ว่าการ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการมอบอำนาจให้ผู้ว่าการพิจารณาดำเนินการได้เองและให้นำมาตรา ๙๓ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

สำนวนการตรวจสอบสืบสวนประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา

(๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา

(๓) ข้อกล่าวหาและสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบสืบสวน

(๔) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

(๖) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบสืบสวนนอกจากที่กำหนดไว้ตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๓ ในการพิจารณาสำนวนการตรวจสอบสืบสวน ให้คณะกรรมการพิจารณาด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาสำนวนการตรวจสอบสืบสวนแล้วมีมติว่าสำนวนใดไม่มีมูลให้สำนวนเรื่องนั้นเป็นอันตกไป สำนวนการตรวจสอบสืบสวนใดที่คณะกรรมการมีมติว่ามีมูลความผิดให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีข้อบกพร่องหรือมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องหรือมีมูลความผิดทางละเมิด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ หรือมาตรา ๙๕

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัยให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๖

(๓) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญาให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๙

มาตรา ๙๔ ในการพิจารณาสำนวนการตรวจสอบสืบสวนของคณะกรรมการตามมาตรา ๙๓ หากคณะกรรมการเห็นว่าพยานหลักฐานยังไม่ชัดเจนเพียงพอในประเด็นสำคัญที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ คณะกรรมการจะต้องกำหนดประเด็นและวางแนวการตรวจสอบสืบสวนให้ชัดเจน เพื่อส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบสืบสวนเพิ่มเติมต่อไป

กรณีผู้ถูกตรวจสอบสืบสวนรายใดได้ให้ข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการชี้มูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจรายอื่น หากคณะกรรมการเห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

มาตรา ๙๕ ในกรณีมีมูลความผิดทางละเมิด เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดทางละเมิด ให้ประธานกรรมการส่งสำนวนการตรวจสอบสืบสวน และเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น เพื่อพิจารณาเรียกชดใช้ค่าเสียหายตามที่คณะกรรมการได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดอีก ในการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถือว่าสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการเป็นสำนวนการสอบสวนความรับผิดทางละเมิดของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณี

มาตรา ๙๖ ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งสำนวนการตรวจสอบสืบสวน และเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถือว่าสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็น

ของคณะกรรมการเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณี

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย เมื่อคณะกรรมการมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวได้กระทำผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ประธานกรรมการส่งสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

กรณีผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากสถานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวข้างต้นได้ หากผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ให้หน่วยงานต้นสังกัดใหม่เป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต่อไป

มาตรา ๙๗ เมื่อได้รับสำนวนการตรวจสอบสืบสวนตามมาตรา ๙๕ หรือมาตรา ๙๖ แล้วให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษหรือเรียกชดใช้ค่าเสียหายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่งสำเนาคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งเรียกชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าวไปให้คณะกรรมการทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง

มาตรา ๙๘ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาไม่ดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๙๖ หรือคณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๙๗ ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร หรือในกรณีที่จำเป็นคณะกรรมการจะสั่งให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือคณะกรรมการอื่นซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการอนุกรรมการลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจแล้วแต่กรณี พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไปก็ได้

มาตรา ๙๙ ในกรณีที่ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการมีมติว่ามีความผิดทางอาญาให้ประธานกรรมการส่งสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี โดยให้ถือว่าสำนวนการตรวจสอบสืบสวนของคณะกรรมการเป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง

เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นจากคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งแล้ว เห็นว่าสำนวนการตรวจสอบสืบสวนและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นที่คณะกรรมการส่งให้ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการและอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นโดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวการดำเนินการฟ้องคดีได้

ให้คณะกรรมการมีอำนาจฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความฟ้องคดีแทน

มาตรา ๑๐๐ เมื่อมีการฟ้องคดีอาญา ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาให้ไปรายงานตัวต่อบุคคลที่คณะกรรมการมอบหมายตามวันและเวลาที่กำหนด

หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ให้คณะกรรมการแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการแล้วแต่กรณี ดำเนินคดีต่อไป

การควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือการปล่อยชั่วคราว ให้คณะกรรมการหรือบุคคลที่คณะกรรมการมอบหมายหรืออัยการสูงสุดแล้วแต่กรณีเป็นผู้มีอำนาจพิจารณา ทั้งนี้ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔
รายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๑๐๑ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

รายงานผลการปฏิบัติงานจะต้องรายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญในทุกด้าน เว้นแต่ในเรื่องหรือข้อที่ตรวจพบนั้น ผู้ว่าการโดยการปรึกษากับคณะกรรมการเห็นว่าควรแก่การรักษาไว้เป็นความลับหรือมีกฎหมายห้ามมิให้เปิดเผย

มาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีความจำเป็นหรือเหมาะสมเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรีได้ทราบผลการตรวจสอบได้ทันเหตุการณ์ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จะทำรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี เป็นรายงานระหว่างปีเมื่อสิ้นสุดงานตรวจสอบเฉพาะกรณีก็ได้ แล้วให้นำมาตรา ๑๐๑ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๓ เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาได้รับรายงานตามมาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๒ แล้วให้จัดส่งรายงานดังกล่าวไปยังคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมาธิการของวุฒิสภาแล้วแต่กรณี ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และคณะกรรมาธิการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๑๐๔ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้รับรายงานตามมาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๒ แล้วให้พิจารณาส่งรายงานดังกล่าวไปยังกระทรวงเจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบ

ของหน่วยรับตรวจแล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และอาจกำหนดระยะเวลาการรายงานผลการดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีทราบภายในเวลาที่กำหนดก็ได้

หมวด ๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๕ ผู้รับตรวจหรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจผู้ใด ละเลยไม่ดำเนินการหรือฝ่าฝืนมาตรา ๗๘ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ และมาตรา ๙๓ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

กรณีตามวรรคหนึ่งให้ส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยของผู้นั้นแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการทางวินัย หรือตามกฎมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยใช้บังคับกับบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยมิได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการหรือผู้ว่าการ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อศาล อัยการ หรือหน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือเป็นการกระทำตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือไต่สวน หรือเพื่อประโยชน์แก่ราชการหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดครอบครองหรือรักษาทรัพย์สิน บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นใดที่ผู้ว่าการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ยึด อายัด หรือเรียกให้ส่ง ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๖ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๙ กรณีดำเนินการทางวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ คู่กรณี หรือบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของกรรมการวินัย

หรือพนักงานคดีวินัยตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๐ กรณีหน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการ ไม่ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น หรือไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ให้ถือว่าผู้รับตรวจกระทำความผิดวินัย

กรณีหน่วยรับตรวจรายงานผลการตรวจสอบต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามวรรคหนึ่งเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๑ ให้ดำเนินการสรรหาคณะกรรมการและผู้ว่าการภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการห้ามดำรงตำแหน่งเกินหนึ่งวาระมาใช้กับผู้เคยเป็นกรรมการซึ่งวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลที่บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีมติเลือกให้เป็นกรรมการ โดยมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามวาระเพียงสามปี มาใช้บังคับกับการสรรหาคณะกรรมการ

ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการให้ผู้ว่าการเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่แทนประธานกรรมการและคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑๒ ให้ดำเนินการสรรหาคณะกรรมการวินัยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้ว่าการ

มาตรา ๑๑๓ บรรดาเรื่องที่ดำเนินการตรวจสอบตามอำนาจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเรื่องความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังที่อยู่ในระหว่างการดำเนินกระบวนการพิจารณาหรือดำเนินการใดตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และอยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้โดยให้การดำเนินการที่กระทำมาแล้วเป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ผู้ว่าการ หรือคณะกรรมการวินัยกำหนดตามแต่กรณี

มาตรา ๑๑๔ ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้ใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแบ่งส่วนราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๑๕ ให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ผู้ว่าการ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้จนกว่าจะได้มี ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ผู้ว่าการ คณะกรรมการวินัย สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ออกใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๖ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ไปเป็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการและลูกจ้างที่โอนไปตามวรรคหนึ่งดำรงตำแหน่งและได้รับเงินเดือน และสิทธิประโยชน์อื่นรวมทั้งเงินประจำตำแหน่งไม่ต่ำกว่าเดิม

.....

.....

ภาคผนวก 8

ร่าง

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว)

จำนวน 4 ฉบับ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ

(นายจุติ ไกรฤกษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นางวรศุลี สุวรรณปริสุทธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(นางอุดมลักษณ์ เพ็งนรพัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (นายอำนวย คลังผา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(นายนิยม วรปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุน และอนุมัติการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุตามมาตรา ๒๐ (๒)”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑๑) ของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๑) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุน และอนุมัติการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	นายคมกฤษ สายตา
ตำแหน่งปัจจุบัน	นิติกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
คุณวุฒิการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประกาศนียบัตร “หลักสูตร ธรรมาภิบาลสำหรับนักบริหารระดับกลาง รุ่นที่ 14” สถาบันพระปกเกล้า ประกาศนียบัตร “หลักสูตร จิตวิทยาความมั่นคง รุ่นที่ 116” สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ประกาศนียบัตร“หลักสูตร การพัฒนานักกฎหมายภาครัฐระดับต้น รุ่นที่ 3” สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกาศนียบัตร “หลักสูตร การพัฒนานักกฎหมายภาครัฐระดับกลาง รุ่นที่ 12” สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกาศนียบัตร “หลักสูตร การร่างกฎหมาย การให้ความเห็นทางกฎหมาย และการดำเนินการคดีปกครอง รุ่นที่ ๑๗” สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สถานที่ติดต่อได้	บ้านเลขที่ 542/1 ซอยเรวดี ถนนพระรามหก สามเสนใน พญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
หมายเลขโทรศัพท์	ที่ทำงาน : 0- 2357-3175 ที่บ้าน : - มือถือ 083-492-2729